

ROLDUC'S JAARBOEK

ONDER REDACTIE VAN

L. LINSSEN, Pr. EN
Dr. FERD. SASSEN, Pr.

IX.

1929.

L. TIJSEN. †
DEKEN VAN SITTARD.
LEERAAR ROLDUC 1888—1897.
PREFECT 1897—1911.

In Piam Memoriam.

L. Tijssen, Oud-Prefect van Rolduc.

.....

O Bonitas!

Nu ik mij aan het schrijven van dit artikel zet, bevangt een lichte weemoed mijne ziel. Immers reeds sedert eenige jaren liep ik rond met het plan in dit Jaarboek een opstel te doen plaatsens over „Mesjeu le Préfect”, den lateren „Heer Daeken van Zitterd”, ten einde aldus uiting te geven aan mijn eigen erkentelijkheid zoowel jegens zijn persoon als jegens Rolduc in zijn geheel, alsook om aan zijn nu wijd en zijd verspreide oud-leerlingen hun ouden Chef nog eens te toonen, zooals zij hem op Rolduc gekend hebben en zooals hij later, eerst te Susteren en daarna te Sittard, geworden is. Eenige bladzijden, aan hem speciaal gewijd, mochten in dit typisch Rolducsch Jaarboek, dat de eerbiedwaardige keten der Annales Rodenses in onze tijden voortschakelt, niet blijven ontbreken, omdat de Chef in zijn tijd als 't ware de stoere belichaming was van Rolducsch geest en traditie, gelijk hij van zijn kant in die dagen geheel is opgegaan in Rolduc en zijn jongens. Hij was wellicht de meest typische, meest all round Rolduckenaar van zijn tijd.

Dit heeft de redactie van dit Jaarboek ook begrepen, toen zij na Deken Tijssen's overlijden verzocht om een bijdrage over zijn persoon en zijn werk. Dat zij dit verzoek richtte tot mij, moge zijn verklaring louter vinden in het feit, dat ik hem zeer goed gekend heb, zoowel op Rolduc als te Sittard. Dit feit ook geeft mij den moed thans gevolg te geven aan mijn reeds lang gekoesterd voornemen.

Van elke litteraire pretentie ontdoe ik mij bij voorbaat; voor een letterkundige bijdrage ben ik niet geroepen, slechts om met kinderlijke liefde en eerbied te pogen het portret te teekenen van een zeer dierbare. Ach, beschikte ik thans over den scherpen schildersblik, het plastisch compositievermogen en de vaardige pen van den Oud-Journalist Prof. Geurts z.g.! Hoe zou deze zieleslijper de fijne facetten vol Seraphijnschen gloed heb-

ben doen schitteren en dit Heiligenleven hebben geslepen tot een der brillantste onder zijn „Gestalten”!

Goede, beste Heer Deken, ongetwijfeld ziet Gij thans met een glimlach neer op deze woorden, die ik tijdens Uw leven niet heb durven zetten op papier, ofschoon mijn schrijfstift zoo vaak er om vroeg. Toen durfde ik niet, uit vrees mij Uw misnoegen op den hals te halen, uit vrees Uw blijde oogen, die zoo helder Uw klare ziel weerspiegelden, te zien verduisteren met een blik van edele, oprechte gekrenktheid. Maar nu moet ik wel: Rolduc wil het.

Ik roep U dan weer voor den geest, dierbaar beeld uit jonge kostschooljaren, stralende zon van het laeta Roda. Ik zie Uw geduchte verschijning weer op het balcon van de cour: den forschen Caesarskop kort op den bonkigen tors. Onder, aan Uwe voeten het gewriemel der tierige jongensbent: als een kapitein op de commandobrug schouwt Gij over al die woelwaters, Uw element. Aha, daar ontdekt het turend oog een stelletje zondaars, die daar niet mogen zijn; die moeten naar binnen geloodst, naar de veilige haven van de strafzaal. Even klappen de stevige handen; velen kijken verschrikt op, anderen spelen gewoonweg door, ook les misérables, de schuldbewusten. De geknuiste handen halverwege opgeheven daalt de Prefect naar beneden en stevent dwars door de partij van Media heen direct op zijn doel af. „Snijderssss... viiitch à la salle de punition!” „Mais mesjeu!” „Viiitch” Voort gaat het nu over de cour; hier een kort woord van aansmoediging tot spel: „Vous ne jouez pas?” „Mais mesjeu, nous n'avons pas de boule”. „Allez alors viiitch à ma chambre, vous y trouverez bien une sur la table”; daar een opzittend „kisch-kisch” vol geïnteresseerd medeleven met een heftigen vriendentwist, zoo lang die tenminste niet in jeu de mains ont-aardt, want wee dan den heetbloed, het bruisne boekje steekt al dreigend omhoog; ginds

weer een korte vraag, maar vol vriendelijke belangstelling, naar een zieken vader of moeder, en dan het achterdochtig oor te luisteren gelegd naar de „lorsques et alors” der peripateten van den IJzeren Weg. Daar ziet hij heel in de verte, bij de mathis, een klein verdacht rookwolkje omhoog kringelen: hij is al op weg, zijn oogen kennen nu geen rust, naar links en naar rechts, in de dichte toppen der kastanjeboomen en naar de kruisbessenstruiken in den tuin, overal heen schouwen zij. Maar op eens... pats! Fel slaat een nijdig rood balletje tegen den glimmenden bonnet, die belachelijk scheef zakt: de vermetele chasseur is al weg, achter de beugelbaan, met een onnoozel gezicht en trillende knieën. Geen nood, een breede lach straalt royaal over het genoegelijk gezicht. „Pourvu qu'on s'amuse!” De onruststokende rooker is vergeten! Ach, wat kon hij heerlijk veel en vlug vergeten! Zijn nouvel ordre's spielten keine Rolle, bedierven het prikkelend plezier niet van een fiksche escapade naar bakkerij of fruitwei.

Maar wee den eeuwigen boosdoeners, die hij al te vaak geattrapeerd had; van dezulken kon hij nu eenmaal niet anders aannemen, dan dat zij inderdaad à nouvel ordre, tot hun jongsten Rolduschen dag, petite et grande salle de punition hadden. Maar de eeuwig-verdoemde rampzaligen waren niet talrijk.

Hoe leefde hij met zijn jongens mee, hoe ging hij op in hun studie, in hun spel, in hun lief en hun leed!

Ha! zoo'n voetbalmatch tusschen de groote Hollanders en de groote Limburgers, het groote sport-evenement in den tijd, dat er nog geen model-football-terrein was, toen het nog over de harde asphalt-vloer van de cour ging, tusschen banken en beugelbanen door, vol geheime trucs en geslepen listen. Op zoo'n Derby-day zat er spanning in de lucht, 's morgens vroeg al op de dortoirs; dan ging het nog eens zoo heftig toe als anders, 's morgens in de eetzaal bij den dagelijkschen strijd om het dagelijksch brood... en de boter. Dat was een dag voor hem, dan voelde hij zich als een jachthond in een knollenveld vol hazen; dan stond hij, als een rots in de bran-

ding van dit schuimende leven, het pezige lijf gespannen met vonkende oogen vol strijdlust de orde te handhaven. Zoo'n dag kon het licht gebeuren, dat een slinksche keukenpiet met zijn gesmokkeld botertje in de sidderende hand werd aangeblaft met een „à la fête nêtre après la grande Messe”. Maar was de Homerische strijd aangevangen, dan stond de boterdief het luidst te joelen en te krijschen naast den kisch-kischenden Prefect.

En dan het traditioneel sneeuwballengevecht Holland-Limburg: hoe smakelijk kon hij dan zijn breedsten glimlach lachen, als onder hoonend gebulk de fijne Hollanders in het nauw, althans in de butts gedreven werden door die schonkige Limburgers, totdat opeens dat zonnig gezicht verduisterde en de zware handen op elkander klatsten bij de ontdekking van een tot keiharden kogel gekneeden ijsbal. Wee dan den unfairen lafaard: hij kon er op rekenen zelf te worden „geplakt als een postzegel tegen den muur”.

Die heerlijke eindeloos lange glijbanen over de heele breedte van de cour, met hun lekker-gevaarlijken knik op 't eind. Wat kon hij dan intens genietend toezien naar die regelmatig vlug voorbijglijdende figuren, schaterlachend als opeens pats er een viel en de mooie ketting daar lag in stukken, rollend en tuimelend over elkaar!

Teveel herinneringen dringen zich nu aan mij op; ik kan ze niet alle weergeven. De Promenade! Kijk hem daar achter die stofopjagende bende aanmarcheeren in stevigen pas, nu en dan naar voren zich banend, tuk op tabakspijpen, gretig luisterend naar een on-Fransch woord, scherp in het oog houdend choc-winkels en brievenbussen. Een snob was hij niet, in zijn kleeding allermint: wanneer de soep al eens erg vettig was, ging wel eens een ondeugende blik naar den toog van den Chef. Maar hoe kostelijk kon hij er uit zien op een koude, wintersche promenade of bij het brengen en halen der jongens met de Kerstvacantie! Zoo van een Dickens-plaat weggelopen, met zijn lange, zware koetsiersjas, de kraag-pelerine om de forsche schouders en den breeden, groenen hoed op den indrukwekkenden John Bull-kop.

Schaesberg! Welk een rijken klank klinkt

in dit woord voor den Rolducschen jongen! Dagen tevoren hing er dan iets raadselachtigs in de lucht: „wanneer gaan we nou toch naar Schaesberg?!” En iederen dag opnieuw staarden honderden jongensoogen naar den verraderlijken Meihemel, raadpleegden honderden jongensmonden de Sfinxachtige Mesjeus, en werden bij het gouter met kloppend hart angstige blikken geworpen door de eetzaalvensters naar de basse-cour, of de groote kar met de waschmanden vol broodjes daar nog niet stond. Tot, onverwachts, de Chef heel fijntjes stond te lachen. De statige volzin, waarin het heugelijke nieuws werd kond gedaan, werd nimmer voleindigd, overstemd als de woorden werden door het uitbundig gejuich en handgeklap en voetgetrap. Hoe klonk dan 's avonds bij het avondgebed in hemelbestormende vaart en overdonderend geweld het pelgrimslied „Donne, donne nous un beau jour”, den volgenden dag 's morgens vóór den aanvang van den tocht in blijde geestdrift herhaald bij het Mariabeeld aan Rolduc's toegangspoort! Dan was hij op zijn allerbest. Hoe waakte hij voortdurend, bij de kapelletjes onderweg, waar halt gehouden werd om te bidden en te zingen, bij Streijthagen (denk aan de leuning!), onder de H. Mis in de genadekapel, bij de picnic in het bosch en op den terugtocht onder de gloeiende stralen der middagzon, dat maar niets van het decorum van deze pelgrimage verloren ging. Hoe konden de jongens op dien dag zich toetakelen met sporthemden, riemen, zonnehoeden en veldflesschen, als gold het een ontdekkingsreis naar de binnenlanden van Afrika! Dat vond hij allemaal goed en mooi, als ze maar niet al te wild aan zijn leiband rukten, als ze maar geen pijpjes rookten en hun veldflesch enkel vulden aan de onschuldige dorpspompen.

En bij het déjeuner champêtre gunde hij hun wolvenmagen van ganscher harte een ongeloofelijk aantal van die smakelijke broodjes met ham, als hun genegenheid maar niet bij voorkeur uitging naar die typische tonnetjes-kannen, waaruit het kostelijk oudbier geschonken werd. Dan kon zijn bestraffende blik, met een zware dosis minachting geladen, uit de hoogte vernietigend neerschieten op

den lichtzinnigen gulzigaard, die het gewaagd had dezen gewijden dag te schenden door een onmatig gebruik van het koppige brouwsel. „Ssssali-gaud!”

Hij heeft helaas de rust niet gekend, die de latere afschaffing aan zijn ziel en gemoed ongetwijfeld zou geschonken hebben.

In de eetzaal! De jongens van die dagen hechtten minder waarde aan de geestelijke geneugten van een zielsverheffende conversatie met Mesjeu dan aan de materiele gulheid van hun tafelheer, en dies verdeelden zij de tafels in goede en slechte. De tafel van den Chef was een heele goede, in beide opzichten. Zelf uiterst sober, kon hij zoo echt genieten van dien niet te stillen jongenshonger. Meermalen werd een friendly game in slabbermoes gehouden tusschen zijn tafel en die van Mesjeu Merckelbach z.g. ernaast, welke de faam genoot van wel de allerbeste te zijn. Als Mesjeu Merckelbach met zijn stereotype zeven schepjes hors concours gesteld en dus niet meegeteld werd, gelukte het de prefecturale tafelronde ook wel eens dit moordend gevecht te winnen. En dan had hij de meeste pret! Hij had den naam van strikt rechtvaardig te zijn en te handelen zonder aanzien des persoons. Maar of deze nobele eigenschap op haar best uitkwam bij zijn changemens de tables, waag ik wel even te betwijfelen. De goede, oude Heer Backhuys zal bij het lezen dezer woorden misschien wel even kuchen, maar de bekende mysterieuze glimlach in zijn oogen zal mijn gelijk verraden.

Ten slotte Rolduc's glorie in die dagen: de Schutterij!

Het opperbevel was niet aan den Chef opgedragen, uit den aard der zaak niet: dit zou onvereenigbaar geweest zijn met zijn binnenlandsch-politieke taak van Prefect. Hij maakte zelfs geen deel uit van den generalen staf, hij bekleedde in het geheel geen rang in deze roemruchte schare. Maar toch, hoe leefde hij met haar mede! Het is een mooie avond in het zomertrimester: de schutterij is uitgetrokken om haar jaarlijksch vlagvertoon te houden in Herzogenrath en „om die Pruisen te laten zien, dat zij Hollandsche jongens zijn”. Dadelijk zullen zij binnenrukken, het wordt tijd, dat de vermoeide krijgers hun

kampementen gaan betrekken. De Chef drenstelt heen en weer over de cour temidden der pacifieke en invaliede thuisblijvers. Reeds heeft hij enkele malen met schuin-geheven hoofd en hemelwaarts starende oogen het oor te luisteren gelegd, tot plots zijn onrust toeneemt: uit de verte klinken koperklanken en dof gebrom van trommen. Vastberaden stapte hij naar de groote Roode Poort, die nu langzaam openwijkt.

Daar komen ze an, de mannetjesputters! Flug drijft hij nu de cour-burgers in twee gescheiden rijen, een breeden doorgang latend aan de heimkehrende Krieger. Maar wendt Uw oogen nu eens af van dat kleurig, fleurig schouwspel, dat deze bonte stoet ten toon spreidt en geeft goed acht op het ganschelijk medeleven van den Chef met dien troep. Barsch vestigt hij een norschen blik op den indrukwekkenden tamboer-majoor, als wilde hij hem een Napoleontisch vuurvreters-masker op den melkmuil plakken, verheugd en fier schouwt hij naar de trotsche, zelfbewuste vaandeldragers, scherp onderzoekt hij houding en commando van generaal en officieren en met welbehagen monstert hij gansch dien voorbijmarcheerenden troep. Hoe rekken zich zijn borst en schouders om klem te zetten bij de opwekkende woorden van den generalissimus, Mesjeu Baert, „recht loopen, jongens, hum, hum, recht loopen, jongens, hum, hum.” Een schuttersparade of défilé was telkens voor hem een heerlijk feest. Ja, hij hoorde er toch wel bij, hij hoorde immers bij geheel Rolduc, in toto ac in tota parte. En de schutterij voelde dit ook wel: vandaar bij zijn pastoorsbenoeming te Susteren die in allerijl ingestudeerde, lastige „formeert S”, hoogste uiting van haar alphabetisch kunnen, onder de toen droeve tonen van den vertrouwden schettermarsch, nr. 6 uit het blauwe boekje, ta-ta-ta... ta-ta.

Een wonder, dat de jongens zoo van hem hielden? Wat hij bij hen wel eens verbruide door zijn geducht optreden, gevolg van de strenge opvatting, die hij had van zijn Prefectuur, nam zijn beminnelijk en hartelijk medeleven, zijn bezorgdheid en zijn amicale omgang met hen allen, zonder onderscheid, stond weer weg, zoodat er niet alleen geen

greintje wrok bleef, maar zelfs een milde, zachte stemming neerdauwde in die eigen-gereide rakkersharten.

Maar één ding heb ik nog verzwegen, zijn schoonste zijde is nog niet door mij belicht. Dat ééne, dat uitstraalt boven al het andere, hoe liefelijk-vriendelijke herinneringen dit ook in ons moge wakker roepen: zijn heiligheid!

Met opzet zeg ik niet zijn braafheid, zijn godsvrucht. Och, eerlijk gezegd, wij jongens hadden in dien tijd niet het minste vermoeden, dat hij een heilige was, ook toen reeds, al is het stralend aureool ervan eerst later, in Susteren en Sittard, verschenen.

Nu ik hem tevens heb mogen kennen in zijn gansch andere functie, in zijn ware, liefelijke gedaante als Pastoor-Deken te Sittard, weet ik voor mij zeker, dat de Prefect te Rolduc een heilige was. Er is zoo vaak gezegd: welk een hemelsbreed verschil tusschen Tijssen op Rolduc en Tijssen te Sittard! Maar was dat verschil wel zoo groot? Was er eigenlijk wel een verschil? Indien wij bedenken, welk een hooge opvatting deze man had van zijn plicht, moge het ons duidelijk worden, dat hij voor zijn geweten op Rolduc niet anders Prefect kon zijn, dan hij inderdaad geweest is. Maar wat moet hem, liefdevolle, dat menigmaal zwaar gevallen zijn! Mogen wij dat niet beschouwen als een heldhaftige beoefening van de deugd der gheenzaamheid aan zijn Overheid, die hem met die taak belast had?! Ik zal hier niet den psycholoog uithangen — hoezeer dit in de mode is — en dus maar aan bevoegder breinen overlaten de oplossing van het probleem, gesteld door zijn overgroote, zichzelf niet tellende liefde eenerzijds en de nauwgezette, berekende vervulling van zijn taak als Prefect anderzijds.

Genoeg, ook toen reeds wisten wij, dat de Chef een heel braaf en rechtvaardig mensch was. Meermalen had ik het voorrecht hem de H. Mis te mogen dienen, altijd onder de jongensmis, aan het altaar van het H. Hart in de rechterzijkapel. Hij las de H. Mis zoo heel anders, al begrepen wij 't toen niet recht en al gaven wij ons weinig rekenschap ervan: eerst later drong het tot mij door, dat hij daar

aan het altaar niet officieel en statig de Misgebeden las, maar dat hij, de woorden sterk beklemtonend op half-luiden toon, meer vertrouwelij sprak, als ware een heel goede Vriend tegenover hem aangezeten aan den Offerdisch.

Beter kenden wij den Prefect, als hij zoo tusschen de bankenrijen door liep met zijn mooie, heldere stem, als een wandelend orgel, de forsche stemmen der honderden jongens accompaneerend en steunend bij het bidden van den Rozenkrans of bij het zingen dier prachtige Rolduesche liedjes.

Bidden en zingen! O, wat kon deze man bidden! Ik zal maar zwijgen van de ontelbare uren, die deze man van gebed alleen met God en de Heiligen doorbracht; hij heeft wel goed gezorgd, dat daarvan niets of weinig uitlekte, al weet ieder, dat hij geen seconde onbenut liet en dat hij alles, wat hij buiten zijn bidden verrichtte, deed in den geest des gebeds.

Hij kon zoo echt hartelijk de geloovigen voorgaan in gebed, liefst in een overvolle kerk. Hoe zuiver gaf zijn gevoelige stem dan weer het rosvast geloof, waarmede hij den Oneindigen God eerbiedig aanbad, de brandende liefde, waarmede hij den Algoede blijde dankte, en vooral de onwankelbare hoop en zijn echt bergen-verzettend vertrouwen, waarmede hij den Almachtige nederig smeekte, smeekte voor de zieken, voor de stervenden, voor de geloovige zielen in het Vagevuur, voor de zondaars, voor de afwezigen, voor de onverschilligen, ja, voor gansch zijn Parochie. Zijn gevoelvol voor- of medebidden werkte aanstekelijk, zooals zijn goed humeur; en zonder overdrijving mag men zeggen, dat hij de menschen van Sittard weer heeft leeren bidden. Onwillekeurig denk ik hier aan de Missie te Sittard gehouden in December 1924; hoe hij weken tevoren met zijn Parochianen en gedurende de Missie zelve onafgebroken welhaast God smeekte en bezwoer deze dagen toch schitterend te doen slagen. De Eerw. Paters Redemptoristen werden door zijn onbeschrijflijken zielenijver aangestoken en met diepe ontroering in zijn stem voelde de Overste zich gedrongen op den kansel Sit-

tard geluk te wenschen met zijn unieken herder.

Wat is een mensch toch dikwijls bang aanstellerig te schijnen, als het erom gaat zijn God te dienen in het openbaar! En ziet het er, eerlijk gezegd, ook niet opvallend uit, den evenmensch buiten de kerk erg braaf te zien doen? Maar bij hem geen spoor, geen gedachte aan aanstellerij, als hij, bij het kleppen van den Angelus, waar ook zich bevindend, op visite, op straat, in feestzaal of spoorcoupé, het vlotte gesprek even afbrak en kalm den Engel des Heeren bad.

Bovenal was het H. Hart van Jezus voorwerp van zijn teedere en vurige godsvrucht. Opende hij niet reeds om 4 uur in den morgen de Sittardsche parochiekerk, om toch ook de matineuze mijnwerkers in de gelegenheid te stellen hun eersten Vrijdag te houden?! En hoe was hij zoo'n morgen in de weer! Voortdurend tot na half tien in den biechtstoel en aan de tafel des Heeren, geen rust kennend, almaar uitziend, of niet soms hier of daar een schaapje verdoken zat te wachten om geholpen te worden. En dan Moeder Maria! Hoe kon hij met echt kinderlijken eerbied en aanhankelijkheid stoffen, ja echt naïef stoffen, op Moeders deugden en heiligheid, Haar aanzien en macht. Hij was een kind van Maria in den meest primitieven zin van het woord. Ik herinner mij niet hem ooit te hebben hooren preeken, d.w.z. „preeken”. Als hij op den kansel stond, sprak hij altijd zoo eenvoudig weg, evenals in een gewoon gesprek, de woorden, die het hart hem in den mond gaf: nooit banaal, altijd warm-gemeend, met iets heel eigen gemoedelijks in houding, stem en gebaren. Zoo ook als hij bij officieele gelegenheden als geestelijk hoofd van Sittard eenige woorden spreken moest. Zij, die zijn woorden gehoord hebben, zullen ze niet licht vergeten. Van de vele predicatie's, die ik in mijn langdurig Rolduesch verblijf heb mogen aanhooren, herinner ik mij enkele nog zeer goed en onder die enkele de ééne, die de Chef in al die jaren gehouden heeft. 't Kan zijn, dat juist daarin iets voor die dagen sensationeels gelegen was, dat de Prefect ook eens een keer moest preeken en dat het mij daarom zoo

goed bijgebleven is: zeker is echter ook, dat zijn woorden indruk maakten. Hij sprak over Maria en hij wees ons jongens op het groote voorrecht, dat wij hadden op Rolduc voortdurend als 't ware in Haar tegenwoordigheid te zijn en overal, waar men ook ging, aan Haar te worden herinnerd en hij wees ons o.a. op de tevoren nooit geziene woorden boven de deur van het Carré „Hac ne vade via, quin dixeris Ave Maria”. Wij hoefden geen heimwee te hebben naar moeder thuis, want Moeder was hier overal.

Het spreekt van zelf, dat ik niet alle Heiligen weet, voor wie hij een bijzondere vereering had, zooals de H. Rosa, patrones van Sittard, den Heiligen Pastoor van Ars, wiens levenswandel hij met zooveel ijver naging, wiens beeltenis zijn eenvoudige kamer sierde en wiens levensbeschrijving in zakformaat hij altijd bij zich droeg; maar eenen weet ik nog, die niet voorbijgegaan mag worden, den H. Jozef. Op den 19den Maart eenige jaren geleden trad hij in de Kerk te Sittard naar voren, om, gelijk hij meer deed, de geloovigen met een enkel kort maar o zoo hartelijk woord wat te zeggen over de beteekenis van den dag. „Vandaag, zoo ongeveer sprak hij, dierbare Parochianen, hebben wij nu eens een heel bijzonderen dag: vandaag kunt Gij alles krijgen van Onzen Lieven Heer, wat Gij maar wenscht. Ge behoeft 't maar te vragen aan den Heiligen Jozef, dan krijgt Ge 't zeker. En nu moet Ge maar goed en veel vragen.” En op zijn sterfbed, terwijl hij, uitgestreden en moegeleden, met sprakeloozen mond daar neerlag, omringd door een kleine schare biddenden, kwam plotseling bij het hooren der woorden „H. Jozef, patroon der stervenden, bid voor ons” een blijde glimlach de dof geworden uitdrukking van zijn gelaat nog eens verlevendigen en goedkeurend knikte hij, als wilde hij zeggen: „Goed zoo, Dien moeten we hebben.”

Zingen! Ja, dat kon hij: hij zong mooi, met een warm, gevoelig timbre. De prachtige liturgische gezangen kon hij als een Cherubijn uitjubelen. Als hij op hooge feestdagen aan het altaar stond, dan konden zij, die hem aandachtig volgden, voelen, hoe zijn wezen straalde in den feestelijken glans van het luis-

terrijke Paschen, hoe het Pinkstervuur zijn oogen vlammen deed, en hoe het allerheerlijkt Kerstfeest hem blij-kinderlijk verrukte. Zijn Praefatie's, zijn onvergetelijke praefatie's! Met welk een majesteit, met welk een innige devotie kon hij zich daarbij aansluiten aan de Engelenkoren en die doen ruischen onder de hooge gewelven van den tempel! „Cum Pascha nostrum immolatus est Christus”: dan zag men de Paaschzon schitteren in dien vollen klank van Pascha, onmiddellijk gevolgd door het teer-medelijdend uitgestooten immolatus. Allerschoonst was zijn praefatie der overledenen: daarin voelde men de heerlijke dageraad der verrijzenis aan den einder van dit leven vertrouwenswekkend aanbreken. Nog klinkt in mijn ooren na dat verheugd Magnificat, na een algemeene H. Communie op Rolduc door de volle kerk uitgejubeld: dan zong hij mee, zoo goed als 's middags in de feestelijke eetzaal met uitgetrokken registers het koninklijk „Lève Rolduc, ton front radieux”.

Hij zong altijd en overal: zijn leven was één zingen, één biddend zingen. In zijn pastorie kon de voorbijganger hem vaak hooren galmen en op straat, de brevier onder den arm, liep hij dikwijls vroolijk neuriënd voort. Want hij was een vroolijke heilige. Was hij kinderlijk braaf, hij was ook kinderlijk blij. En zegt nu eens eerlijk, hebt Gij ooit iemand zoo gul hooren lachen als onze goeie, ouwe Chef? Hij had plezier in een mop, met grappenmakers had hij altijd graag te doen, ook al namen ze hemzelf in 't ootje. Bij de Zittesche laammaekesch heeft hij dan ook zijn goedgezind hart kunnen ophalen. Hij hield van een praatje met de lui, ook al was het onderwerp een niksje, met groot en klein, met stoude en piepjong; maar nimmer scheidde hij van de menschen, zonder nadrukkelijk de groeten te bestellen aan vader en moeder, de zusters en de broeders en de heele verdere familie. Hij was populair in Sittard, natuurlijk, hij was 't op Rolduc toch ook al; zoo iemand moest ieders hart innemen, daar was het stugste niet tegen bestand. Hij was gemoedelijk, van vreemde vormen vrij, al nam hij diep zijn hoed af voor het kleinste kind, dat hem tegenkwam. Die steek! Die

had al lang niet meer het oorspronkelijk deftig voorkomen: de glanzend zwarte haren waren grootendeels verdwenen, maar er was één stukje aan dat curieuze hoofddeksel. . . . vooraan rechts, het had geen uitgesproken kleur, maar het was uitgesproken kaal en afgesleten, stuk van het hoed-afnemen!

Zijn ongekend groote populariteit in Sittard, die zoo treffend tot uiting kwam bij zijn, malgré lui, grootsche begrafenis, dankte hij aan zijn heilig leven, aan zijn vriendelijken omgang met Jan en alleman, maar bovenal aan de heroïeke wijze, waarop hij Christus navolgde in den Goeden Herder en in den Barmhartigen Samaritaan. Dat hij dit op waarlijk heldhaftige wijze deed — zijn opvolger, Deken Rhoen memoreerde het nadrukkelijk in zijn installatierede — daarvan zijn staaltjes in overvloed bekend te Sittard, jammer genoeg, meestal van te intiemem aard om hier te publiceren. Hoe volgde hij vol angstige bezorgdheid zijn geliefde schaapjes op de uitgestrekte heide van dit wereldsch leven! Hij kende een woonwagenbewoner, ruwe klant, maar 'n goeie kerel (slechte menschen kende hij niet; men moest nooit veel waarde hechten aan zijn inlichtingen bij informaties, die waren altijd prima!). Dien man met zijn slakkenhuis nu had hij graag getrouwd gezien; dan zou er een beetje orde en regelmaat in den wagen komen. Na heel veel praten en moeite had hij den man overgehaald tot den stap in het schuitje; er was nog één voorwaarde, die de Deken te vervullen had, een conditio sine qua non. De man moest absoluut een nette broek hebben voor de plechtigheid. Onze goeie Deken direct op stap. Er was haast bij, want den volgenden dag heel vroeg zou de bruiloft zijn. Gauw bij een goeien vriend binnengestapt. Hij had van die menschen in voorraad, die, als hijzelf niets meer weg te geven had, wat bijna voortdurend het geval was, hem wel aan de noodige middelen konden en wilden helpen: trouwens wie kon dezen royalen belenaar iets weigeren, die zelf aan niemand iets weigerde? De goede vriend van het verhaal echter had pas weer een aderlating ondergaan en maakte nu, heel menscheijk, eenige bezwaartjes. „Och, zei de Deken, als

Ge mij dan niet het noodige geld wilt geven, geef mij dan een oude broek van Uzelf, die is voor dien armen drommel nog mooi genoeg, en als U dat ook te zwaar zou vallen, wilt Ge mij dan misschien een broek van Uleenen?“!!! De Zigeuner stapte in de schuit met een keurige pantalon, die hij mocht houden.

Hij was een barmhartige Samaritaan. De armen en de zieken waren zijn dierbaarste parochianen. Liever dan op een blij en vroolijk feest vertoefde deze van nature zoo leutige mensch aan een ziekbed of een stervensponde. Hoogst zelden viel den gezonden van lichaam en ziel het voorrecht te beurt zijn gezellig bezoek te ontvangen.

Als een herboren Vincentius à Paulo trok hij rond, van den vroegen morgen tot den laten avond, zelf nog geheel nuchter vaak, weldoende met woord en daad. Het geld, dat hij meenam of onderweg ontving, bleef nooit lang in den veiligen zak: de werkwoorden hebben en houden kende hij niet, en krijgen was voor hem synoniem met geven. En als hij niets meer te geven had. . . . Een arme, oude zieke lag in zijn vuil en vunzig, stoffig en stinkend opkamertje, alleen en verlaten zijn eindje af te wachten. Slechts enkele malen per dag bracht een goede buur, die zelf dood-arm was, een beetje eten 'en drinken. Toen de nood tenslotte niet hooger stijgen kon, waarschuwde buurman in zijn wanhoop den Deken. Deze, zonder zich te bedenken, werk en alles in den steek latend, d'rop af; 't was, meen ik, ook nog in de dagen van een hittegolf. Maar onze beste Vader, die meer dan een vader en moeder voor zijn kinderen was, telde op zoo'n oogenblik niet de bezwaren voor zijn eigen persoon: zelf zwaarlijvig en moeilijk ter been toog hij naar de afgelegen stulp, klom den kippenladder op naar boven, nam den zieken tobberd in zijn armen en droeg hem behoedzaam naar beneden. Toch wel een staaltje van nietsontziende naastenliefde en charitatieve. . . . acrobatiek! Een passeerende bevriende auto werd gerequireerd, om den totaal vervuilden paria naar een geriefelijker verblijf over te brengen. Zooals hij de menschen leerde bidden, zoo leerde hij hen geven, door zijn aan-

stekelijk voorbeeld. Wat hijzelf niet hoog noodig had, gaf hij weg, en hij had heel, heel weinig noodig. Zijn huishoudster had een moeilijke en ondankbare taak. Het linnen in de kast, het brood uit den trommel, ja, het vleesch, dat al te sissen lag in de pan, was niet veilig voor zijn gulle handen. „Mit zoone minsch is gein hoes te hauwe”.

Hij was, zooals ik reeds zeide, ook een prettig mensch in den dagelijkschen omgang: ge mocht hem altijd vrijuit alles zeggen: er was maar één ding, waarmede ge hem werkelijk pijn kondt doen, hij kon geen kwaad van anderen hooren spreken. Moest hij 't aanhooren, uit hoofde van zijn ambt, dan ging 't, zoo geheel anders als bij de meeste andere menschen, tegen meug; geschiedde 't kletsender of schertsenderwijs, dan bracht hij vlug het gesprek op wat anders. Er was eens een lustige broeder ten grave gedragen, aan wiens vrij vroegtijdig levenseinde 's mans ongemeen dorstige lever voor een niet gering aandeel medeplichtig was. Toen nu iemand den Deken lachend een geestige opmerking hierover maakte, antwoordde deze uitgecijferde sobrius heel serieus: „Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis sustinebit”. Och arm, hij en iniquitates!

Had hij een ruim hart, hij had ook een ruimen blik: daarvan sprak de buitengewoon hooge achting, die alle andersdenkenden, van alle religie en elke richting, zonder onderscheid hem toedroegen. Meer, ook zij hielden van hem, al was hij hun herder niet, hij toonde zich steeds hun vriendelijken, hulpvaardigen, liefdevollen evenmensch.

Bone Pastor, ja, Gij waart de Goede Herder, al geleet Gij op Rolduc wel eens meer op den herdershond, die ons onwillige schapen niet ongevoelig bij de weerbarstige vacht wist te grijpen. Gij kendet de Uwen en de

Uwen kenden U. Gij zijt nu zelf als een heel blank lam den hemelschen stal van den Grooten Herder binnengegaan. Want zalig zijt Gij, als 't waar is, dat de Vox populi Vox Dei is. Gansch Sittard is daar om unanimem te getuigen, dat de acht Zaligheden stuk voor stuk op U toepasselijk zijn. Gij zult niet, zooals het ondeugend verhaal gaat van een ander hooggeplaatst geestelijke, aan den H. Petrus, gevraagd hebben: „Vriend, waar zitten hier de Monseigneurs?” Gij zult hierboven wel, zooals Gij bij ons op aarde deedt, ergens in een afgelegen hoekje gekroepen zijn; maar dan heeft het toch ook door de hemelen gedaverd „Amice, ascende superius”, kom hooger op, kom maar gerust heel dicht bij Mijn Hart, dat Gij in Uw leven zoo hebt liefgehad.

Welnu dan, Heilige Chef en Deken, gelijk Gij in Uw ontroerend testament den goeden God bedankt hebt, dat Hij U zoo brave, godsdienstige Ouders gegeven heeft, zoo danken wij op onze beurt uit den grond van ons hart, God, dat Hij ons U geschonken heeft en als Prefect en als Pastoor en Deken.

Ik vraag U vergeving voor de stoutigheid, waarmede ik Uw uitersten wil heb overtreden in dit artikel, welks onvolledigheid U slechts zal verheugen. Maar strekt ten slotte niet verheerlijking van Uw persoon ad maiorem Dei gloriam?!

En tot besluit, o goede, beste, heilige Chef, die met zooveel genoegen en levendige belangstelling steeds weer kondt spreken over ons Rolduc en onze oude vrienden en kennissen, houdt, zooals Gij dat in Sittard deedt, ook vanuit den hoogen hemel Uw oogen gericht op le séjour de mon enfance, Rolduc, aimable lieu.

Bid, blijf bidden voor Rolduc en al, wat van Rolduc was, is en zijn zal.

ADELPHOI.

v. Wessum

Aan onzen Herder.

(Deken Tijssen)

.....

De dag is als de andere dagen,
nu wij u gaan ter ruste dragen,
en toch, zoo anders is de dag,
elk voelt, nu gij van ons gaat scheiden
na het volbrachte lange lijden,
wat liefde in uw wezen lag.

Gij hoordet, staande in ons midden,
— al hoorend stondt gij nog te bidden —
met heel uw hart elks woorden aan,
en als hij wegging was 't hem, gaande,
als had hij, straks daar bij u staande,
u in de eeuwigheid zien staan.

O ja, gij waart niet op de aarde;
gij zweegt ervan, maar elk ontwaarde
aan uwe groote, heilige rust,
dat gij, al gaande uwe wegen,
met God gingt, als der menschen zegen
en als der Engelen zuivere lust.

Gij waart uzelf niet, maar degenen,
die kwamen, vaak om uit te weenen,
die werdte gij, en zoo goed en zacht
deedte gij hen in uw kamer treden,
als was het leed al half geleden,
als was het offer reeds gebracht.

De dag is als de andere dagen,
nu wij u stil ter ruste dragen,
en toch, zoo anders is de dag,
wij gaan, de zoete baar zacht beurend,
onnoemelijk om het scheiden treurend,
alsof er 't eigen hart op lag.

Maar, bij het schreien van de klokken,
nu wij den adem voelen stokken,
zegt ieder, juichend bij 't geweën:
„nu dragen wij een herder henen,
in wien de Heiland was verschenen,
wij dragen eenen heilige heen.”

Gij gaat niet heen, gij gaat slechts bidden —
zooals gij eens stondt in ons midden,
zooals gij stondt aan het altaar,
zóó staat gij nu bij God te smeecken,
al hooren wij ook niet uw spreken,
doch eenmaal wordt het openbaar —

Wanneer gij ons komt tegentreden
eens, uit den glans der eeuwigheden,
en een voor een ons binnenleidt
den hemel, waarvan hierbeneden
de glans reeds lichtte op uw schreden
en op uw aanschijn lag gespreid.

R. KLINKENBERGH.

.....

KRONIEK

1928—1929.

.....

5—7 Augustus. Een oud-leerling-Hoogleraar heeft Rolduc genoemd „een kultuurhaard van onschatbare betekenis voor het maatschappelijk leven van Roomsche Nederland” (Mgr. Prof. Dr. Jos. Schrijnen in Jaarboek 1921, blz. 59). Dit woord hield onbewust nog een voorspelling in. Want de laatste jaren zet Rolduc ook in de vacantie, als 't „zonder ziel” schijnt te liggen, zijn werking voort door thans reeds voor de vierde maal de Limburgsche Sociale Studieweek binnen zijn muren te ontvangen. Bijna 300 deelnemers, geestelijken en leken, brengen hier eenige leerzame en aangename dagen door. Dr. Poels heeft als gewoonlijk de leiding.

17 Augustus. Tempora mutantur! De Abten van Kloosterrade bewogen zich over de slecht-geplaveide wegen van den omtrek in statige, maar schokkende karossen. Het 19de-eeuwsche Rolduc beschikte voor de ontvangst van hoge gasten en voor het vervoer van zijn Directeuren in de naaste omgeving over enkele deftige rijtuigen. Maar de laatste jaren stonden deze ongebruikt te beschimmelen in de nieuwgebouwde garage's, die voor plaatsing van andere voertuigen bestemd leken. Heden doet eindelijk een auto, merk Graham Paige, ten gebruike van Directeur en leeraren, zijn intrede.

19 Augustus. De nieuwe parochiekerk van de H. Catharina te Kerkrade-Holz, in 't gezicht van Rolduc, wordt heden ingezegend.

7 September. Alumni e feriis redeunt. Zoo luidt de gebruikelijke formule, waarmee aan de Heeren het einde der vacantie wordt aangekondigd. Het getal leerlingen is ditmaal grooter dan ooit sinds de oorlogsjaren het geval was, n.l. 419. De slaapzalen zijn te klein gebleken, zoodat 'n paar broers op een kamer moeten samengebracht worden.

In het leerarencorps zijn aanmerkelijke veranderingen gekomen. Dr. A. Terstappen is benoemd tot professor aan het Groot Seminarie te Roermond. De prefect, Mhr. M. Knops, heeft zijn functie neergelegd, in af-

wachting van zijn benoeming tot pastoor, en is opgevolgd door Mhr. L. Linssen. Drie nieuwe priesterleeraren zijn door Z. D. H. den Bisschop voor Rolduc aangewezen, n.l. de Heeren P. Castermans, A. Janssen en A. Peeters. Mhr. W. Pieters, onze teekenleeraar heeft ons verlaten, evenals de Heer W. Janssen, tijdelijk leeraar Fransch. Als nieuwe lekenleeraren zijn benoemd de Heeren H. van Can, J. Koelman, L. de Pagter, en Mr. J. Linthorst.

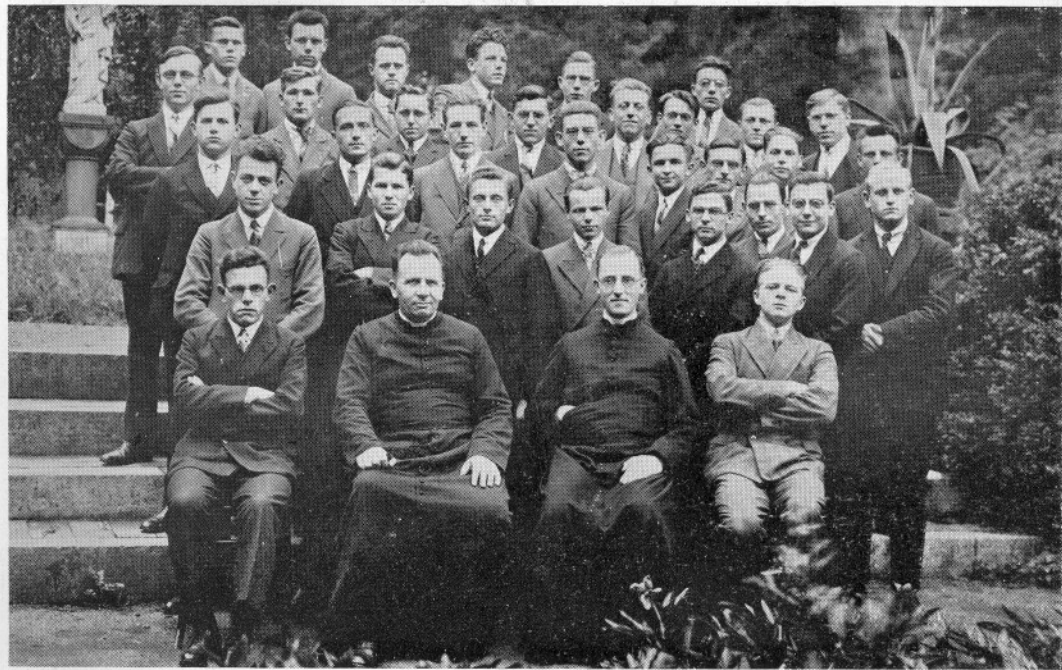
Ook in huis is heel wat vernieuwd en veranderd. Het dak van de beide torens aan den cour-kant is geheel hersteld. Dortoir II heeft een nieuwe, geluiddempende vloerbedekking gekregen in rubber-linoleum. In het middengedeelte van dezelfde slaapzaal zijn de chambretten aan de vensterzijde verplaatst. Dortoir VI is nieuw geschilderd.

8 September. Na de eerste ontwenning van de vacantie door koffer-uitpakken en plaatsengeven in studiezaal, klassen, eetzaal en kerk, 't begin der retraite, gepredikt door de Paters Michielsen, Jonckbloedt en Dusch, C.S.S.R. Dagen van ernst en inkeer, die met Gods genade ons zullen helpen om ook dit jaar opnieuw weer met allen ijver onzen plicht te doen.

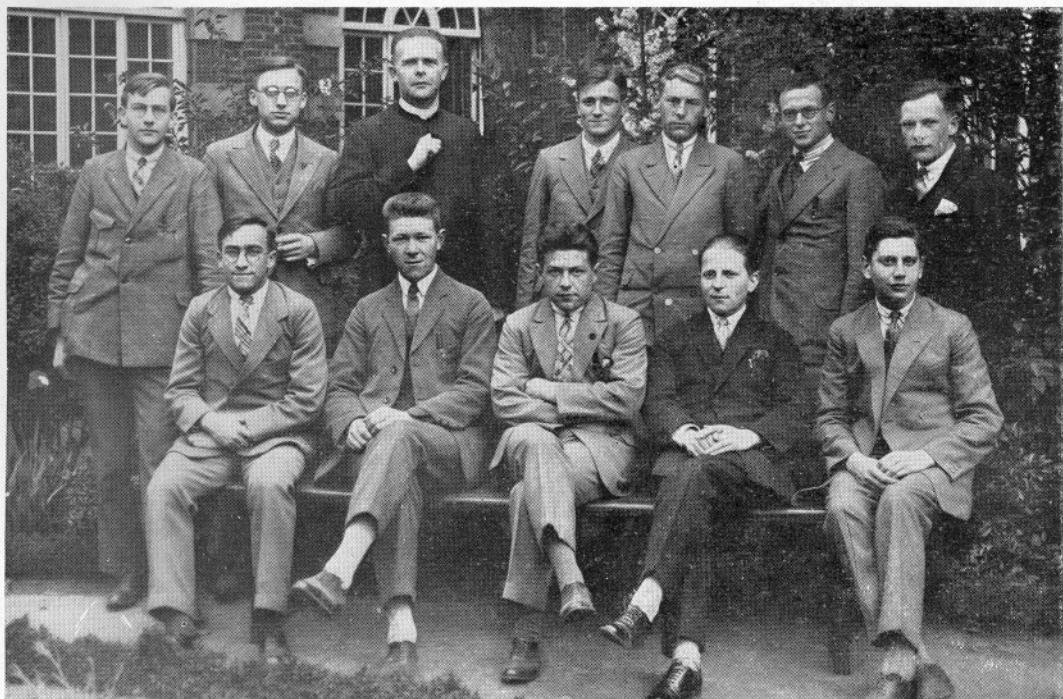
12 September. Nog een dag om uit te blazen en morgen begint het gewone leven voor goed. Het eerste trimester moet ons den grooten stoot geven tot den gunstigen afloop van het studiejaar. Met enkele onderbrekingen door 'n extra-vrijen middag volgt week na week elkaar op in het vaste rytme van de dagelijksche orde, scherp afgeteekend door het luiden van de groote bel, van 's morgens half zes tot 's avonds negen uur.

En intusschen raakt de zomer ten einde, de veelkleurige bloemen in het carré sterven af, op de cour beginnen de blaren te vallen, over tuin en bosquet slingeren zich vale tinten, de morgens doemen op in nevels.

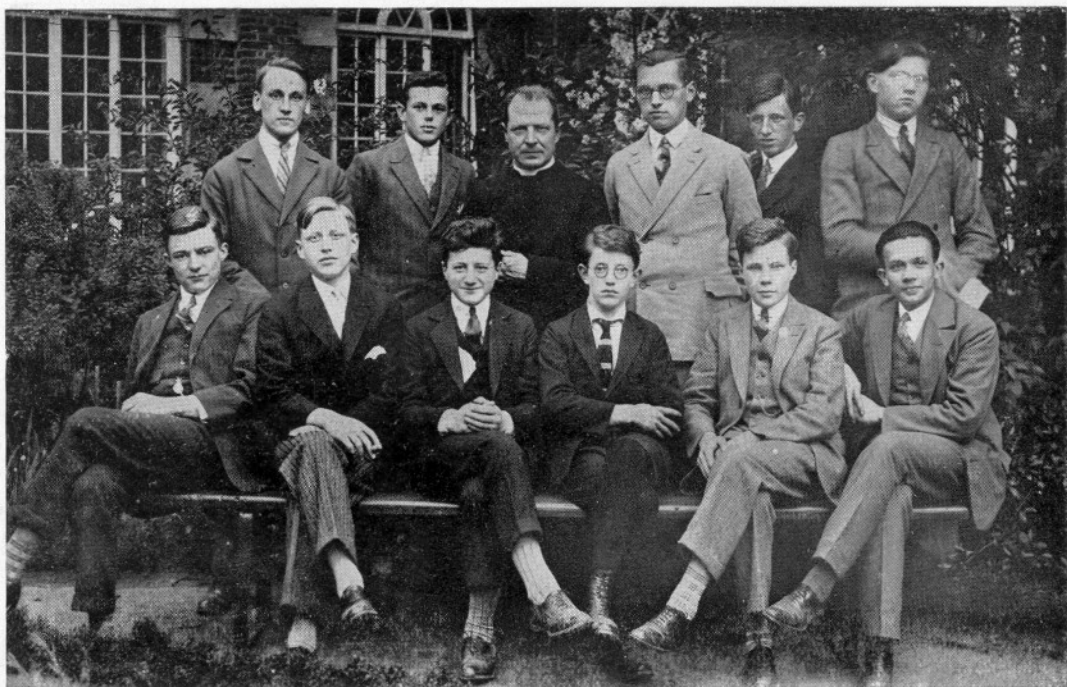
Dan komen de grauwe regendagen, druilerig van licht en somber van stemming. De

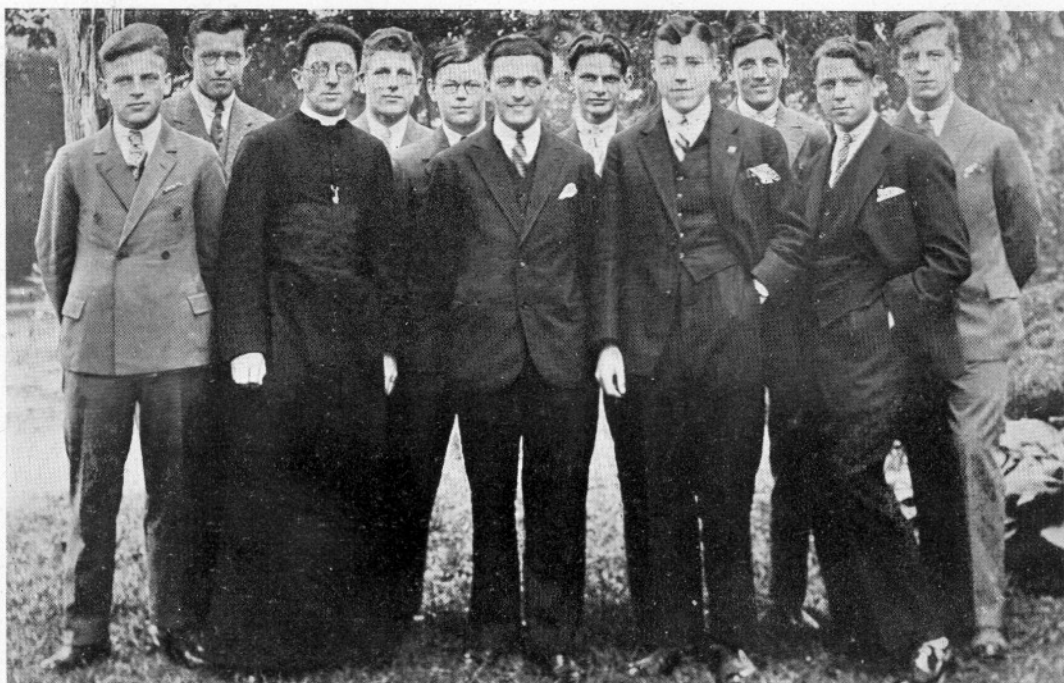
PHILOSOPHIE SUP.

6E KLAS GYMNASIUM

5E KLAS H. B. S.

5E KLAS H. H. S.

jongens kunnen niet naar buiten, en onder in de corridors of in de groote speelzaal dreunt het doffe rumoer van de honderden, die van elk licht plekje aan de lucht verbetering van weer verwachten en bij de eerste mindering van den vallenden regen terstond weer de glimmende cour opstormen om de stijfheid van hun beenen te schudden en hun longen vol te pompen met versche buitenlucht.

1 en 2 November. Allerheiligen en Allerzielen. De zinrijke plechtigheden van deze beide gedenkdagen voltrekken zich in het grootsche kader van onze kerk met al den luister der liturgie. Op Allerheiligen voert ons zangkoor onder leiding van Mhr. Zuylen de Mis uit van L. Vittoria: „O quam gloriosum est regnum coelorum”.

Ook de processie naar het kerkhof en de absoute op de graven der Rolducsche dooden, die maar al te dikwijls door regen of sneeuw moeten uitvallen, worden dit jaar door goed weer begunstigd.

4 November. Voordracht in de aula door Prof. Besselmans van de Universiteit van Gent, over het Spiritisme. Bij de kleineren zal vooral de wijze, waarop de professor de „spiritistische” kunstgrepen ontmaskerde, in de herinnering blijven. De grooteren genoten van de duidelijke en systematische uiteenzetting van de geschiedenis van het spiritisme en van de pogingen tot natuurlijke verklaring van de daarin voorkomende verschijnselen.

26 November. Feest van St. Cathrien, wegens den Zondag een dag verschoven. Onder de plechtige Hoogmis zingt een speciaal wijsgeurig zangkoor onder eigen directie. De Heeren Philosophen genieten vandaag, voor één keer in 't jaar, een ongekende populariteit. Men vermoedt op de cour, dat het feest in de hooge en geheimzinnige oorden, waar de Wijsgeeren zich terugtrekken, nog genietingen meebrengt, waar men hier beneden nauwelijks van kan droomen. De avond brengt allen weer samen in de aula, voor het gebruikelijke tooneelstuk. Men zie daarover in de desbetreffende rubriek.

28 November. Om tien uur iets onverwachts. Er zijn filmoperateurs verschenen,

onder leiding van Pater Hyacinth Hermans O.P., om enkele grepen uit het Rolducsche leven vast te leggen, en ze later te vertoonen als een couplet in 't „Heldendicht van de Roomsche daad”, de propaganda-film van de R. K. Staatspartij tegen de a.s. verkiezingen.

5 December. Voor Sinterklaas na 'n vrijen middag een voordrachtavond in de aula door enkele leden van het gezelschap Berghegge.

6—8 December. Het triduum voor het feest van O. L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen wordt dit jaar gepreikt door den Vlaamschen redenaar en jeugdleider Pater Callewaert O.P. Na afloop gunt hij ons nog een toegift door in een prachtige rede in de speelzaal ons te spreken over Ierland en het Iersche volk.

16 December. Optreden van onze harmonie in de speelzaal. Een welkome afleiding bij het aanhoudende gure weer.

21 December. Het einde van een lang triduum. Maar is de vacantie ons nog zoo welkom, de stemming van den laatsten dag is niet meer dezelfde als vroeger. Oud-Rolduciens zouden zich in deze atmosfeer vreemd voelen. 's Morgens worden nog composities gegeven, en 's middags eerst, tegen het vallen van den avond, gaan de vacantie-gangers te Heerlen op den trein.

25 December. In het verlaten Rolduc wordt Kerstmis in stilte gevierd. De Nachtmis, die het vorig jaar in de nieuwe kapel der Zusters plaats had, wordt heden weer naar oud gebruik in de Kerk opgedragen.

7 Januari. Terugkeer van de vacantie. Het vriest. Zouden we van dezen winter dan toch nog iets te verwachten hebben? Er blijkt intusschen in de vacantie flink gewerkt te zijn. De oude speelzaal, thans enkel nog gebruikt als eetzaal van Klein-Rolduc, is op nieuw geveerd, terwijl aan het eind dier zaal door een houten beschot een afzonderlijke plaats voor de werkzaamheden der Zusters is afgescheiden. Het physisch kabinet is door bijtrekking van het naastgelegen klaslokaal vergroot. Een paar Heerenkamers aan het carré van Klein-Rolduc zijn tot klas verbouwd. Mhr. Prefect heeft zijn nieuwe, aanmerkelijk vergroote kamer betrokken. Wij vernemen, dat Mhr. B. Janssens, prefect van

Klein-Rolduc, door den Bisschop belast is met het bouwen van een kerk te Broekhem, parochie Houthem.

8 Januari. Al is het ijs nog zwak, we mogen het vandaag eens op één vijver bij par-tijen probeeren. 't Mocht eens voor één dag zijn! Tijdens onze afwezigheid blijkt het Kerkraadsch publiek een al te voorbarig ge-bruik van het ijs te hebben gemaakt, zoo-dat de middelste vijver totaal bedorven is. In verband daarmee verschijnt in den „Zuid-Limburger” een mededeeling, geteekend „De Directie van Rolduc”, van den volgenden in-houd:

Het ijs te Rolduc is alleen toeganke-lijk op vertoon van een toegangskaart, in beperkte mate te verkrijgen aan de portierswoning. Geen toegang, wanneer de Rolducsche leerlingen op het ijs zijn, noch na vijf uur 's namiddags.

9—13 Januari. Heel de week verder ijs, dat voorloopig nog de belangstelling onver-minderd gaande houdt, al blijkt 't reeds spoed-ig, dat de goede rijders het terrein zullen behouden, terwijl de krabbelaars 't gauw moe zijn en zich met pijp en kaarten in de speel-zaal terugtrekken.

14 Januari. Dooi en sneeuw. Sneeuw en nog eens sneeuw, die uur na uur op Rolduc neerzigt, alle omtrekken in tuin en carré af-rondt en een eindeloze stilte over ons land-schap doet vallen.

17 Januari. 't Vriest weer. Met man en macht wordt heel den Donderdagmiddag met een uitgebreide keuze van hulpmiddelen op den bovensten vijver geveegd en geruimd. 't Lijkt vergeefs. De dooi valt weer in.

20 Januari. Gelukkig dat er geveegd is! We rijden dezen Zondag op nieuw ijs, al is 't maar voor één dag. Het dooit drie dagen, of heel Rolduc moet smelten. Maar Donderdag staan we weer op de schaatsen, en ook de rest van de week wordt de pret voortgezet.

26 Januari. De nieuwe Vicaris-Generaal van het Bisdom en President van het Groot Seminarie, Mgr. Dr. G. Bauduin, brengt een bezoek aan Rolduc, vergezeld van onzen oud-leeraar, Prof. Terstappen. In de speelzaal heeft een begroeting plaats, waarbij Mhr. Di-

recteur den hoogen gast welkom heet en deze in sympathieke bewoordingen zijn gevoelens voor Rolduc uit.

27 Januari. De Hoogmis wordt door Mgr. Bauduin gezongen.

29 Januari. Na het avondgebed alarm op den Heerengang in den nieuwen bouw. Een scherpe rooklucht dringt in de kamers bin-nen. Er blijkt een begin van brand te zijn ontstaan in het lokaal van den kaderland-storm, waar de aspirant-landverdedigers een uur te voren hun geweren hebben schoonge-maakt en een van hen waarschijnlijk zijn pijp te min voorzichtig heeft uitgeklopt. Gelukkig kan door vereende krachten van enkele Hee-ren het gevaar spoedig worden bezworen.

30 Januari. Sterke dooi, naar algemeene overtuiging thans voor goed.

31 Januari. Mis hoor, het ijs houdt weer evengoed als te voren.

2 Februari. Zaterdag. Onze Lieve Vrouw Lichtmis. Opvoering van het tooneelstuk „Mijn particulier-secretaris”. Verslag in de Tooneelrubriek. Het ijsvermaak gaat nog steeds door.

10 Februari. Carnavalszondag, eerste van de drie aanbiddingsdagen. Het Allerheiligste, uitgesteld in licht en bloemen, trekt heel den dag velen tot zich. Weet niet ieder van ons den steun van den Zaligmaker dagelijks nood-ig te hebben? En hoeveel belangen zijn er naast die van ons zelf nog aan Jesus' liefde aan te bevelen!

Zondag zingt ons koor onder leiding van Mhr. Zuylen de Missa „Stella Maris” van P. Griesbacher, Maandag de „Missa secunda Pontificalis” van L. Perosi.

Zondagavond houdt Pater Keller S.J. een belangrijke lezing met lichtbeelden over Java. Maandagavond wordt het nieuwe filmtoestel „ingewijd” met de vertooning van „Oliver Twist”. Dat vaste toestel belooft nog wat voor de toekomst!

Maar bovenal zullen deze Carnavalsdagen in de herinnering blijven door de ontzettende koude. 's Maandags bij 14° C. vorst en scher-pen Oostenwind heeft de cour geen enkele aantrekkelijkheid meer en blijven we heel den dag binnen. Toch zijn er onder de Philo-

sophen nog enkele ijsliefhebbers, die met Stoïcijnsche gehardheid koude en wind trotseeren.

Onze verwarming blijft presteeren, wat we ervan verwachten. Gelukkig dat ook de slaapzalen verwarmd zijn, want sinds enkele dagen is ook de griep te Rolduc binnengedrongen. Al lijkt ze voorloopig behoudens een paar ernstige gevallen niet kwaadaardig, toch komen er dagelijks meer leegte plaatsen in klas en studiezaal.

14 Februari. Donderdag. De koude op z'n hevigst: 18° C. onder nul. En ook de griep heeft haar hoogtepunt bereikt: 80 jongens liggen in bed, en wat wellicht nog erger is, ook 17 zusters, een derde van het convent, hebben het werk moeten staken. De Heeren houden zich manmoedig op de been.

15 Februari. Tijdens de middagstudie blijkt een luchtuitlaat van de verwarming onder den vloer van Dortoir III te zijn gesprongen. Het opstuwend water stroomt door de zoldering in een ondergelegen leegstaande kamer. Gelukkig kan door plaatselijke reparatie het euvel worden verholpen, zonder dat de warmtetoevoer wordt stopgezet.

16 Februari. In verband met den algemeenen ziekte-toestand wordt tijdelijk een nieuwe dagorde ingevoerd met langer slapen en korter lessen. Zieken en gezonden heradeemen. Het ijs houdt aan.

23 Februari. Na een ziekte van drie weken overlijdt hedenavond in het Hospitaal te Kerkrade de leerling der 3de H.B.S. René Tilman. Heel Rolduc deelt in den rouw van zijn bedroefde ouders, die hun eenig kind in hem verliezen.

27 Februari. Het stoffelijk overschot wordt heden in alle vroegte en in de bittere koude per auto naar 's Bosch overgebracht, waar in de Kathedraal van St. Jan de uitvaart plaats heeft, gevolgd door de begrafenis te Vught.

In den loop van den dag doen zich te Rolduc eenige verdachte ziektegevallen voor. Er heerscht een zekere spanning. Wat zullen de volgende dagen brengen? In den laten avond verspreidt zich onder de Heeren het bericht, dat besloten is, de jongens overmorgen op vacantie te laten gaan. De „gelukkigen” slapen nietsvermoedend verder.

28 Februari. Aan de ouders der leerlingen wordt een circulaire gezonden van den volgende inhoud:

Het spijt ons, UEd. te moeten mededeelen, dat wij ons gedwongen zien, de aanstaande Paaschvacantie onzer leerlingen te vervroegen en te verlengen. De reden is, dat de gezondheidstoestand in ons huis de laatste weken minder gunstig is geweest, terwijl ook niet het vooruitzicht bestaat, dat binnen enkele dagen afdoende verbetering intreedt.

Onnoodig te zeggen, dat deze toestand voor de studie van niet weinig leerlingen ongunstig is, en het is dan ook mede met het oog op de studiebelangen, dat deze maatregel genomen wordt.

Op medisch advies besloten wij, de leerlingen reeds Vrijdag 1 Maart te laten vertrekken. De vacantie duurt tot 2 April. Het zomertrimester zal met acht dagen worden verlengd.

In de eetzaal wekt hetzelfde bericht, door Mhr. Directeur medegedeeld, slechts matige geestdrift. De verrassing en de onzekerheid winnen 't nog van de vreugde over 't naar huis gaan.

Voor 't laatst wordt er nog op onze vijvers gereden. We hebben dit trimester alle Zondagen op één na en de meeste werkdagen kunnen schaatsen. Wat een winter! Maar nooit zijn er in kunst- en schoonrijden, vóór en achteruit, onder groot en klein zooveel vorderingen gemaakt als dit jaar.

1 Maart. Het vertrek heeft plaats in verschillende groepen. Van de uitbundigheid van gewone vacantedagen geen spoor. Eer 't middag is, zijn de jongens vertrokken. Een tiental zieken moeten voorloopig achterblijven. Na den middag rijden nog enkele Heeren op den bovensten vijver in de stralende lentezon.

3 Maart. Zondag. De laatste dag van den winter. Onze vijvers zijn overvol van het Kerkraadsch publiek. Maar de dooi treedt in en in Maart kan men aan 't gevolg niet meer twifelen. 't Is gedaan!

25 Maart. De Heeren beginnen hun retraite, die tot Paaschzaterdag duurt.

2 April. Het is wel hard, zoo aanstonds na Paschen te moeten vertrekken, maar de vacantie heeft een maand geduurd en met het weer hebben we 't wonderwel getroffen.

Mhr. Steinhardt, die geruimen tijd rust had moeten nemen, hervat zijn lessen. Zijn plaatsvervanger, Mhr. de Pagter, is vertrokken.

14 April. In de aula wordt vertoond de propagandafilm van de R. K. Staatspartij: „Het heldendicht van de Roomsche Daad”. De passage's, waar Rolduc en zijn „populaire portier” in voorkomt, verwekken een uitbundig applaus.

17 April. De Kerkraadsche Radiovereniging houdt in onze aula een propagandavond, die via Huizen wordt uitgezonden. Rolduc draagt tot 't program bij eenige fragmenten uit Joseph in Dothan door de spelers van verleden jaar met enkele nieuwe krachten.

18 April. Plechtige uitvaartdienst voor René Tilman z.g., door de onverwachte vacantie tot heden uitgesteld.

21 April. Het 10-jarig bestaan der Missievereniging „Rolduc” wordt heden feestelijk herdacht. Men leze erover het Missieverslag.

30 April. Onze wiskundeleeraar Ir. Bijvoet neemt heden afscheid wegens vertrek naar Indië. Als opvolger is benoemd de heer W. Burgers.

1 Mei. In 't carré begint men het bassin van de fontein, dat sinds lang bouwvallig was en geen water meer hield, af te breken. Een gedicht op deze fontein, die van 1888 dateerde, vindt men elders in dit Jaarboek.

5 Mei. Halfvasten verplaatst naar den 5den Zondag na Paschen! Toen de vacantie „uitbrak” waren de repetities voor het toneelstuk „De Bibliothecaris” onder leiding van Mhr. Castermans al een heel eind gevorderd. Het stuk wordt heden gegeven. Meer erover in de tooneelrubriek.

6 Mei. Onze nieuwe wiskundeleeraar Mhr. Burgers promoveert heden aan de Universiteit te Utrecht tot doctor in de wis- en natuurkunde.

15 Mei. De tocht naar Schaesberg. Het weer is goed, niet te warm, en de wegen zijn in uitstekenden staat. Alles verloopt dus naar wensch.

16 Mei. In het noordelijk transept van onze kerk wordt heden een tweede gebrandschilderd venster geplaatst, voorstellend St. Mattheus den Evangelist, naar ontwerp van Mhr. J. Adams, uitgevoerd door René Smeets. Het is een geschenk van Z. D. H. Mgr. L. Schrijnen.

19 Mei. Pinksteren en zomer. In de plechtige Hoogmis zingt het koor de Missa „Stella Maris” van P. Griesbacher. Na het Lof voor de Zuidlimburgers „halftrimester” tot morgenavond. In de aula wordt voor een zeer verminderd publiek de film vertoond van de verzoening van Vaticaan en Quirinaal.

29 Mei. Een buitenkansje: we gaan een „Ausflug” maken naar Valkenburg en Houthem. Elders in dit Jaarboek zal men er meer over lezen. Onder prachtig weer verloopt de tocht in de aangenaamste stemming. Zoo'n uitstapje smaakt naar meer!

30 Mei. Sacramentsdag. Ook Rolduc wenscht uiting te geven aan zijn dankbaarheid en voldoening over de oplossing van de Romeinsche kwestie. Tegen den avond wordt in het bosquet bij heerlijk zomerweer een bijeenkomst gehouden, waar Prof. Dr. F. Feron van het Groot-Seminarie van Roermond als spreker optreedt. In een grootsche rede beschrijft de gevierde redenaar het heidensch en het christelijk Rome, de betekenis van het Koningschap van den Paus en het belang van de getroffen overeenkomst, om daarna hulde te brengen aan Pius XI en Mussolini, die het conflict van bijna 60 jaren op zoo bevredigende wijze wisten te beëindigen. Een geestdriftig gezongen „Aan U o Koning der Eeuwen” besluit de plechtigheid.

2 Juni. De groote processie kan voor 't eerst sinds 1926 weer onder vrij gunstig weer uittrekken. Zij heeft thans 't karakter verkregen van een stadsprocessie, doordat de geestelijkheid van de beide parochies van Kerkrade en de verschillende rectoraten meestrekt. Het groot aantal deelnemers heeft 't noodig gemaakt, in den corridor, tegen den muur van studiezaal II, een altaar op te slaan, waar voor de kinderen van Kerkrade de H. Mis gelezen wordt. De crypte is gereserveerd voor de congreganisten. De processie verloopt met den gewonen luister. Aan 't slot

een teleurstelling: Rolduc wordt niet in de kerk van Kerkrade toegelaten om 't Te Deum bij te wonen. De processie eindigt voor ons zonder einde!

7—8 Juni. Mondeling eindexamen H.H.S. onder toezicht van de gecommitteerden: Prof. J. G. Ch. Volmer (Rotterdam-Delft), A. J. M. Hulsman, Directeur Dom. Mijn, Kerkrade, Prof. Dr. A. Pompen O.F.M. (Nijmegen) en Dr. Th. Strengers, lector aan de Rijksuniversiteit van Utrecht. Alle candidaten zijn geslaagd. Hoera!

10—12 Juni. De examens zijn niet van de lucht. Thans is 't Gymnasium aan de beurt. Als gecommitteerden treden op: Dr. C. J. Vinkestein Inspecteur der Gymnasia, te 's-Gravenhage, Prof. Dr. J. H. Kern (Leiden), Prof. Dr. J. de Vries (Utrecht) en Prof. Dr. H. F. Nierstrasz (Utrecht). De uitslag is voorloopig nog een teleurstelling. Maar we hebben alle hoop op de herexamens, die veel goed kunnen maken.

13 Juni. Het Directeursfeest wordt op den eigenlijken datum, St. Antoniusdag, onder gunstig weer gevierd. 's Avonds houdt Paul Huf in de aula een voordrachtavond. Na het souper muziekkuitvoering door Harmonie en Orkest op het bordes.

14 Juni. De Jour des Jeux verloopt in opgewekte stemming onder de vertrouwde leiding der Heeren Philosophen. Tegen 3 uur 's middags begint 't te regenen, maar 't houdt nog tijdig genoeg op om de prijsuitdeeling te doen plaats hebben op 't bordes, waarbij door de Philosophen een met veel phantasie gevarieerd program onder groot applaus wordt afgewerkt. Na het souper het spannen de touwtrekken.

30 Juni, Zondag. De regen doet de avondwandeling na het souper uitvallen en dwingt ons in de speelzaal te blijven. Daar komt de harmonie onze stemming wat opvroolijken.

3—5 Juli. De H.B.S. is thans aan de beurt voor het eindexamen. Het wordt gehouden onder toezicht van de deskundigen: Ir. J. C. Arkenbout, lector aan de Technische Hoogeschool te Delft, Dr. L. Seekles, conservator aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, Mr. B. G. A. Smeets, directeur van 's Rijks Tuchtsschool te Nijmegen, J. J. Meder, oud-leeraar M.O.,

te Utrecht, en H. C. Brans, oud-directeur H.B.S., te Nijmegen.

5 Juli. De uitslag laat lang op zich wachten. Dat voorspelt niet veel goeds. En inderdaad, 't valt ons leelijk tegen.

6 Juli. Enkele nakomers van het Gymnasium moeten heden voor de tweede maal aan den tand gevoeld worden. Ze brengen 't er beter af dan die van gisteren. En door hun praestaties is de einduitslag van het Gymnasium nog heel bevredigend.

7 Juli. Na de spanning van de laatste dagen valt er weer eenige rust over Rolduc, maar de volgende week begint 't voor goed, en dan voor allen. En op 'n Zondag als heden is er al weinig ambitie meer voor sport en spel, maar wordt er geblokt en nog eens geblokt.

11 Juli. Klein-Rolduc viert heden het afscheid van zijn prefect, Mhr. B. Janssens, benoemd tot rector te Broekhem. Het feest, in het patronaat te Kerkrade begonnen, wordt in onze aula voortgezet. Het program vindt men in de Tooneelrubriek. Alle deelnemers zijn uiterst voldaan over het verloop van de feestelijkheden.

12 Juli. Begin van de overgangsexamens, onder een tropische hitte, die ons, naar de kranten melden, uit Amerika komt overwaaien.

13 Juli. Er wordt een begin gemaakt met het omploegen van het voetbalveld. De gruisbedekking, voor eenige jaren daar op gebracht, heeft niet voldaan. Men zal op andere wijze beproeven het veld hard en stofvrij te maken. Drie bonkige paarden trekken nu den ploeg door den zwaren grond.

17 Juli. De examens zijn geëindigd en de spanning stijgt ten hoogste.

18 Juli. Einde van het schooljaar. De plechtige Hoogmis wordt opgedragen om God te danken voor de vele weldaden, dit jaar door allen te zamen en ieder bijzonder genoten. Ons aller gevoelens uiten zich in een hartelijk Te Deum. Na de Hoogmis de uitslag van de examens, en nog vóór den middag de Prijsuitdeeling. Want eer de avond valt, hebben alle leerlingen Rolduc verlaten. Hoe velen wellicht zullen niet meer terugkeeren! Partir, c'est mourir un peu!

PRIJSUITDEELING

SCHOOLJAAR 1928—1929.

.....

Hebben met goed gevolg afgelegd:

**I. Het toelatingsexamen tot de Studie der Philosophie,
alle leerlingen der 6e klas van het Seminarie:**

Mathieu Partouns, van Eysden.

Henri Souren, van Wittem.

Leo Pricken, van Nyswiller.

**II. Het Eindexamen van het Gymnasium,
de leerlingen der hoogste klas:**

A.

B.

Henri Mesker, van Maastricht.

Theo de Bruijn, van Roosendaal.

Louis Paulussen, van Maastricht.

Willy Smeets, van Weert.

Jan Tendijck, van Venlo.

Willy Snieders, van Dommelen.

Jan Weegels, van Weert.

**III. Het Eindexamen der Hoogere Burgerschool,
de leerlingen der hoogste klas:**

Jan Beuskens, van Gulpen.

Piet Ros, van Padang.

Marc Erens, van Arnhem.

Joseph Simons, van Heerlen.

Frans van Goor, van Malang.

Alex Walraven, van Kerkrade.

Hans Noëls, van den Haag.

**IV. Het Eindexamen der Hoogere Handelschool,
alle leerlingen der hoogste klas:**

Johan Boost, van Wittem.

Eduard Meussen, van Valkenburg.

Henri Crijns, van Helden.

Rudi Nadaud, van Maastricht.

Antoon Gerritsen, van Utrecht.

Joseph Spauwen, van Gronsveld.

Jan van Hegelsom, van Grubbenvorst.

René Vissers, van Wessem.

Willy Hübben, van Eygelshoven.

Victor Zweyffenning, van Venlo.

.....

ALGEMEENE PRIJZEN.

Seminarie.

TWEEDE JAAR.

Alphons Chorus, van Munstergeleen.
Piet Hoogers, van Horst.
Henri Janssen, van Venlo.

EERSTE JAAR.

Rob. Salomons, van Amsterdam.
Jan Joosten, van Kessel.

.....

Seminarie - Gymnasium.

VIJFDE KLAS.

Paul Paulussen, van Maastricht.

VIERDE KLAS.

Emile Schoenmaeckers, van Sibbe.

DERDE KLAS.

Piet Odekerken, van Heerlerheide.
Gregorius Brokamp, van Chêvremont.

TWEEDE KLAS.

1ste Afd.

Hubert Habets, van Welten.

2de Afd.

Leo Widdershoven, van Kerkrade.
Alex Vondenhoff, van Kerkrade.

EERSTE KLAS.

1ste Afd.

Dionysius Nijssen, van Kerkrade.

2de Afd.

Paul Steenhuis, van Hilversum.
Joseph Wijnen, van Kerkrade.
Hein Vondenhoff, van Kerkrade.

.....

Hoogere Burgerschool.

VIERDE KLAS.

Robert Dooper, van Tjerkgaast.

DERDE KLAS.

1ste Afd.

Karel Dekkers, van Tilburg.

2de Afd.

Willem ten Bosch, van Overschie.
Antoon Meyer, van Zaltbommel.

TWEEDE KLAS.

1ste Afd.

Willem Lengs, van Tegelen.

2de Afd.

Jan Verster, van Gilze.

EERSTE KLAS.

1ste Afd.

Frits Bröker, van Schaesberg.
Antoon Hillebrand, van Bondowoso.

2de Afd.

Jean Jacobs, van Eysden.

.....

Hoogere Handelsschool.

VIERDE KLAS.

Johan Schepers, van Lemselo.

Zeer eervolle vermelding:

Jan Toben, van Amsterdam.

.....

Voorbereidende Klasse.

1ste Afd.

Leo Hunen, van Bocholtz.

2de Afd.

Frans Wetzels, van Bleyerheide.

.....

SEMINARIE.

TWEEDE JAAR.

Alphons Chorus, van Munstergeleen.

Alg. pr., 1ste pr. gesch. wijsb., 1ste pr. sociol.,
2de pr. kerk. gesch., 2de pr. psych., 2de pr. eth.,
2de pr. nat. hist., 3de pr. theod.

2de verm. bijb. gesch., 3de verm. lat.

Piet Hoogers, van Horst.

Alg. pr., 1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. psych.,
2de pr. eth., 2de pr. gesch. wijsb., 2de pr. lat.,
2de pr. nat. hist., 3de pr. theod., 4de pr. bijb.
gesch., 4de pr. sociol.

1ste verm. arch., 1ste verm. kerk. adm.

Henri Janssen, van Venlo.

Alg. pr., 1ste pr. theod., 1ste pr. arch., 1ste pr. gew. wel., 2de pr. bijb. gesch., 2de pr. kerk. adm., 3de pr. kerk. gesch., 3de pr. psych., 3de pr. sociol., 5de pr. nat. hist.

1ste verm. eth., 1ste verm. gesch. wijsb., 2de verm. lat.

Antoon van Rijswijk, van Wellerloy.

1ste pr. bijb. gesch., 3de pr. arch., pr. 5 verm. 2de verm. kerk. adm., 4de verm. eth., 5de verm. nat. hist., 6de verm. psych., 6de verm. sociol.

Jan Linssen, van Velden.

1ste pr. eth., 2de pr. bijb. gesch., 2de pr. gew. wel., pr. 7 verm.

1ste verm. theod., 1ste verm. lat., 1ste verm. nat. hist., 2de verm. kerk. gesch., 2de verm. sociol., 3de verm. gesch. wijsb., 6de verm. arch.

Nico Prompers, van St. Geertruid.

1ste pr. lat., pr. 4 verm.
2de verm. theod., 5de verm. psych., 6de verm. eth., 7de verm. nat. hist.

Giel Berix, van Stein.

1ste pr. nat. hist., 2de pr. theod., pr. 6 verm.
1ste verm. psych., 2de verm. eth., 2de verm. kerk. adm., 3de verm. bijb. gesch., 3de verm. sociol., 4de verm. lat.

Paul Teeuwen, van Tegelen.

1ste pr. kerk. adm., 2de pr. bijb. gesch., 2de pr. arch., 3de pr. lat., pr. 5 verm.

1ste verm. nat. hist., 1ste verm. gew. wel., 3de verm. theod., 3de verm. eth., 6de verm. sociol.

Henri Jochems, van Meijel.

2de pr. kerk. adm., 3de pr. gesch. wijsb., 4de pr. sociol., pr. 6 verm.

1ste verm. kerk. gesch., 2de verm. psych., 3de verm. theod., 3de verm. arch., 5de verm. eth., 7de verm. nat. hist.

Jacques Riemersma, van Maastricht.

5de pr. nat. hist.

Jan Berden, van Blerick.

Pr. 4 verm.
1ste verm. bijb. gesch., 4de verm. psych., 5de verm. theod., 7de verm. nat. hist.

Henri Wetzels, van Chèvremont.

2de verm. kerk. gesch., 3de verm. psych., 4de verm. nat. hist.

Frans Arkenbosch, van Chèvremont.

2de verm. arch.

Pierre Keybets, van Terwinselen.

3de verm. bijb. gesch., 6de verm. psych.

Rein Rovers, van Reuver.

5de verm. lat.

Jacques Boost, van Roermond.

7de verm. nat. hist.

EERSTE JAAR.

Rob. Salomons, van Amsterdam.

Alg. pr., 1ste pr. lat., 1ste pr. nat., 1ste pr. scheik., 1ste pr. gew. wel., 1ste pr. kerk. adm., 1ste pr. kerk. muz., 2de pr. gr., 3de pr. log. en crit., 5de pr. nat. hist., pr. 4 verm.

1ste verm. met., 1ste verm. sociol., 2de verm. eth., 4de verm. arch.

Jan Joosten, van Kessel.

Alg. pr., 1ste pr. sociol., 1ste pr. gr., 2de pr. eth., 2de pr. lat., 3de pr. met., 4de pr. bijb. gesch.

1ste verm. kerk. muz., 5de verm. arch.

Charles Brummans, van Meijel.

1ste pr. metaph., 1ste pr. eth., 3de pr. log. en crit., 4de pr. kerk. gesch.

1ste verm. nat. hist., 2de verm. nat.

Michel Tummers, van Geleen.

1ste pr. log. en crit., 5de pr. kerk. gesch.
1ste verm. scheik.

Johan van Wijngaarden, van Blerick.

1ste pr. gew. wel.

1ste verm. gr., 2de verm. lat.

Hubert Ketelaers, van Heythuysen.

1ste pr. kerk. adm., 2de pr. metaph., pr. 7 verm.
1ste verm. lat., 1ste verm. gr., 3de verm. nat., 3de verm. eth., 6de verm. log. en crit., 6de verm. sociol., 7de verm. bijb. gesch.

Hubert Vaessen, van Waubach.

2de pr. lat., 2de pr. gr., pr. 5 verm.

1ste verm. gew. wel., 1ste verm. kerk. adm., 2de verm. kerk. muz., 3de verm. sociol., 3de verm. log. en crit.

Willy Jenniskens, van Broekhuizenvorst.

2de pr. nat., 2de pr. nat. hist.

1ste verm. eth., 1ste verm. scheik., 3de verm. log. en crit.

Cor In 't Ven, van Goirle.

2de pr. log. en crit.

1ste verm. kerk. adm., 4de verm. eth.

Johan Franck, van Schaesberg.

2de pr. kerk. muz., pr. 4 verm.

2de verm. kerk. gesch., 2de verm. gew. wel., 4de verm. eth., 8ste verm. bijb. gesch.

Eugène Debie, van Echt.

3de pr. eth., pr. 7 verm.

1ste verm. lat., 2de verm. kerk. gesch., 2de verm. metaph., 3de verm. log. en crit., 4de verm. nat., 5de verm. sociol., 5de verm. nat. hist.

Pierre Römken, van Nieuwenhagen.

1ste verm. kerk. adm.

Johan Jurgens, van Nieuwenhagen.

2de verm. log. en crit.

Mathieu Adams, van Beegden.

5de verm. bijb. gesch.

Pierre Meisen, van Sittard.

8ste verm. bijb. gesch.

.....

SEMINARIE-GYMNASIUM.

VIJFDE KLAS.

Paul Paulussen, van Maastricht.

Alg. pr., 1ste pr. lat., pr. gr., pr. ned., pr. gesch., pr. cult. gesch., pr. fr., pr. hoogd., pr. nat., pr. scheik., 2de pr. godsd.

1ste verm. eng., 1ste verm. wisk., 1ste verm. cosmogr.

Henri Truijens, van Spanbroek.

Pr. eng., pr. nat., pr. cosmogr., pr. scheik.

1ste verm. fr., 1ste verm. nat. hist., 2de verm. wisk.

Hubert Dassen, van Heerlen.

1ste pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. 7 verm.

1ste verm. ned., 1ste verm. gesch., 1ste verm. cult. gesch., 1ste verm. hoogd., 1ste verm. nat., 1ste verm. scheik., 2de verm. cosmogr.

Jean Pecasse, van Maastricht.

Pr. eng., pr. 7 verm.

1ste verm. gr., 1ste verm. lat., 2de verm. ned., 2de verm. gesch., 2de verm. cult. gesch., 2de verm. fr., 3de verm. godsd.

Pierre Habets, van Kerkrade.

Pr. wisk., pr. 4 verm.

1ste verm. godsd., 2de verm. kerk. gesch., 2de verm. nat., 2de verm. nat. hist.

August Geurts, van Geysteren.

Pr. alg. lett.

1ste verm. kerk. gesch., 2de verm. hoogd.

Eugène Senden, van Voerendaal.

Pr. 5 verm.

1ste verm. eng., 2de verm. godsd., 2de verm. lat., 2de verm. ned., 2de verm. hoogd.

Joseph Linden, van Heerlen.

1ste verm. nat. S.

Hubert Voncken, van Wylré.

2de verm. scheik.

Joseph Coumans, van Heerlen.

4de verm. godsd.

VIERDE KLAS.

Emile Schoenmaeckers, van Sibbe.

Alg. pr., pr. lat., pr. gesch., pr. wisk., pr. nat., pr. scheik.

1ste verm. eng., 1ste verm. handt., 2de verm. godsd.

Joseph Moonen, van Chêvremont.

Pr. gr., pr. fr., pr. hoogd., pr. handt.

1ste verm. eng.

Hubert Quaedylic, van Schaesberg.

Pr. ned., pr. eng., pr. 4 verm.

1ste verm. gr., 1ste verm. fr., 1ste verm. hoogd., 1ste verm. nat.

Bas Vermeeren, van Sevenum.

1ste pr. godsd.

2de verm. ned.

Harry Neyens, van Breda.

Pr. gesch., pr. 5 verm.

1ste verm. eng., 2de verm. godsd., 2de verm. ned., 2de verm. fr., 2de verm. nat.

Emile Paulussen, van Maastricht.

Pr. aandr.

1ste verm. scheik.

Victor Spauwen, van Gronsveld.

2de pr. godsd.

1ste verm. wisk., 1ste verm. aandr.

Laurens van den Ende, van Heerlen.

2de pr. godsd.

1ste verm. gesch., 2de verm. gr., 2de verm. nat.

Hubert Houben, van Valkenburg.

1ste verm. godsd.

Joseph Wintermans, van Duysel.

1ste verm. ned.

Theo Lemmens, van Heerlen.

1ste verm. eng.

Jo Voncken, van Wylré.

2de verm. aandr., 2de verm. scheik.

Ernest Schillings, van Weert.

2de verm. hoogd.

DERDE KLAS.

Piet Odekerken, van Heerlerheide.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. kerk. gesch.,
1ste pr. gr., 1ste pr. ned., 1ste pr. gesch., 1ste pr.
fr., 1ste pr. hoogd., 2de pr. eng., 2de pr. nat.

1ste verm. wisk., 2de verm. aandr., 6de verm. lat.

Gregorius Brokamp, van Chèvremont.

Alg. pr., 1ste pr. lat., 1ste pr. hoogd., 1ste pr.
eng., 1ste pr. wisk., 1ste pr. nat., 2de pr. godsd.,
2de pr. fr.

1ste verm. aandr., 1ste verm. handt., 3de verm. gr.

Joseph Verstraelen, van Heerlen.

1ste pr. ned., 1ste pr. aandr., 2de pr. handt., 3de
pr. godsd.

1ste verm. gesch., 2de verm. kerk. gesch., 2de
verm. nat.

Willy Wiertz, van Kerkrade.

1ste pr. aandr., 1ste pr. hoogd.

2de verm. godsd., 2de verm. gesch.

Louis Vrijdag, van Eindhoven.

1ste pr. ned., pr. 5 verm.

1ste verm. fr., 1ste verm. eng., 4de verm. godsd.,
4de verm. gr., 5de verm. lat.

Louis Vaessen, van Kerkrade.

1ste pr. handt.

Pierre Heynen, van Kerkrade.

2de pr. gr., 2de pr. lat., 2de pr. gesch., 3de pr.
godsd., pr. 5 verm.

1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. fr., 1ste verm.
hoogd., 2de verm. eng., 4de verm. aandr.

Jacques Zeyen, van Chèvremont.

2de pr. kerk. gesch., 2de pr. gesch., 2de pr. eng.,
pr. 4 verm.

1ste verm. gr., 2de verm. lat., 2de verm. hoogd.,
2de verm. nat.

Leo Penders, van Voerendaal.

2de pr. nat., pr. 5 verm.

2de verm. gr., 3de verm. lat., 3de verm. hoogd.,
4de verm. aandr., 5de verm. godsd.

Rudolph Rameckers, van Vaals.

3de pr. lat., pr. 5 verm.

1ste verm. ned., 1ste verm. fr., 1ste verm. nat.,
3de verm. gesch., 3de verm. hoogd.

Joseph Prickarts, van Chèvremont.

Pr. 8 verm.

1ste verm. ned., 2de verm. nat., 3de verm. godsd.,
3de verm. kerk. gesch., 3de verm. hoogd., 3de
verm. eng., 4de verm. gr., 4de verm. lat.

Hubert Spauwen, van Eysden.

Pr. 4 verm.

1ste verm. lat., 2de verm. wisk., 3de verm.
hoogd., 5de verm. godsd.

Paul van de Voort, van Heerlen.

1ste verm. ned., 1ste verm. fr.

Piet Wiertz, van Kerkrade.

1ste verm. godsd., 4de verm. gr.

Jan Kieven, van Utrecht.

1ste verm. fr.

Antoon Adams, van Beegden.

2de verm. wisk., 2de verm. handt.

Pierre Wolfs, van Bleyerheide.

4de verm. godsd.

TWEDE KLAS.

1ste Afd.

Hubert Habets, van Welten.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. kerk. gesch.,
1ste pr. gr., 1ste pr. lat., 1e pr. hoogd., 1ste pr.
gesch., 1ste pr. aandr., 2de pr. handt.

1ste verm. ned., 1ste verm. fr., 2de verm. nat.
hist.

Jan Baeten, van Heythuysen.

1ste pr. ned., 1ste pr. wisk., 1ste pr. nat. hist.,
2de pr. gr., 2de pr. lat., 2de pr. aandr., pr. 4 verm.
1ste verm. handt., 2de verm. kerk. gesch., 2de
verm. hoogd., 3de verm. godsd.

Jules Loyson, van Nieuwenhagen.

1ste pr. kerk. gesch., 2de pr. ned.

1ste verm. gr., 1ste verm. lat.

Willy Laugs, van Meerssen.

1ste pr. fr., 2de pr. ned., 2de pr. hoogd., 3de
pr. lat.

2de verm. godsd., 3de verm. kerk. gesch.

Jan Jaspers, van Klimmen.

1ste pr. handt.

Joseph Heuts, van Beek.

2de pr. godsd., 2de pr. nat. hist.

1ste verm. kerk. gesch., 2de verm. aandr., 3de
verm. hoogd.

Albert Taeymans, van Eysden.

2de pr. gesch.

1ste verm. godsd.

Gerard Gelissen, van Sittard.

2de pr. aandr.

3de verm. kerk. gesch.

Cyrille de Warrimont, van Noorbeek.

2de pr. hoogd.

1ste verm. gesch., 3de verm. nat. hist.

Joseph Cremers, van Valkenburg.

Pr. 4 verm.

1ste verm. hoogd., 2de verm. lat., 2de verm. ned., 4de verm. nat. hist.

Jan Geurts, van Meerlo.

Pr. 4 verm.

1ste verm. aandr., 3de verm. kerk. gesch., 3de verm. gesch., 4de verm. godsd.

Joop Bos, van Groningen.

1ste verm. nat. hist., 2de verm. ned.

Willem Janssen, van Vülen.

2de verm. gesch., 2de verm. fr.

2de Afd.

Leo Widdershoven, van Kerkrade.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. lat., pr. aandr., pr. wisk., pr. nat. hist., pr. 4 verm.

1ste verm. gesch., 1ste verm. hoogd., 2de verm. gr., 2de verm. fr.

Alex Vondenhoff, van Kerkrade.

Alg. pr., pr. gr., pr. ned., pr. fr., pr. hoogd., 2de pr. lat.

1ste verm. godsd., 1ste verm. kerk. gesch., 2de verm. nat. hist.

Johan Heuschen, van Nieuwenhagen.

1ste pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. hoogd., pr. wisk., pr. 5 verm.

1ste verm. gr., 1ste verm. gesch., 1ste verm. handt., 2de verm. aandr., 2de verm. nat. hist.

Piet Verharren, van Sevenum.

Pr. kerk. gesch.

1ste verm. aandr., 3de verm. godsd.

Martin Meijer, van Velsen-Noord.

Pr. ned.

1ste verm. gesch., 1ste verm. fr.

Peter Rutten, van Hulsberg.

Pr. gesch.

André Bongaerts, van Tegelen.

Pr. wisk.

1ste verm. lat., 1ste verm. nat. hist., 2de verm. godsd.

Joseph Smeets, van Ottersum.

Pr. handt.

1ste verm. ned., 2de verm. lat., 4de verm. godsd.

EERSTE KLAS.

1ste Afd.

Dionysius Nijssen, van Kerkrade.

Alg. pr., 1ste pr. lat., pr. ned., pr. vad. gesch., pr. alg. gesch., pr. aandr., pr. nat. hist., pr. 4 verm.

1ste verm. bijb. gesch., 1ste verm. fr., 1ste verm. wisk., 2de verm. godsd.

Joseph Bey, van Kerkrade.

1ste pr. godsd., pr. bijb. gesch., 2de pr. lat.

1ste verm. ned., 1ste verm. vad. gesch., 2de verm. nat. hist.

Antoon Mertens, van Grathem.

Pr. fr., pr. handt.

1ste verm. nat. hist., 2de verm. aandr.

Willem Claus, van Eygelshoven.

1ste pr. godsd., 1ste verm. handt.

Eduard Dekkers, van Tilburg.

Pr. wisk.

1ste verm. godsd., 2de verm. handt., 4de verm. lat.

Arthur Begheyn, van Nieuwenhagen.

Pr. 4 verm.

1ste verm. aandr., 2de verm. bijb. gesch., 2de verm. alg. gesch., 2de verm. nat. hist.

Richard Martens, van Valkenburg.

Pr. 4 verm.

2de verm. ned., 2de verm. aandr., 3de verm. godsd., 3de verm. lat.

Hubert Franssen, van Spekholzerheide.

1ste verm. lat.

Egbert Omloo, van Arnhem.

1ste verm. alg. gesch., 2de verm. wisk., 2de verm. vad. gesch.

Johan Hinskens, van Eygelshoven.

2de verm. lat., 2de verm. ned.

2de Afd.

Paul Steenhuis, van Hilversum.

Alg. pr., pr. ned., pr. 7 verm.

1ste verm. bijb. gesch., 1ste verm. lat., 1ste verm. wisk., 2de verm. alg. gesch., 2de verm. vad. gesch., 2de verm. aandr., 2de verm. nat. hist.

Joseph Wijnen, van Kerkrade.

Alg. pr., pr. wisk., 2de pr. lat.

1ste verm. alg. gesch., 2de verm. godsd., 2de verm. bijb. gesch.

Hein Vondenhoff, van Kerkrade.

Alg. pr., 1ste pr. voordr., 1ste pr. lat.

2de verm. ned., 2de verm. wisk., 3de verm. godsd.

Pie Smeets, van Thorn.

Pr. bijb. gesch., pr. alg. gesch., pr. vad. gesch., pr. nat. hist., pr. 6 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. ned., 1ste verm. aandr., 1ste verm. fr., 1ste verm. handt., 4de verm. lat.

Aimé Wijffels, van Aardenburg.

1ste pr. godsd., pr. aandr., pr. handt.

2de verm. fr.

Jan van Gendt, van Westervoort.

Pr. fr.
2de verm. lat.

Henri Soomers, van Eygelshoven.

2de pr. godsd.
2de verm. nat. hist.

Henk Steinhoff, van Tilburg.

2de pr. voordr.
2de verm. handt.

René Wubbe, van Vught.

3de pr. voordr.

Elbert Stoffels, van Brunssum.

1ste verm. vad. gesch., 2de verm. nat. hist.

Alex Vogels, van Tilburg.

1ste verm. nat. hist.

Joop Slangen, van Maasbree.

3de verm. lat., 4de verm. godsd.

.....

HOOGERE BURGERSCHOOL.

VIERDE KLAS.

Robert Dooper, van Tjerkgaast.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. wisk., pr. werkt., pr. nat., pr. nat. hist., pr. gesch., pr. aandr., pr. staatsw., pr. ned., pr. hoogd., pr. eng.
1ste verm. scheik., 1ste verm. cosmogr., 1ste verm. fr.

Piet Rood, van Bovenkarspel.

Pr. scheik., pr. fr., pr. 11 verm.
1ste verm. godsd., 1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. werkt., 1ste verm. nat., 1ste verm. nat. hist., 1ste verm. gesch., 1ste verm. aandr., 1ste verm. ned., 1ste verm. hoogd., 1ste verm. eng., 2de verm. cosmogr.

Antoon van Tilburg, van Waalwijk.

Pr. cosmogr., pr. lijnt.
1ste verm. wisk., 1ste verm. handt., 2de verm. aandr.

Jan Rouwendal, van Deventer.

Pr. hand. kenn.
2de verm. hoogd.

Theo Jennekens, van Valkenburg.

Pr. 4 verm.
1ste verm. nat., 1ste verm. staatsw., 2de verm. wisk., 2de verm. nat. hist.

Piet Gelhard, van Deventer.

2de verm. aandr., 2de verm. handt.

Sjouke Terwisscha van Scheltinga, v. Nijland.

2de verm. staatsw.

Joop van der Harten, van Eindhoven.

2de verm. fr.

DERDE KLAS.

1ste Afd.

Karel Dekkers, van Tilburg.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. nat., pr. aandr., pr. 4 verm.

1ste verm. gesch., 2de verm. nat. hist., 2de verm. fr., 2de verm. eng.

Gust Cammaert, van Hontenisse.

Pr. kerk. gesch., pr. gesch., pr. fr., pr. eng., 2de pr. godsd.

1ste verm. nat. hist., 1ste verm. aandr., 1ste verm. ned.

August de Wit, van Helmond.

Pr. ned., pr. handt., 2de pr. godsd., pr. 5 verm.
1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. hoogd., 1ste verm. eng., 2de verm. nat., 2de verm. aandr.

Henri Dessing, van Naaldwijk.

Pr. kerk. gesch.

Joop Hartmann, van Delft.

Pr. wisk.
1ste verm. nat.

Willy Haagmans, van Chêvremont.

Pr. hoogd.
2de verm. wisk., 2de verm. gesch.

René Houba, van Maastricht.

1ste verm. godsd.

Antoon Wintermans, van Duysel.

1ste verm. fr., 2de verm. godsd.

August van Wylick, van Venlo.

1ste verm. handt.

Henri Linthorst, van Wilp.

2de verm. nat. hist.

2de Afd.

Willem ten Bosch, van Overschie.

Alg. pr., pr. eng., pr. 5 verm.
1ste verm. nat., 1ste verm. ned., 2de verm. wisk., 2de verm. handt., 4de verm. godsd.

Antoon Meyer, van Zaltbommel.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. wisk., pr. nat. hist., pr. aandr., pr. staatsw.
1ste verm. gesch.

Piet Schoemaker, van Deventer.

Pr. nat. hist., pr. ned., pr. eng., pr. staatsw.
1ste verm. godsd., 1ste verm. gesch.

Jan Wegdam, van Hoogwoud.

Pr. gesch., pr. fr.
1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. eng., 2de verm. nat.

Theo van Eechoud, van den Haag.

Pr. hoogd., pr. handt.
1ste verm. nat. hist., 2de verm. godsd., 2de verm. ned.

Louis Meys, van Scheveningen.

Pr. nat.
1ste verm. wisk.

Leo van Woerden, van Nijmegen.

2de pr. godsd.
1ste verm. handt.

Willy Toussaint, van Bandoeng.

Pr. 4 verm.
1ste verm. gesch., 2de verm. godsd., 2de verm. kerk. gesch., 2de verm. handt.

Thomas Pernot, van Obbicht.

1ste verm. aandr.

Harry van Wylick, van Venlo.

2de verm. aandr.

Piet Otjens, van Dongen.

2de verm. aandr.

TWEEDE KLAS.

1ste Afd.

Willem Lengs, van Tegelen.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. nat. hist., 1ste pr. gesch., 1ste pr. ned., 2de pr. aandr., 2de pr. fr.
1ste verm. eng., 2de verm. wisk.

Frans Snieders, van Dommelen.

1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. fr.
1ste verm. nat. hist., 4de verm. aandr.

Jacques Cals, van Schaesberg.

1ste pr. aandr., 1ste pr. ned., 2de pr. nat. hist.

Sjoerd Dijkstra, van Gendringen.

1ste pr. wisk., 2de pr. godsd., pr. 5 verm.
1ste verm. kerk. gesch., 2de verm. ned., 2de verm. eng., 3de verm. nat. hist., 3de verm. gesch.

Floris Pauwels, van den Haag.

1ste pr. eng.
2de verm. gesch., 3de verm. aandr., 4de verm. godsd.

Luc Erens, van Arnhem.

Pr. handt.
1ste verm. aandr., 1ste verm. fr.

Paul Leistikow, van Amsterdam.

2de pr. wisk., 2de pr. eng.
2de verm. aandr., 3de verm. kerk. gesch.

Willy Riemersma, van Maastircht.

2de pr. gesch.
2de verm. godsd., 2de verm. nat. hist.

Karel Laoût, van Spanbroek.

Pr. 5 verm.
1ste verm. godsd., 1ste verm. gesch., 2de verm. handt., 3de verm. kerk. gesch., 4de verm. wisk.

Harry Pappers, van Valkenburg.

Pr. 4 verm.
2de verm. kerk. gesch., 2de verm. fr., 3de verm. wisk., 3de verm. eng.

Joachim Beurskens, van Tegelen.

1ste verm. wisk.

Jan van Rooy, van Vierlingsbeek.

1ste verm. handt., 4de verm. nat. hist.

Victor Haesen, van Maastricht.

3de verm. godsd.

2de Afd.

Jan Verster, van Gilze.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. wisk., 1ste pr. nat. hist., 1ste pr. aandr., 1ste pr. ned., 1ste pr. fr., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. eng., 2de pr. kerk. gesch., 1ste verm. gesch., 2de verm. handt.

Joseph Vreuls, van Nieuwenhagen.

1ste pr. fr., 1ste pr. hoogd., pr. 4 verm.
1ste verm. godsd., 1ste verm. kerk. gesch., 2de verm. nat. hist., 2de verm. eng.

Piet van der Heijden, van den Bosch.

2de pr. nat. hist., 2de pr. aandr., pr. 4 verm.
2de verm. hoogd., 4de verm. godsd., 4de verm. kerk. gesch., 4de verm. eng.

Hans Tempelman, v. Soenghei Poetih Galang.

2de pr. ned., pr. 5 verm.
1ste verm. fr., 1ste verm. hoogd., 1ste verm. eng., 2de verm. wisk., 2de verm. aandr.

Antoon van Hout, van Mill.

2de pr. ned.
1ste verm. aandr., 3de verm. godsd., 3de verm. nat. hist.

Joseph Muijers, van Simpelveld.

2de pr. gesch., pr. 4 verm.
1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. nat. hist., 1ste verm. handt., 2de verm. godsd.

Henri Slinger, van Groningen.

1ste verm. kerk. gesch., 4de verm. hoogd.

Michel Vencken, van Papenhoven.

Iste verm. wisk., 4de verm. nat. hist.

Herman van Geffen, van den Haag.

3de verm. aandr., 3de verm. hoogd.

EERSTE KLAS.

1ste Afd.

Frits Bröker, van Schaesberg.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. fr., pr. handt., pr. 5 verm.

Iste verm. wisk., 1ste verm. gesch., 1ste verm. ned., 2de verm. nat. hist., 2de verm. hoogd.

Antoon Hillebrand, van Bondowoso.

Alg. pr., pr. wisk., pr. nat. hist., pr. gesch., pr. hoogd., 2de pr. godsd., pr. 4 verm.

Iste verm. bijb. gesch., 1ste verm. fr., 2de verm. aandr., 2de verm. ned.

Herman Willebrands, van Bovenkarspel.

Pr. bijb. gesch., pr. aandr., pr. ned., pr. fr.

Iste verm. hoogd., 2de verm. gesch.

Reinier van der Zwaan, van Berlijn.

Pr. 4 verm.

Iste verm. nat. hist., 1ste verm. aandr., 2de verm. handt., 4de verm. godsd.

Herman von Weyhrother, van Blaricum.

Iste verm. godsd.

André Botter, van Haarlem.

Iste verm. handt., 2de verm. godsd., 2de verm. bijb. gesch.

Pierre Nijssen, van Eindhoven.

2de verm. wisk., 3de verm. godsd.

2de Afd.

Jean Jacobs, van Eysden.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. bijb. gesch., pr. nat. hist., pr. gesch., pr. aandr., pr. ned., pr. fr., pr. hoogd.

2de verm. wisk.

Tony Moubis, van Eindhoven.

Pr. ned.

2de verm. bijb. gesch., 4de verm. godsd.

Alphons Stevens, van Valkenburg.

Pr. fr.

Iste verm. godsd., 1ste verm. ned., 2de verm. hoogd.

Joseph Leuchter, van Kerkrade.

Pr. handt.

Willem Römken van Schaesberg.

2de pr. godsd., pr. 5 verm.

Iste verm. bijb. gesch., 1ste verm. nat. hist., 1ste verm. gesch., 1ste verm. hoogd., 2de verm. aandr.

Wim Messelink, van Velp.

Iste verm. aandr., 1ste verm. wisk.

Sjef van Horn, van Amsterdam.

Iste verm. fr., 2de verm. godsd., 2de verm. gesch.

Willy Reiss, van Heerlen.

2de verm. handt., 3de verm. godsd.

Harry Steenhuis, van Hilversum.

2de verm. handt.

.....

HOOGERE HANDELSSCHOOL.

VIERDE KLAS.

Johan Schepers, van Lemselo.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. fr. corr., pr. eng. corr., pr. warenk., pr. econ., pr. org. en techn., pr. 6 verm.

Iste verm. ned. corr., 1ste verm. fr. t., 1ste verm. wisk., 1ste verm. hand.recht., 1ste verm. aandr., 2de verm. hand.rek.

Hendrik Lohuis, van Groot Agelo.

Pr. fr. t., pr. hoogd. t., pr. hoogd. corr., pr. aandr., pr. scheik., pr. 5 verm.

Iste verm. fr. corr., 1ste verm. eng. t., 1ste verm. eng. corr., 1ste verm. warenk., 2de verm. wisk.

Johan Kreugel, van Dordrecht.

Pr. ned. t., pr. ned. corr., pr. hand. rek., pr. 4 verm.

Iste verm. boekh., 1ste verm. hand. recht, 2de verm. aandr., 2de verm. gesch.

Hubert Reuters, van Schaesberg.

Pr. eng. t., pr. gesch., pr. 5 verm.

Iste verm. godsd., 1ste verm. ned. t., 1ste verm. hoogd. t., 1ste verm. hoogd. corr., 2de verm. ned. corr.

Rutger Wermeling, van Eygelshoven.

Pr. boekh., pr. wisk.

Iste verm. hand. rek., 1ste verm. econ., 2de verm. eng. corr.

Jan Gelens, van Bussum.

Pr. eng. t.

2de verm. scheik., 2de verm. warenk.

Antoon van Agt, van Geldrop.

Pr. hand. recht.

Iste verm. scheik., 2de verm. godsd.

Henri Grijpink, van Arnhem.

1ste verm. kerk. gesch.

Jan Peynenborg, van Goirle.

1ste verm. gesch.

Antoon Tempelman, van Soenghei Poetih
Galang.

2de verm. kerk. gesch.

Jan Rouppe van der Voort, van Vught.

2de verm. ned. t.

.....

VOORBEREIDENDE KLAS.

1ste Afd.

Leo Hunen, van Bocholtz.

Alg. pr., pr. ned., pr. fr., pr. rek., pr. handt.,
2de pr. godsd.

Verm. vad. gesch., verm. aardr., verm. nat.

Jacques Beekman, van Amsterdam.

Pr. ned., pr. rek., pr. aardr., pr. vad. gesch.,
3de pr. voordr.

Verm. godsd., verm. handt., verm. nat.

Jacques Begheyn, van Nieuwenhagen.

Pr. ned., pr. aardr., pr. nat.

Verm. godsd., verm. fr.

Jan Alsdorf, van Valkenburg.

1ste pr. godsd.

Joseph Bruykers, van Brunssum.

Pr. gesch.

Verm. godsd., verm. nat.

Herman Drenth, van Oude Pekela.

Pr. fr.

Verm. ned., verm. aardr., verm. gesch.

Antoon Bos, van Groningen.

Pr. handt.

Verm. godsd., verm. fr., verm. aardr., verm.
gesch.

Joseph Göttgens, van Vaals.

Pr. handt.

Verm. rek.

2de Afd.

Frans Wetzels, van Bleyerheide.

Alg. pr., pr. godsd., pr. fr., pr. ned., pr. rek.,
pr. aardr., pr. gesch., pr. nat.

Willy Simons, van Heerlen.

Pr. aardr., pr. gesch., pr. rek.

Verm. godsd.

Joseph van Loo, van Kerkrade.

Pr. ned., pr. rek.

Verm. aardr., verm. gesch., verm. nat.

Charles Nyst, van Kerkrade.

Pr. fr.

Verm. godsd., verm. ned.

Wim van Mossel, van Wageningen.

Pr. handt.

Verm. godsd., verm. rek.

Tony van den Bergh, van Haarlem.

Pr. handt.

René Robertz, van Heerlen.

2de pr. godsd.

Piet Litjens, van Horst.

Verm. godsd.

.....

KLEIN ROLDUC.

Prijs voor uitmuntend gedrag:

Leo Hunen, van Bocholtz.

Joseph Huntjens, van Noorbeek.

Richard Martens, van Valkenburg.

Dionysius Nijssen, van Kerkrade.

Leo Rameckers, van Bocholtz.

Hein Vondenhoff, van Kerkrade.

Frans Wetzels, van Bleyerheide.

JAARVERSLAGEN.

.....

Maria-Congregaties.

Het bestuur van de Congregaties vormden in het afgelopen jaar:

Voor de Seminaristen:

Prefect: Leo Systemans.

1e Assistent: Jan Linssen.

2e Assistent: Henri Janssen.

Raadsleden: Johan Franck, Henri Souren.

Voor de niet-Seminaristen:

Prefect: Jan Weegels.

1e Assistent: Louis Paulussen.

2e Assistent: Jozef Spauwen.

Raadsleden: Hans Noëls, Grégoire Brokamp, Henri Smeets, Leo Kleikers.

De Maria-Congregaties, door de Sociëteit van Jezus ingesteld en door den H. Stoel goedgekeurd, zijn godsdienstige vereenigingen, die ten doel hebben in hare leden aan te kweeken een zeer innige godsvrucht, eerbied en kinderlijke liefde tot de Allerheiligste Maagd Maria en door middel van deze godsvrucht en door de bescherming van een zoo goede Moeder de in haar naam vergaderde geloovigen te vormen tot goede Christenen, die er oprecht naar streven zich in hun staat te heiligen, er zich ernstig op toeleggen naar gelang de plaats, die ze maatschappelijk innemen, anderen te redden en te heiligen en de Kerk van Jezus Christus tegen de aanvallen der goddeloozen te verdedigen.

Deze, voor 'n jaarlijksch overzicht mischien wat ongewone inleiding kan door twee voordeelen gerechtvaardigd worden. Vooreerst kunnen de leden weer 'ns duidelijk zien, welke verplichtingen op hen rusten, wat van hen mag verwacht worden; tevens zullen toekomstige leden weten, wat 'n Congregatie eigenlijk is en wat ze wil. De praktijk van enkele jaren bracht aan 't licht, dat deze nadere toelichting niet alleen wenschelijk, maar zelfs zeer noodzakelijk moest worden geacht en in de laatste bestuursvergadering werd dan ook besloten, dat de directeur en het bestuur met meer voorbehoud

en volmacht wat betreft de opname en handhaving van leden zouden optreden. Actueel bleken ook de regels over aanneming en ontslag en menig misverstand heerschte tot in de hoogste afdeeling der niet-seminaristen. De desbetreffende titel in de regels zegt hiervan, dat ieder verzoek om toe te treden aan den directeur worde gericht en dat deze alleen de bevoegdheid heeft om aan te nemen. De kandidaat moet onberispelijk zijn van zeden, aan die voorwaarden van leeftijd, staat en beroep beantwoorden, die in de Congregatie, waarin hij wenscht aangenomen te worden, zijn gesteld en zich vast voornemen, getrouw de regels te onderhouden. Uit de Congregatie zal worden ontslagen ieder Congregatist, die aanmerkelijk te kort schiet in bijzondere verplichtingen, welke de regels opleggen. Laat hier nog als 'n heel praktisch regeltje aan toegevoegd worden, dat iedereen — uitgezonderd de Seminaristen — volkomen vrij is en dat er van eenigen dwang of verplichting tot toetreden geen sprake kan zijn.

Overigens treffen ons geen gebeurtenissen van meer dan gewone beteekenis, wanneer we onzen blik laten gaan over 't afgelopen jaar, zij 't het feit dat boekjes over de veelvuldige H. Communie en over 't H. Msioffer met zeer nuttige en praktische argumenten van Pater Spauwen, met ijver werden verspreid en in 'n minimum van tijd waren uitverkocht.

Geregeld werden in de vier afdeelingen de veertiendaagsche vergaderingen gehouden, die boven in de stille kapel haar heilzaam en stichtend werk deden. Als steeds werden de Mariafeesten plechtig gevierd en op 8 December, 't feest van de Onbevleete Ontvangenis had in de Crypte wederom 'n plechtige opdracht plaats. 'n Groot aantal aspirant-leden stelde zich onder de bijzondere bescherming van de machtige Hemelkoningin, koos Haar tot Leidster en Voorspreekster bij God, zwoer Haar eeuwige trouw en riep

haar voortdurenden bijstand voor 't leven in. De intieme plechtigheid in de heerlijke Crypte, met het diep gevoeld priesterlijk woord van den feestredenaar den Z. E. Heer Bern. Janssens maakte 'n niet te vergeten indruk. Grootsoch en eenvoudig, bescheiden en plechtig, geheimzinnig in zoo stemmige omgeving gaf 't flikkerend opvlammen der kaarsen, 't groen en de kleurenpracht van bloemen en planten, 't zacht blinken en glanzen der paramenten 'n schouwspel van bovenaardsche kalmte, wekte 't geheel 'n stem-

ming en diepe ontroering, die blijvend was.

En zoo'n stemming, zoo'n waar en echt gevoel van menschenlijke zwakheid en toch van ziele-grootheid, hoe dikwijls ondergingen we die niet na de preeken in onze rustige Congregatie-kapel, wanneer we blij waren in 't bewustzijn van te behooren tot de bevoor-rechten van Maria. De Congregatie was ons 'n bron van zielevreugde, 'n trouwe gids voor ons tweevoudig doel: 'n waar christelijk leven en 'n stil apostolaat in onze huiselijke omgeving.

.....

Derde Orde van St. Franciscus.

Directeur: Dr. A. Deumens.

Prefect: Jos. Jansen.

Onderprefect: Hub. Reuters.

Secretaris: Joh. Franck.

Penningmeester: Hub. Dassen.

De vacantie was weer voorbij. Alle vereenigingen van Rolduc gingen met nieuwen moed aan den slag, maar van de Derde Orde werd de naam zelfs niet meer genoemd. Zij scheen de traditie, die zij in 1927 begonnen was, voort te zetten. P. Avalinus, onze directeur van het jaar 1928, was verplaatst en daar stond de compagnie weer zonder aanvoerder. Het was geen verrassing meer; dat gebeurde nu al voor de tweede maal. Het kwam absoluut niet ten goede aan onze vereeniging, immers wat vermag een troep zonder aanvoerder en leidsman? Deze periode van stilstand duurde voort tot November, toen we de blijde tijding vernamen, dat een leeraar van Rolduc, de Z. E. Heer Dr. A. Deumens, directeur zou worden.

Er was geen tijd te verliezen. Oogenblikkelijk aan het werk.

Het vorig jaar mochten we beginnen met 32 leden, dit jaar waren er slechts 21. De eerste maatregel, die getroffen werd, was: het houden van de maandvergadering des Zondags om 11 uur in de kerk, inplaats van op de congregatiekapel. Na de preek zou er uitstelling zijn. De maandvergadering werd vastgesteld op den derden Zondag, telkens

voorafgegaan door een bestuursvergadering.

We spraken van 21 leden, weliswaar een geringe quantiteit, maar daarom des te beter de qualiteit. Met plezier kunnen we constateren, dat geen enkel lid zonder reden onze maandelijksche vergaderingen verzuimd heeft; dit wil toch ook iets zeggen.

De propagandapreek van P. Teepe deed ons 2 nieuwe leden winnen. In den loop van het jaar werden 3 nieuwe leden ingekleed en 6 geprofest. Onze penningmeester Rijken, die het voorafgaande jaar ongetwijfeld naar beste krachten had meegewerkt, was naar het Groot Seminarie vertrokken en werd dit jaar vervangen door Hub. Dassen.

Na de Paaschvacantie had onze directeur een verrassing meegebracht van zijn reis naar Assisië n.l. een reliquie van Onzen Vader Franciscus. Zodoende werd aan onzen wensch van het vorige jaar, om zoo spoedig mogelijk een vaandel te hebben, nog een tweede toegevoegd, n.l. om nu ook een reliekschrijn te hebben. Ondanks de goedgevigheid der leden is het den penningmeester nog niet gelukt een paar centen voor dat doel op zij te kunnen leggen. Maar ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.

Iets buitengewoons is er dit jaar niet gedaan. Dit was tot nu toe onmogelijk, daar we dit jaar beschouwd hebben als een proefjaar, om een geschikten vorm voor onze vereeniging te zoeken. Ons hoofddoel is geweest om de vooroordeelen, die er onder onze jon-

gens heerschen tegen de Derde Orde, weg te ruimen. Immers, praat met sommigen eens over Derde Orde. Het eerste wat ze je zullen antwoorden: „Och kom, dat is iets voor oude vrouwen en kwezels”. En toch als onze jeugd degelijke tertiariissen waren, dan zouden we de toekomst beter tegemoet zien als nu. Met oude vrouwen en kwezels kunnen we in de Derde Orde niets doen. We moeten jongens, mannen van karakter, van durf hebben, mannen, die zich door de moderne wereld niet laten overbluffen en terugdringen.

Is het daarom te verwonderen dat verschillende pausen achter elkaar de Derde Orde zoo hebben aanbevolen en ze tot een keurbende hebben gemaakt? Dit bewijzen de vele voorrechten. Als gij goed tertiariis zijt, dan zijt ge zeker een goed Katholiek. Dan hoeft de Kathol. Kerk niet te vreezen voor het moderne wereldbederf, noch voor welke valsche leerstelling ook.

Maar, zult ge zeggen, er worden zooveel offers gevraagd? Wat wordt er van U gevraagd? Niets meer dan ook Christus van een degelijk Katholiek mensch gevraagd heeft. Gij kunt gerust volgens uw stand leven, aan alle redelijke plezieren en geoorloofde vermaken meedoen.

Heeft Franciscus ons niet een voorbeeld

gegeven van die echte degelijke levensblijheid? Weest opgeruimd, dan zult ge van zelf rein leven, maar weest op zijn tijd ook ernstig en toont, dat gij een Katholiek en navolger van Franciscus zijt. Meent niet, dat men U voor een kwezel houden zal.

Hoeveel groote mannen van onzen modernen tijd, die vooraanstaande posities bekleeden, behooren ook tot die keurbende! Weet U over een spot van uw vrienden heen te zetten; achteraf, als gij toont een man van een stuk te zijn, zult ge eerbied en respect afdwingen. Dan zijt ge steunpilaren van Gods kerk en van de maatschappij. Mijn broeders, dat zij onze taak. Laten we het ijzer smeden, als het nog warm is. We zijn jong en vol idealen en vol enthousiasme. Laten we dat alles gebruiken om degelijke Tertiariissen, dus ook degelijke Katholijken te worden. Geve onze Vader Franciscus dat onze vereeniging aldus moge bloeien. Gij, die reeds tot die keurbende behoort, geeft de anderen een waar voorbeeld. Laat hun zien, dat gij geen kwezels zijt, maar degelijke, opgewekte jongens.

Dit zij onze wensch.

JOH. FRANCK.

Kruisverbond „St. Gerlachus”.

1928—1929.

Voorzitter: H. Dassen.

Secr. penn.m.: B. Hibbeln.

Moderator: Zeereerw. Heer Directeur.

Door zekere omstandigheden kon de propagandavergadering eerst den 18en October plaats hebben. Het ledenaantal was tot ongeveer de helft van het vorige jaar ingekrompen en daarom moesten de gedunde rijen worden aangevuld. De spreker op deze vergadering was de Zeereerw. Pater Dr. R. Ritzen O.F.M. Hij behandelde in het kort de nadeelige werking van de alcohol op geest en lichaam en de factoren die het werk der

drankbestrijding ondermijnen. Mede door deze voordracht groeide het ledenaantal uit tot een veertigtal. Wij kunnen zeker wel tevreden zijn over het ledenaantal, als tenminste het gehalte beantwoordt aan de getalsterkte.

In het begin van het jaar werden door het bestuur een aantal boeken in beide bibliotheken geplaatst, welke zeer zeker zullen bijdragen tot het vormen van een juist denkbeeld aangaande doel en middelen der Drankbestrijding. Onder de leden werden op geregelde tijden „Sobriëtas” en „Ons Jeugdwerk” gecirculeerd. Verder sprak in een vergade-

ring op het einde van het eerste trimester de voorzitter over den zoo juist overleden oprichter van Sobriëtas: Dr. Alph. Ariëns. Door deze lezing werd aan alle leden in de persoon van Alph. Ariëns een voorbeeld gesteld waar zij zich nu en ook bij later werk naar kunnen richten.

Door de griepepidemie werd het 2e trimester geen vergadering gehouden. Den 7en Mei trad voor ons als spreker op Dr. Verhagen, die ook de vergadering vulde met een causerie over zijn persoonlijke vriend, den generaal van het Blauwe Kruisleger. Door deze verschillende lezingen hebben de leden Dr. Ariëns leeren zien als (zooals ook op het bidprentje staat): een fijn besnaarde ziel, die om Christus te brengen, overal ging, ook al deed het pijn.... Een scherpe geest, die noorden en kwalen blootlegde.... Een gevoelig hart, dat medeleed met ieders nood van lichaam en ziel en maatschappij.... Een priester vol zelfverloochening, die, alleen onbarmhartig voor zichzelf, met al het zijne ook zichzelf gaf, waar hij lijden zag, trots miskenning en teleurstelling.... Een apostel, die onstuimig voortgejaagd werd door Christus' liefde.

Den 23en Mei werd de jaarlijksche feestvergadering gehouden, die in alle opzichten naar

ieders wensch verliep. Als plaatsvervanger van onzen moderator, die door bezoek verhinderd was, hadden wij den Zeereerw. Heer Hillebrandt in ons midden. Nadat het jaarverslag voorgelezen en goedgekeurd was, sprak de voorzitter over de beteekenis der offergedachte in de Katholieke Drankbestrijding. Hij wees vooral op het bestaansrecht van het Kruisverbond op Rolduc en duidde de uitzonderingspositie, die men inneemt als geheelonthouder of afschaffer, hier en onder de vacantie, aan als zijnde het wezen van het offer in ons Kruisverbond. Op het einde der vergadering, die door 'n strijkje was opgeluisterd, zei de Zeereerw. Heer Hillebrandt nog iets over Dr. Ariëns in verband met de heemvaart.

Door het houden der St. Jansnovene werd het werk van dit jaar op passende wijze gesloten.

We hebben hier in 't kort het werken van het Kruisverbond op Rolduc gezien. Laten we hopen dat het Rolducsche Kruisverbond nog jaren lang onder belangstelling van overheid en leerlingen zijn werk mag blijven voortzetten, tot heil van ieder persoonlijk en tot zegen voor geheel Nederland.

B. HIBBELN, Secretaris.

.....

Missievereeniging Rolduc.

Jaarverslag 1928—1929.

Voorzitter: P. Hoogers.

Vice-Voorzitter: H. Dassen.

Secretaris: R. Salomons.

Penningmeester: W. Wermeling.

Moderator: Drs. P. Cramer.

Wanneer op een school met haar steeds wisselende bevolking een vereeniging in bloeienden staat haar tweede lustrum kan vieren, dan levert zij de ondubbelzinnige bewijzen van haar levensvatbaarheid, dan toont zij, dat zij in een behoefte voorziet.

Duidelijk is dit gebleken op den feestelijken Zondag van den 21en April, toen de,

onder de machtige bescherming van St. Paulus opgerichte, Missievereeniging „Rolduc” haar tienjarig bestaan vierde. Het voor die gelegenheid geschreven verslag bood ons een overzicht over de werkzaamheden, die de vereeniging in deze jaren verrichtte en duidelijk treedt aan den dag, dat zij er het hare toe bijdraagt, om Christus' Licht te laten uitschijnen over onzen nog grootendeels in duisternis gehulden aardbodem. Immers, juist in het tiende jaar van haar bestaan ontving onze vereeniging het bericht, dat haar inlandsche priesterstudent, Father Abraham, in het Pauselijk seminarie te Kan-

dy, op 30 September 1928 de H. Priesterwijing heeft ontvangen, terwijl een brief van den wijdeling zelf, met het opschrift „My dear Benefactor” ons zijn gevoelens van dankbaarheid vertolkte.

Maar naast den geldelijken steun, die in die jaren aan de missie kon worden gegeven, moet vóór alles gewezen worden op de veertiendaagsche H. Communie, welke de leden ten bate der missie getrouw opdragen. Dat de hoofdtak van onze vereeniging, het verwerven van missiekennis, zooals in het vorige jaarverslag zoo juist werd gezegd, ook dit jaar niet is verwaarloosd, blijkt uit de talrijke, goed-bezochte vergaderingen der afdeelingen en de vele interessante lezingen, die daar werden gehouden.

De Ie afdeeling behandelde dit jaar in een samenhangende reeks lezingen in den vorm van een missie cursus het Protestantische Zendingswerk, benevens eenige missievraagstukken in verband met de politiek. Het voorbeeld der Ie afdeeling werd nagevolgd door de IIde afdeeling, waar, eveneens in een reeks lezingen, onze Oost werd bestudeerd. Voor de IIIe afdeeling werden dit jaar voor het eerst lezingen gehouden door leden der Ie en IIe afdeeling, wat aan de jongeren zeker ten goede is gekomen.

Tengevolge van de vervroegde Paaschvacantie bedroeg het aantal algemeene vergaderingen dit jaar slechts drie.

Op Zondag 23 Sept. werd een algemeene Missiedag gehouden. In de ochtend-bijeenkomst wist Dr. Ahaus, van de St.-Jozef Congregatie van Mill-Hill, het enthousiasme van zijn toehoorders op te wekken door een kernachtige rede over „Missieactie ook in de Colleges”. Spreker schetste de geestelijke en lichamelijke ellende van nog zoovele volkeren en wees op den plicht, die op ieder Katholiek rust, om het zijne bij te dragen tot redding van die zielen. Des avonds vertoonde de Pater Boonen van Mill-Hill een interessante film over de missie in Uganda. Deze film gaf ons eerst een beeld van de schaduw van heidendom en heidensche volksgebruiken, om, na een tusschenfilm over de wilde dieren uit Midden-Afrika, ons de zegeningen te laten zien, die het Christendom

door zijn missionarissen onder de zwartjes verspreidt.

De tweede algemeene vergadering werd op Vastenavond in de aula gehouden, waar Pater Keller S.J. een interessante lezing hield over onze voornaamste kolonie Java. Aan de hand van prachtige lichtbeelden beschreef Pater Keller ons het weelderige tropische eiland met zijn heidensche bevolking. Tempels, wajang en gamelan werden uitvoerig besproken en geïllustreerd. Na 'n spontaan „Aan U, o Koning der eeuwen”, ging spreker over tot de behandeling van de missie der P.P. Jezuïeten op Java en hun groote missieschool van Moentilan.

Op Zondag 21 April, de dag, die was vastgesteld voor de viering van het 2e lustrum der vereeniging, was Mgr. Hoogers onze gast, die 's morgens de Gemeentemissie opdroeg en onder de hoogmis, opgedragen door den Zeereerw. Heer Directeur van Rolduc, eerevoorzitter der vereeniging, de predicatie hield. Daarna had in de overvolle speelzaal een, door muziek opgeluisterde, feestvergadering plaats, waarbij de oud-Rolducien Drs. H. v. d. Sterren in een vlotte rede het missievuur in de harten van zijn toehoorders wist aan te wakkeren. Na afloop der vergadering, waarin behalve door den voorzitter het woord werd gevoerd door Mgr. Hoogers en den Zeereerw. Heer Moderator, werd een geanimeerde prijswedstrijd gehouden. 's Avonds had in de aula de vertooning van de film „Jozef Rama” plaats, een bekeeringsgeschiedenis weergevend uit Britsch-Indië. Ook deze vergadering werd door muziek opgeluisterd en vormde een waardig slot van een welgeslaagden missiedag.

Tenslotte meende de vereeniging haar doel niet voorbij te streven door ook het missiewerk in ons eigen land te steunen en ten bate der Reinilda-stichting op Rolduc loten te verkoopen.

Terwijl het vorige jaar het aantal uitgeleende boeken der missiebibliotheek slechts 400 bedroeg, is dit aantal dit jaar tot ongeveer 700 gestegen. Moge onze bibliotheek zich steeds meer in aller belangstelling verheugen en aldus medewerken aan het eerste en voor-

naamste doel onzer missievereeniging: Het bijbrengen van missiekennis en dientengevolge van missiegeest en missieliefde bij al hare leden, tot vervulling van hare leuze: *Adveniat Regnum Tuum*, — Heer, laat toekomen Uw Rijk.

Tenslotte een overzicht van de gelden die dit jaar ten bate der Missie werden besteed:

Voortplanting des Geloofs . . .	f 200.—
Jaarlijksche bijdrage St. Petrus	
Liefdewerk	f 250.—
Mgr. Aerts, Nieuw-Guinea . . .	f 250.—
Mgr. Hoogers, Tatung-Fu . . .	f 200.—
Father Dr. Ahaus, Mill-Hill . . .	f 50.—
Father Boonen, Mill-Hill . . .	f 200.—
Pater Keller S.J., Java . . .	f 100.—
Pater Lanckohr, Columbia . . .	f 25.—

Pater Vijgen, China	f 50.—
Missie der Witte Paters	f 50.—
Tijdschriften, Bibliotheek	f 200.—

Bovendien werden, omdat de Missiën in de Nederlandsche koloniën, overeenkomstig artikel 1 van ons reglement, bijzonder aanspraak mogen maken op onzen geldelijken steun, aan elk der volgende Congregaties f 50.— toegekend:

Paters Lazaristen, Ap. Pref. van Soerabaja;
Paters Redemptoristen, Suriname;
Paters van Steil, Flores;
Paters der H. Harten, Ap. Pref. van Banka en Billiton;
Paters Capucijnen, Borneo.

R. SALOMONS, Secr.

Academie „St. Augustinus”

1928—1929.

Bestuur: Voorzitter: A. Chorus.
Vice-Voorzitter: C. in 't Ven.
Secretaris: H. Janssen.
Moderator: Z. E. H. Drs. Absil.

„Adieu Rolduc, aimable lieu!” Deze woorden klinken deels blij over onze lippen, omdat wij daardoor weer nader komen bij ons levensideaal, deels ook klinken zij weemoedig, omdat scheiden steeds zwaar valt. Al wordt dat scheiden zeer licht gemaakt door de aantrekking van 'n schoone toekomst: toch kost 't ons moeite te scheiden van Rolduc. Onbewust immers zijn we in de enkele jaren, die wij hier doorbrachten, gehecht geworden aan al 't oude en nieuwe, wat deze plaats biedt. Dat zal ieder van ons moeten bekennen!

De academiëvergaderingen, Zondag 's avonds, zijn mede van die onvergetelijke uren, op Rolduc. Daar werd 't *utile dulci* in werkelijken zin beoefend. Daar hebben de leden 'n rijke kennis opgedaan. Daar hebben velen geleerd, hun gedachten in uiterlijke vormen te gieten. Dit laatste zal altijd de voornaam-

ste vrucht van de Academië moeten zijn.

Wanneer we, aan 't eind van den weg gekomen, die de Academië dit jaar aflegde, 'ns omzien en 'n terugblik werpen op 't volbrachte jaar, dan vallen ons allereerst de lezingen op. Toch was er dit jaar, speciaal wat de lezingen betreft, 'n zekere decadentie, verslapping te bespeuren. 't Ongelukkig verloop van 't tweede en de lange duur van 't laatste trimester, deden hierop vooral hun invloed gelden: de lust was er voor 'n groot deel uit. Dat neemt niet weg, dat daarnaast enkele zeer goed bewerkte lezingen stonden.

De Middeleeuwen werden ook dit jaar, door verschillende heeren besproken en besongen. Andere heeren waren minder historisch en lyrisch aangelegd, en behandelden praktische kwesties op sociaal-godsdienstig gebied. Actueele kwesties zooals: 't Fascisme met z'n „kerel” Mussolini werden duidelijk uiteengezet. De kunst kreeg ook haar deel; er werd o.a. gesproken over de meerstemmige muziek in de kerk en over de uitbeelding der heiligen in de Middeleeuwen. Met dankbaarheid denken wij terug aan den mooien avond,

waarop Mhr. Adams in de rookzaal kwam spreken over „Kunst”, naar aanleiding van 'n lezing over Toorop. Eenvoudig, zonder ops- smuk, klaar en schoon zette hij ons uiteen de ware opvatting van de kunst en speciaal de Katholieke kunst, ons openbarend een voor ons geheel nieuw, maar in zich oud idee en ons aanwijzend 't juiste standpunt, vanwaar we ons in de moderne kunst langzamerhand 'n beter inzicht zullen verwerven. Dat is wel de mooiste avond in de rij van de week na week aaneengeschakelde academie-vergaderingen en steeds zullen wij den Eerw. Spreker er dankbaar voor blijven.

De critiek was in 't algemeen goed. Men wees op de fouten, die 't opstel aankleefden, en toch bijna altijd op 'n wijze, dat 't niet kwetsend was.

Voor de improvisaties ontbrak verschillende malen de tijd. Er werden interessante onderwerpen behandeld en er werd nu en dan zelfs vlot gesproken. Ik stip slechts even aan: „Pensées van Pascal” en de krachtige figuur van den Hindoe „Gandi”.

Voor voordracht bleek dit jaar geen plaatsje over te zijn. Na de vrijwel lange lezing volgde gewoonlijk 'n langdurig debat, aan-

vankelijk slap, maar al spoedig gespannen en vurig, zoodat men den weg langs den voorzitter wel 'ns vergat. 't Academiejaar heeft zeker in 't debat 'n succes bereikt, een van de voornaamste punten, waardoor de academie voor velen zeer nuttig is: 't durven en leeren onder woorden brengen van zijn gedachten.

Zoo mogen wij toch met zekere voldoening terugzien op 't afgeloopen jaar en zijn de gebreken, die er aan kleven, 'n duw in den rug voor de blijvende leden, om 't volgend jaar te trachten ook deze te verbeteren.

Steeds stond ons de Z. E. Moderator bereidwillig ter zijde. Zijn woorden verlichtten zoo dikwijls 'n onderwerp, waar men door de vaagheid en duisternis tot geen oplossing kwam. Aan hem zijn we 'n groot deel van de kennis verschuldigd, die wij in de academie hebben opgedaan.

Thans resten ons alleen de dankbare herinneringen aan de Zondagavonden, in de rookzaal en 's zomers in de heerlijke Rolducsche natuur doorgebracht: „Adieu Rolduc, aimable lieu!”

HARRY JANSSEN, Secr.

Academie „Alberdingk Thijm”.

Voorzitter: L. Paulussen.

Vice-Voorzitter: H. Dassen.

Secretaris: V. Zweypfenning.

Moderator: Z. E. H. Reijnen.

Wederom is een jaar heengegaan en wederom zijn we op het punt gekomen, waarop we moeten terugzien op het jaar dat achter ons ligt en op het werk dat we verricht hebben, arbeid die zeer verschillend is geweest en die bij het voortgaan van het jaar van „minnetjes” „goed” geworden is.

Dat we een minder goed begin hebben gemaakt, komt vooral door het feit, dat er zoo weinig oude leden in de vereeniging terugkeerden.

In die slappe tijd kwam Mhr. Adams spre-

ken over: „De Moderne Kunst en M. Wiegman” en in een schitterende lezing, door mooie lichtbeelden verduidelijkt, werd ons een idee gegeven van het werk van M. Wiegman en van het wezen van de kunstrichting, die wij gewoonlijk als „moderne kunst” aanduiden.

In de laatste helft van het academiejaar kwam er verandering. Bij het ingaan van het tweede trimester had de ledenlijst een stuk van haar lengte ingeboet, maar met het afnemen van het ledenaantal nam de duur en het gehalte der debatten toe.

Nu er zoo goed gedebatteerd werd, konden met recht verwachten dat er betere critieken kwamen, en dat we goed gedacht hadden bleek wel uit de critieken op de hoofd-

opstellen: „De Gevallen Dynastie van het Habsburgsche Keizershuis” en „Toorop”.

Ook de improvisaties werden beter, en we noemen hier speciaal de improvisaties over Joseph Alberdingk Thijm, Potgieter en Karstels en Trusts, die alle zoowel wat bouw als wat voordracht betreft op een zeer hoog peil stonden.

Was er bij de improvisaties een groote eenheid in onderwerpen, bij de hoofdstellingen was dat niet het geval, en we kregen opstellen over de meest uiteenlopende onderwerpen, zooals: „Het Leger des Heils”, „Het Fascisme”, „Reclame”, „Javaansche Kunst”, op het gebied van drankbestrijding „Ariëns”, en op het gebied van de sterrekunde „J. C. Kapteyn”.

De Moderator van het vorige jaar Mhr. Linssen zag zich door zijn benoeming tot Prefect genoodzaakt zijn ambt neer te leggen en in hem verloor de academie een leider, die alles voor haar over had en wiens kundige hand haar gedurende verschillende jaren geleid had.

In Mhr. Reijnen vonden we daarna een nieuwe Moderator, en wij die dit jaar Rolduc zullen verlaten, wij hopen dat er in het volgende jaar een goede geest in de vereeniging moge heerschen, want alleen dan zal de academie onder leiding van haar Moderator, een mooie toekomst tegemoet gaan.

V. ZWEYPFENNING, Secr.

TOONEEL, MUZIEK EN ZANG.

St. Cathrien, 25 November.

Onder de beproefde leiding van onzen regisseur, Mhr. Metzmakers, werd dit jaar, der traditie getrouw, door de filosofen het blijspel „Oom Piet en Co.” opgevoerd.

De rijke heer van Wamelen wil den student Martens, die hem uit het water heeft gered, vooruit helpen. Op den feestavond, waarop de kennismaking zal worden gevierd, weten twee gewetenlooze schuldeischers van den student zich op meer dan brutale wijze in te dringen, om dan tenslotte hun slag te slaan en zich meester te maken van de portefeuille van den ouden heer.

De nu juist niet zeer intelligente rechercheur van politie, die vermomd ten tooneele verschijnt, slaagt er in, de boeven tenslotte toch nog te laten ontsnappen, ondanks zijn ongeladen revolver en de onzichtbare hinderlaag midden in de kamer. Het vlot gespeelde stuk met zijn dwaze types oogstte veel bijval; de bijnamen en stereotype gezegden van de verschillende spelers bleven nog lang onder de jongens voortleven.

Ter herdenking van den sterfdag van Schubert voerde het orkest zijn „Ouverture zur Oper Alphonso und Estrella” uit.

De spelers van het blijspel waren:

LEO MARTENS, }	vrienden in pen- }	Paul Teeuwen.
HEIN BIJLSMA, }	sion bij Harmsen }	Rein. Geurts.
BEN BEKERS, Leeraar boksen, vriend		
van Leo en Hein		Rein Rovers.
PIET TAPPERS, Kleinhandelaar in		
ongeregelde goederen		Rob. Salomons.
SNAKKERS, zijn compagnon		Piet Smeijsters.
VAN WAMELEN, rijke zonderling		Cor In 't Ven.
RICHARD, zijn neef		Jos. Fouraschen.
STEENMANS, particulier, in pensioen		
bij Harmsen		Jacq. Riemersma.
JEURISSEN, rechercheur		Piet Hoogers.
HARMSEN, pensionhouder		Willy Friedrichs.
MANES }		Joh. Franck.
BRITS }	politieagenten }	August Wijshoff.

2 Februari, O. L. Vr. Lichtmis, werd, wederom onder regie van Mhr. Metzmakers, het Blijspel „Mijn Particulier Secretaris” voor het voetlicht gebracht, dat ons verplaatste naar een adellijk landgoed, waar de jeugdige baron wordt bedrogen en bestolen

door de bestuurders van zijn bezit, maar met behulp van zijn vriend en zijn personeel de bedriegers weet te ontmaskeren.

Dank zij het vlotte spel en het fraaie decor werd ook dit stuk een succes. Vooral de sluip-scènes en de ontknooping op het laatst van het derde bedrijf wisten de spanning erin te houden.

De rolverdeling was als volgt:

DE BARON	Jan Rouppe van der Voort.
JHR. VAN SCHERPENZEEL, oom van	
den Baron.	Rob. Salomons.
VOS, Rentmeester.	Paul Teeuwen.
JHR. POSTMA VAN SLOOTEN,	
Houtvester	Ant. Wintermans.
PIETER VAN STAALDIJNEN,	
Stalmeester	Hubert Dassen.
HENK, lijfknecht van den Baron	Jan Wegdam.
JAN, huisknecht	Jan Pecasse.
STERINGA, 'n logé van den Baron	Antoon van Agt.
STOLZ, butler	Hubert Reuters.
VAN DEN BURG, 'n koopman	Henri Grijpink.

Op 17 April werden, bij gelegenheid van den Kerkraadschen Radioavond in de aula, eenige fragmenten uit Jozef in Dothan opgevoerd. De ontmoeting van Jozef en zijn broeders, de putscène en de verkoop van Jozef aan den vrachtmeester werden ditmaal ook ver buiten de aula genoten.

JOZEF	Piet Otjens.
SIMEON	Jan Rouppe v. d. Voort.
LEVI	Rob. Salomons.
JUDAS	Ed. Meussen.
VRACHTMEESTER	Paul Teeuwen.

5 Mei, De Bibliothecaris.

De vraag, wie of de eigenlijke bibliothecaris is, bleef lang onbeantwoord! Op de vlucht geslagen voor het heirleger bacillen, dat dit jaar Rolduc heeft belegerd, moest de tooneelvoorstelling van Half-Vasten worden uitgesteld tot het derde Trimester, maar ondanks dezen tegenspoed is Mhr. Castermans er in geslaagd, dit eerste stuk onder zijn leiding tot een waar succes te maken.

Dit is mede te danken aan de goede artistieke zorgen van Mhr. Smits, die door decoratie en costumeering dit aardige stukje tot een vroolijk kijkspel wist te maken.

Er waren ditmaal vele spelers, die voor het

eerst de planken betraden, maar ondanks de lengte der bedrijven en de dikwijls moeilijke, slecht-vertaalde dialoog, wisten zij de belangstelling in de zaal levendig te houden en oogstte de bulderende Oom Macdonald tweemaal een applaus bij open doek!

LOTHAIR MACDONALD, student . . .	Piet Gelhard.
HARRY MARSLAND, student . . .	Rein Geurts.
MR. MACDONALD, oom en voogd van Lothair	Jan Budé.
MR. MARSLAND, oom en voogd van Harry	Rein Rovers.
EDDY MARSLAND, zijn zoon . . .	Johan Kreugel.
MR. SAMUEL SIMSON, Gouverneur-leeraar van Eddy	Jacq. Riemersma.
GIBSON, kleermaker	Rob. Salomons.
DIKSON, Hospes van Lothair. . .	Carl Lohle.
WILLIAM ROBBERT, Bibliothecaris.	Jan Rouwendal.
JOHN, bediende bij Mr. Marsland .	Will. ten Bosch.
TRIP, wissellooper.	George Dessing.
TRAP, witkiel	Jan Wegdam.
KNOX } Deurwaarders	{ George Dessing.
GRIFF }	{ Jan Wegdam.
EEN POSTBODE	Will. ten Bosch.

11 Juli. De feestvoorstelling door Klein-Rolduc bij gelegenheid van het afscheid van

zijn prefect besluit dit jaar de plechtigheden in de aula. Na een zeer gevarieerd program van zang, muziek en voordracht, onder de algemeene leiding van Mhr. Smits, wordt onder regie van Mhr. Castermans ten tooneele gebracht: **De wonderbare leuningstoel**, blijspel in één bedrijf.

JAN KWAST, electriciseur	H. Steinhoff
HANNES, zijn knecht	H. Vondenhoff
HENDRIK BUURTMAN, Vriend van Jan	J. Beekman
MATHURIJN, huisheer van Jan . . .	T. Moubis
KAREL, Kleinzoon van Mathurijn . .	J. Tonnaer
ERNST, bakkersjongen	W. Claus
AUGUST, buurman	J. Bey
BARON DE LA ROCHE	H. Steenhuis
EEN POLITIEAGENT.	H. Daniëls

Met veel animo wordt het stuk door de jeugdige spelers voor een enthousiast publiek uitgevoerd. Er blijken onder de spelers krachten te zijn, die voor de toekomst nog wat beloven. Spes Rodae!

R. S.

SPORT EN SPEL.

Voetbal.

COMPETITIE 1928-'29.

1ste Klas.

Sterke elftallen zullen in deze klas tegen elkaar komen te staan. De filosofen zijn nog net zoo sterk als verleden jaar. Minor heeft goede nieuwe krachten bijgekregen. En eveneens gaat van Sparta de roep uit, dat zij dit jaar 'n woordje mee te spreken zullen hebben.

Pantarei—Sparta 8—0.

Als deze wedstrijd, waarmee 't voetbalseizoen op Rolduc geopend wordt, begonnen is, blijkt reeds terstond, dat zoowel Pantarei als Sparta goede krachten hebben, maar ook, dat 't verband tusschen de verschillende spelers nog zeer onvoldoende is.

Sparta trapt af en tracht direct 't vijandelijke doel te vinden. De Pantarei-voorhoede, die 'n invaller telt, neemt dan den bal over en de Sparta-goal wordt voortdurend belegerd, en vóór rust zelfs zes maal doorboord. Direct na rust pakt Sparta beter aan, maar hoe zij ook zwoegen voor 't tegenpuntje, verder dan 't back-stel hunner tegenstanders kunnen zij 't niet brengen. Als de voorhoede van Pantarei den bal nog tweemaal door de Sparta-goal heeft gejaagd, geeft Sparta het op en heeft Pantarei haar eerste, en nog wel 'n record-overwinning binnen.

Minor—Pantarei 4—4.

In 'n zeer slap gespeelden wedstrijd hebben beide partijen de punten gedeeld. Voor de rust ging 't spel gelijk op. Nog geen 10 minuten is er gespeeld of Minor heeft reeds 'n 2—0 voorsprong. Dan komt de Pantarei-voorhoede mooi combineerend opzetten en het is 2—1. Nadat Pantarei een hun toegekende penalty onbenut heeft gelaten, komt rust. Na de rust weer het zelfde spel, en de neerstortende regen maakt het er niet beter om. Minor en Pantarei hebben om beurt weer 'ns succes 3—2. Als de regen heeft opgehouden,

komt de bal voor 't Pantareidoel en uit 'n schermutseling weet Minor 4—2 te maken.

Dit wordt Pantarei toch te bar. Gedurende 't nog te spelen kwartier zitten de oranje-truis voortdurend op den bal en 't lukt hun, den Minor-keeper nog twee maal te verschalcken. Met dezen stand komt 't einde.

De twee kandidaten voor 't kampioenschap zijn dus aan elkaar gewaagd. De laatste wedstrijd zal den sterksten moeten aanwijzen.

Minor—Sparta 5—2.

Sparta valt in 't begin van dezen wedstrijd zeer mee. Minor is echter over alle linie's de meerdere van hun Hollandsche tegenpartij, en vooral als na de rust het Sparta-team vermoeid raakt, weet Minor hiervan te profiteren, en met 'n 5—2 overwinning voor Minor eindigt deze vlug en vurig gespeelde wedstrijd.

Sparta, zeer ontmoedigd door deze twee achtereenvolgende zware nederlagen, legt 't bijltje er bij neer en komt niet meer uit in de competitie. Zoodat de eerste match tusschen Pantarei en Minor den kampioen zal aanwijzen.

Pantarei—Minor 3—6.

Deze eerste wedstrijd heeft echter lang op zich laten wachten, maar nadat, wegens den strengen winter, bijna 'n half jaar geen wedstrijd meer gespeeld is kunnen worden, wordt toch aanstonds ingezet met deze beslissende match om 't kampioenschap. Wie zal er winnen? Dit is 'n vraag, die weinigen konden beantwoorden, want de elftallen wogen geheel tegen elkaar op. De gelukkigste zou dan ook winnen.

Het spel draagt van 't begin af een zeer zenuwachtig karakter, vooral de voorhoede van Pantarei is de kluts kwijt. Middenlinie's en backs wegen tegen elkaar op. Na een kwartier komt Minor op gelukkige wijze aan

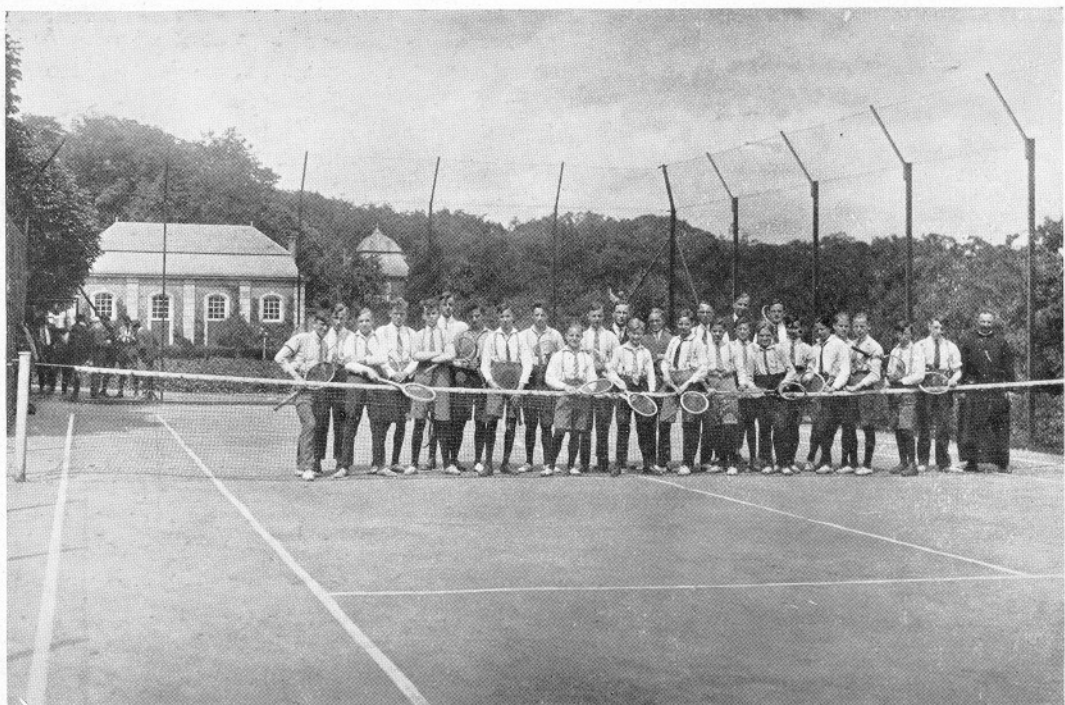
PANTA RHEI

MINOR II

UNITAS (KLEIN ROLDUC)

TENNISCLUB R. T. C.

het eerste doelpunt. Even later scoort de mid-voor wederom 0—2. Pantarei krijgt dan 'n strafschoep te nemen; ook hier lukt 't niet. Nog geen vijf minuten later, valt er bij Minor weer 'n penalty en 't is 1—2. Dan komt Minor weer 'n oogenblik in de meerderheid, die ze weet uit te drukken in 'n doelpunt. Na nog verschillende spannende momenten breekt de rust aan met 1—3. Na rust zit Pantarei terstond voor 't Minor-doel; de cens-tervoor benut de kans, 2—3. Doch ook Minor laat zich wederom niet onbetuigd en doelpunt met 'n hard schot. Uit 'n corner maakt Pantarei dan 3—4. De nog volgende aanvallen van Minor zijn niet van gevaar ontbloot, want als de scheidsrechter inrukken blaast, heeft Minor 't kampioenschap, alhoewel ge-flatteerd toch verdiend binnen.

De stand in de 1e afdeeling is dus:

	gesp.	gew.	gel.	verl.	punt	v. t.
Minor I	3	2	1	0	5	15-9.
Pantarei I	3	1	1	1	3	15-10.
Sparta I	2	0	0	2	0	2-13.

Ile Klas.

Flinke spanning was dit jaar in de 2de klas.

Limburgia liet al aanstonds in den 1en wedstrijd tegen 't beter spelende Sparta II een goede kans op 't kampioenschap voorbijgaan. Ook Minor II verloor tegen Limburgia, maar daarna pakten zij in de volgende wedstrijden beter aan, door Sparta II en ook Limburgia met sprekende cijfers te kloppen. In den laatsten wedstrijd kon Sparta II door Minor II te kloppen, alle partijen op gelijken voet brengen; maar zij wisten slechts met moeite gelijk te spelen 2—2. Zoodat Minor II wederom 't kampioenschap behaalde, met slechts 1 punt voorsprong op Limburgia en 2 punten op Sparta II.

De stand in deze afdeeling:

Minor II	4	2	1	1	5	12-9.
Limburgia I	4	2	0	2	4	12-13.
Sparta II	4	1	1	2	3	9-11.

IIIe Klas.

Zoowel Sparta als Minor treden in deze klas met 2 elftallen op, waarvan echter weer spoedig een verdwijnt, om beide te combinee-

ren. Maar ook dan nog zijn deze gecombineerde elftallen de zwakste van de 3e klas. Limburgia II, dat slechts één wedstrijd verloor, behaalde het kampioenschap, terwijl Klein-Rolduc met slechts 1 punt minder dan Limburgia II de 2e plaats bezette.

De stand:

Limburgia II	6	3	2	1	8
Klein-Rolduc	6	3	1	2	7
Sparta III	6	1	2	3	4
Minor III	6	1	1	4	3

BEKERWEDSTRIJDEN.

Ie Klas.

Zooals de andere jaren, was er ook dit jaar weer veel spanning, wie met den beker zou gaan strijken. Zou Pantarei, dat 't met de kampioensmatch tegen Minor moest afleggen, nu de baas van Minor blijken? Sparta, dat verleden jaar met groot geluk den beker behaalde, schakelde men bijna geheel uit. Pantarei was weer zoo gelukkig het vrij lot te trekken. Zoodat evenals verleden jaar de eerste ontmoeting valt tusschen:

Sparta I—Minor I 0—5.

In het begin is 't 'n tamelijk flauwe ver-
tooning, met weinig spannende momenten. Voor rust weet Minor echter nog de Sparta-goel te vinden. Na de rust is Sparta zeer verzwakt; hun voorhoede is niet opgewassen tegen de hechte verdediging van Minor. 't Is dan ook 'n spel van kat en muis. Minor zit voortdurend voor den Sparta-doelman en bij vier spannende momenten, waarbij de Minor-voorhoede schitterend samspeelde, wordt hij even dikwijls gepasseerd. Sparta tracht tenminste de eer te redden; maar vergeefs. Met 5—0 voor Minor eindigt deze eerste bekerwedstrijd.

Pantarei—Minor 7—3.

Een verandering in de opstelling en wat meer enthousiasme heeft Pantarei een welverdiende overwinning bezorgd. Over alle linie's waren de casino-lui sterker dan de kampioenen.

Van den beginne af vallen beide partijen flink aan, waarbij de Pantarei-voorhoede ge-

vaarlijker is. 't Resultaat zijn 2 doelpunten van den linkervleugel 2—0.

Minor komt dan onstuimig opzetten, de rechtsback stuit den aanval, waarbij hij onklaar raakt, en Minor zich bovendien 'n penalty ziet toegewezen. Deze wordt goed benut 2—1. Het thans met 10 man spelende Pantarei wordt enkele minuten op haar speelhelft teruggedrongen, en met een hard schot onder de lat scoort de center voor van Minor den gelijkmaker 2—2. Nogmaals komt Minor opzetten, doch deze aanval wordt onderbroken door een vrije trap. Hieruit doelpunt Pantarei's rechtshalf 3—2. Dit geeft Pantarei weer moed en in 'n vlug tempo gaat 't op 't Minordoel af; een back wordt in 't nauw gedreven en bewerkt den bal met de hand. Uit deze strafschoep doelpunt Pantarei's linksback 4—2. Na de rust heeft Minor niet veel meer in te brengen. Toch weet hun middenvoor een hoogen bal op schitterende wijze in de goal te jagen 4—3. Succes komt dan weer aan den anderen kant, waar de linksbuiten van Pantarei in 'n lastige positie 5—3 scoort. Even later vergroot de linksback van Pantarei met 'n hard penalty-schot den stand. Kalm wordt dan verder gespeeld; even voor einde weet de center voor deze stand nog op 7—3 te brengen. Zoodat als 't eindsignaal klinkt, de beker voor de eerste maal in de handen van de casino-bewoners is beland.

IIe Klas.

Sparta II trok weer eens het vrij lot. Zoo doende spelen hier 't eerst tegen elkaar

Minor II—Limburgia I 6—2.

Spoedig reeds heeft Minor 2 keer gescoord. Dan komt Limburgia opzetten, en hun centerhalf doelpunt schitterend 2—1. Vrij spoedig hierna weet de centerhalf van Minor deze stand te veranderen in 3—1. Na de rust is 't spel zeer gedaald en geleidelijk weet Minor den stand tot 6—2 op te voeren, waarmee dan einde komt.

En hiermee heeft Minor II den beker binnen, want als Minor II gereed staat om tegen Sparta II den wedstrijd te beginnen, ontstaat er oneenigheid in 't Hollandsche elftal en zij weigeren te spelen. Zoo is Minor II deze

keer dus heel gemakkelijk aan den beker gekomen.

BEKERWEDSTRIJDEN OP KL. ROLDUC.

Luide aangemoedigd door hun supporters hebben Unitas en Concordia weer den strijd om den beker aangebonden met 'n enthousiasme, dat zelfs den grooten nog versch in 't geheugen ligt, als een van die aangename herinneringen aan Kl. Rolduc.

Unitas—Concordia 3—2.

Unitas verschijnt met 'n invaller voor den linksbuiten, die echter zeer goed voldoet. Een paar minuten na den aftrap heeft Concordia al succes, als de linksbuiten uit 'n mooie voorzet van den rechtsbuiten inschiet 0—1. Daarna gaat Unitas er mee van door en brengt den bal mooi op. De linksback v. Concordia veroorzaakt penalty, welke door den centerhalf van Unitas wordt benut 1—1. Spoedig hierna weet Unitas uit 'n corner de leiding te nemen 2—1. Hiervan heeft Unitas echter niet lang plezier, want Concordia maakt aanstonds door den linksbuiten gelijk 2—2. Bij 'n scrimmage voor de Concordia-goal krijgt de linksbuiten van Unitas den bal voor de voeten, en hij bezorgt zijn club het winnende puntje.

Concordia—Unitas 2—2.

Concordia is thans wat beter, ofschoon in hun voorhoede nog steeds de stuwende kracht ontbreekt. Vrij spoedig weet Concordia den stand op 2—0 te brengen. Uit 'n vrijen trap verkleint Unitas den achterstand 2—1. Na de rust is Concordia overwegend in de meerderheid, maar 't succes komt aan den anderen kant als de rechtsbuiten den bal krijgt toegespeeld en deze onhoudbaar inschiet. 2—2. Unitas legt zich toe op verdedigen, terwijl Concordia voor 't doel van Unitas blijft, maar heen, paal of lat treden telkens reddend op. Zoodat 't einde komt met 2—2, en Unitas dus met als uitslag: 'n 5—4 overwinning, den beker aan Concordia ontfutseld heeft.

Het Dagelijksch Bestuur:

GEORGE DESSING.

JAN REINARTZ.

HUB. REUTERS.

Hockey=Cricket=Club „Unitas”.

Dit is een jaar van grooten vooruitgang voor onze Hockey-club geweest. Er zijn verschillende matchen gespeeld, en er zouden er nog veel meer geweest zijn, als niet allerlei ongelukkige omstandigheden dit tegen- gewerkt hadden. Onze eerste match van dit jaar was tegen Venlo.

Na ons geduld lang op de proef gesteld te hebben door ver over tijd te komen, verschenen ze dan toch eindelijk op het veld. 't Waren allemaal flinke groote kerels, en we waren dan ook erg benieuwd, wat het geven zou. Maar al spoedig bleek, dat ze het tegen ons afleggen moesten. Zoowel door het mooie samenspel, als door de vlugheid, waartegen ze heelemaal niet opgewassen waren, kon Venlo het niet verder brengen, dan dat ze de eerste helft een paar keer, en de tweede helft heelemaal niet meer over half veld kwamen. Deze match eindigde dan ook met een mooie overwinning voor Rolduc: 3—0.

De volgende keer dat gespeeld werd, was tegen Roermond. Hiertegen waren we niet bestand. Dit was dan niet te verwonderen,

als men die reuze kerels zag tegen de zooveel tenderder en kleinere jongens van ons. Maar toch, hoewel hun spel misschien technisch mooier was, was het onze veel meer gedurfd. Al den tijd dat het spel duurde, werd er met dezelfde volharding en moed gespeeld; ook nadat wij aan de verliezende kant waren, lieten we ons niet ontmoedigen, maar integendeel het spel werd steeds intenser. Toen het dan ook tijd was, waren zoowel onze tegenpartij als wij zelf zeer tevreden over den afloop, al was het dan ook met minder succes geweest als de vorige keer: wij verloren met 3—1.

Dit alles bewijst wel, dat onze Hockey-sport volop aan het groeien is, en dat er steeds meer belangstelling voor komt.

Het aantal leden, en de opkomst op het veld, was ook dit jaar in alle opzichten beter als het vorige. En zoo hopen we, dat het nu komende jaar al de vorige overtreffen zal.

J. ROUPPE VAN DER VOORT (H.).

Secretaris:

.....

Tennisclub R. T. C.

De illusie van alle Rolducsche tennisspelers was dan toch gelukkig vervuld, want de nieuwe tennisbaan was er. Nu kon er naar hartelust getennist worden. De animo was zelfs zoo groot, dat het ledenaantal eer te groot, dan te klein was. Daarom is er werkelijk behoefte aan een tweede baan, opdat er nog meerderen kunnen profiteeren van de heerlijke tennissport.

De groote bloei, die de tennisclub thans beleeft, is zeer zeker voornamelijk te danken aan het samensmelten van de twee afdelingen, die eerst bestonden en waarvan de onderlinge samenwerking dikwijls wel wat te wenschen overliet.

De uitwerking van die samensmelting bleef

dan ook niet achterwege; de harmonie tussen de leden werd beter; het spelpeil van ieder steeg, daar men nu meerdere malen tegenover andere spelers kwam te staan. Het spel, dat in de competitie dan ook geleverd werd, was uitermate bevredigend en wees op de groote vooruitgang, die velen gemaakt hadden.

Laten we hopen, dat deze vooruitgang in die mate voort mag gaan als nu het geval is en dat we binnenkort een tweede baan krijgen, die aan deze vooruitgang zeker veel mee kan helpen.

J. ROUPPE VAN DER VOORT (V.).

Secretaris.

.....

SCHOOLJAAR 1928—1929

.....

Leerarencorps

I. Priesterleeraren.

Van de Venne A. J. M. H., Directeur.
Benoemd 1898.

Nagant Dr. J. L. H. J. B. 1901.
Backhuys L. W. H. 1905.
Jacobs Dr. J. W. J. J. 1905.
Janssen Drs. L. J. 1910.
Absil Drs. Th. E. 1911.
Cramer Drs. P. J. J. H. M. 1911.
Everts Dr. P. S. 1912.
Knops J. W. H. 1913.
Linssen L. W. 1913.
Deumens Dr. A. L. I. 1913.
Van der Mühlen Drs. H. J. 1913.
Sittarz Drs. W. F. J. 1914.
Steinhardt Drs. J. 1914.
Metzemakers J. P. J. 1914.
Reijnen Drs. H. M. H. 1915.
Janssens S. B. E. M. J. 1916.
Hutschemakers K. C. 1916.
Smits A. M. I. H. 1916.
Cobbenhagen Prof. Dr. M. J. H. 1916.
Brouwers Drs. G. L. J. 1917.
Kurris Dr. J. M. H. 1917.
Sassen Dr. F. L. R. 1919.
Zuylen A. H. H. J. 1922.
Adams J. H. 1923.
Boosten J. P. 1924.

Turlings H. J. H. 1924.
Hillebrandt W. M. A. 1925.
Teunissen L. J. A. 1927.
Castermans P. G. F. 1928.
Janssen A. J. A. 1928.
Peeters A. M. J. L. 1928.

II. Leekenleeraren.

Eck P. J. A. 1910.
Vaessen J. H. 1921.
Bijvoet Ir. A. J. J. M. w.i. 1923.
Ross Drs. A. L. H. 1924.
Willems G. H. 1926.
van Can H. L. N. 1928.
Koelman J. G. C. 1928.
de Pagter L. L. 1928.
Linthorst Mr. J. A. A. M. 1928.
Burgers Dr. W. M. A. 1929.

III. Onderwijzers voorb. school.

Van der Heyden A. C. J. 1922, (Hoofd).
Cleven G. J. M. 1920.

IV. Muziekleeraren.

Rietra J. 1875.
Zeyen P. 1901.
Brouwers E. 1927.

.....

Leerlingen van het schooljaar 1928—1929

Philosophie Sup.

Abels Joseph, Simpelveld.
 Arkenbosch Frans, Chêvremont.
 Berden Jan, Blerick.
 Berger Otto, Venlo.
 Berix Giel, Stein.
 van den Beuken Gerard, Meterik.
 Boost Jacques, Roermond.
 Brouwers Joseph, Sittard.
 Chorus Alphons, Munstergeleen.
 Debets Joseph, Wylré.
 Deckers Jacques, Heythuysen.
 Fouraschen Joseph, Maastricht.
 Friedrichs Wiel, Eygelshoven.
 Geurts Antoon, Geysteren.
 Habets Joseph, Kerkrade.
 Hoogers Piet, Horst.
 Jansen Joseph, Tilburg.
 Janssen Henri, Venlo.
 Jochems Henri, Meyel.
 Keybets Pierre, Terwinselen.
 Linssen Jan, Velden.
 Nysten Joseph, Bunde.
 Petit Lambert, Meerssen.
 Prompers Nico, St. Geertruid.
 Reinartz Jan, Waubach.
 Riemersma Jacques, Maastricht.
 Rovers Rein, Reuver.
 van Rijswijk Antoon, Wellerloy.
 Schreurs Theo, Maastricht.
 Systemans Leo, Valkenburg.
 Teeuwen Paul, Tegelen.
 Vinken Mathieu, Schaesberg.
 Wermeling Wim, Eygelshoven.

Wetzels Henri, Chêvremont.
 Wijshoff August, Sittard.

Philosophie Inf.

Adams Mathieu, Beegden.
 Brummans * Charles, Meyel.
 Claessens * Guillaume, Maastricht.
 Debie * Eugène, Echt.
 Duysens Pierre, Eckelrade.
 Franck Johan, Schaesberg.
 Geurts * Reinier, Vlijmen.
 Gootzen * Bernard, Melick.
 Jenniskens * Willy, Broekhuizenvorst.
 Joosten * Jan, Kessel.
 Jurgens * Johan, Nieuwenhagen.
 Ketelaers * Hubert, Heythuysen.
 Maes * Jacques, Stramproy.
 Meisen * Pierre, Sittard.
 Mestrom * Alex, Venlo.
 Moonen * Mathieu, Slenaken.
 Nelissen Winand, Venlo.
 Packbier * Joseph, Hulsberg.
 Possen Jan, Mechelen.
 Römken * Pierre, Nieuwenhagen.
 Rouwet * Frans, Bunde.
 Salomons * Rob, Amsterdam.
 Smeysters * Pierre, Lutterade.
 Swillens Marcel, Heerlen.
 Tummers * Michel, Geleen.
 Vaessen * Hubert, Waubach.
 van der Varst * Henri, Weert.
 Op 't Veld * Theo, Vloderp.
 In 't Ven Cor, Goirle.
 Wolfs * Joseph, Eysden.
 van Wijngaarden Johan, Blerick.

Seminarie-Gymnasium

6de Klas.

de Bruijn Theo, Roosendaal.
 Mesker Henri, Maastricht.
 Mols Johan, Sittard.
 Partouns Mathieu, Eysden.
 Paulussen Louis, Maastricht.

Pricken Leo, Nyswiller.
 Smeets Willy, Weert.
 Snieders Willy, Dommelen.
 Souren Henri, Wittem.
 Tendijck Jan, Venlo.
 Weegels Jan, Weert.

5de Klas.

Coumans Joseph, Heerlen.
 Dassen Hubert, Heerlen.
 Dister * Henri, Maastricht.
 Driessen * Joseph, Ravestein.
 Ferket Aloys, Nieuw-Namen.
 Geurts August, Geysteren.
 Goossens Paul, La Hulpe.
 Habets Pierre, Kerkrade.
 Linden Joseph, Heerlen.
 Nabben Jules, Sevenum.
 Paulussen Paul, Maastricht.
 Pecasse * Jean, Maastricht.
 Ploegmakers * Antoon, Dommelen.
 Senden Eugène, Voerendaal.
 Storms * Frits, Sittard.
 Truijens Henri, Spanbroek.
 Voncken Hubert, Wylré.

4de Klas.

van den Ende Laurens, Heerlen.
 Hermans Piet, den Haag.
 Hibbeln Bernard, Amsterdam.
 Hillebrandt Joseph, Venlo.
 Houben Hubert, Valkenburg.
 Kleikers Leo, Heerlen.
 Lemmens Theo, Heerlen.
 Moonen Joseph, Chêvremont.
 Neyens Harry, Breda.
 Paulussen Emile, Maastricht.
 Quaedvlieg Hubert, Schaesberg.
 Renckens Bernard, Bingelrade.
 Schillings Ernest, Weert.
 Schoenmaeckers Emile, Sibbe.
 Smeets Henri, Heerlen.
 Spauwen Victor, Gronsveld.
 Vermeeren Bas, Sevenum.
 Voncken Jo, Wylré.
 Wintermans * Joseph, Duysel.

3de Klas.

Adams Antoon, Beegden.
 Brokamp Gregorius, Chêvremont.
 Geduld George, Malang.
 de Goede Jan, 's-Heerenhoek.
 Haffmans * Harry, Broekhuizen.
 Hendrikse Theo, IJzendijke.
 Herten Hans, Haanrade.
 Heynen Pierre, Kerkrade.
 Kessels Jan, Eindhoven.

Kieven Jan, Utrecht.
 van Mierlo Jan, Eindhoven.
 Odekerken Piet, Heerlerheide.
 Osse Silvester, Raalte.
 Palmen Joseph, Schaesberg.
 Penders Leo, Voerendaal.
 Prickarts Joseph, Chêvremont.
 Rameckers * Rudolf, Vaals.
 Spauwen Hubert, Eysden.
 Vaessen Louis, Kerkrade.
 Verstraelen Joseph, Heerlen.
 van de Voort Paul, Heerlen.
 Vrijdag Louis, Eindhoven.
 Wakkers * Henk, Houthem.
 Wiertz Piet, Kerkrade.
 Wiertz Willy, Kerkrade.
 Wolfs Pierre, Bleyerheide.
 Zeyen Jacques, Chêvremont.

2de Klas, 1ste Afd.

Baeten Jan, Heythuysen.
 Boost Alex, Wittem.
 Bos Joop, Groningen.
 Breukers Karel, Roermond.
 Cremers Joseph, Valkenburg.
 Derks Arnold, Maastricht.
 Dirken * Kees, Oudenbosch.
 Gelissen Gerard, Sittard.
 Geurts Jan, Meerlo.
 Habets Hubert, Welten.
 Heuts Joseph, Beek.
 Janssen George, Heerlen.
 Janssen Willem, Vylen.
 Jaspers Jan, Klimmen.
 Laugs Willy, Meerssen.
 Loyson Jules, Nieuwenhagen.
 Smits Henri, Oud-Valkenburg.
 de Steenhuysen Pitsers Hugo, Druten.
 Taeymans * Albert, Eysden.
 de Warrimont Cyrille, Noorbeek.

2de Klas, 2de Afd.

Bongaerts André, Tegelen.
 van den Ende Jan, Heerlen.
 Heuschen Johan, Nieuwenhagen.
 van den Hombergh Henri, Amsterdam.
 Hundscheidt Jan, Heerlerbaan.
 van Kessel Johan, Overschie.
 Koster * Frits, Aalst.
 Meens August, Berg en Terblijt.

Meijer * Martin, Velsen-Noord.
 Rademakers Johan, Sittard.
 Ramakers Joseph, Chêvremont.
 Rutten Peter, Hulsberg.
 Smeets Joseph, Ottersum.
 Vaessen Jan, Wynandsrade.
 Verharren Piet, Sevenum.
 Vondenhoff Alex, Kerkrade.
 Vreuls Joseph, Nieuwenhagen.
 van Wely Harry, Roosendaal.
 Widdershoven Leo, Kerkrade.
 Wilms Jo, Helden.

1ste Klas, 1ste Afd.

Aernoudts * Camille, Sluis.
 Begheyn * Arthur, Nieuwenhagen.
 Bessems Leo, Heerlen.
 Bey Joseph, Kerkrade.
 Boss Peter, Chêvremont.
 Claus Willem, Eygelshoven.
 Dekkers * Eduard, Tilburg.
 Engelen * Mathieu, Grubbenvorst.
 Franssen * Hubert, Spekholzerheide.
 Gökemeyer * Pierre, Brunssum.
 Hinskens Johan, Eygelshoven.

Janssen * Leo, Hoensbroek.
 Lemmens * Walter, Terwinselen.
 Martens Richard, Valkenburg.
 Mertens * Antoon, Grathem.
 Nijssen * Dionysius, Kerkrade.
 Omloo * Egbert, Arnhem.

1ste Klas, 2de Afd.

van Els * Hubert, Hoensbroek.
 van Gendt Jan, Westervoort.
 Slangen * Joop, Maasbree.
 Smeets * Pie, Thorn.
 Soomers * Henri, Eygelshoven.
 Steenhuis Paul, Hilversum.
 Steinhoff * Henk, Tilburg.
 Stoffels Elbert, Brunssum.
 Thönissen Jacques, Herten.
 Vogels * Alex, Tilburg.
 Vondenhoff * Hein, Kerkrade.
 Wubbe René, Vught.
 Wijffels * Aimé, Aardenburg.
 Wijnen * Joseph, Kerkrade.
 Wijnen * Leo, Kerkrade.
 Wijnen Pierre, Waubach.

.....

Hoogere Burgerschool

5de Klas.

Beuskens Jan, Gulpen.
 Cammaert Theo, Hontenisse.
 Erens Marc, Arnhem.
 Franssen Jacques, Venlo.
 van Goor Frans, Malang.
 Höppener Willy, Roermond.
 Leenderts Theo, Rotterdam.
 Noëls Hans, den Haag.
 Ros Piet, Padang.
 Simons Joseph, Heerlen.
 Vossenaar Frits, Heerlen.
 Walraven Alex, Kerkrade.

Gerards Paul, Heerlen.
 van der Harten * Joop, Eindhoven.
 van der Heijden Alphons, Wageningen.
 Jennekens Theo, Valkenburg.
 Koomen Piet, Zwaagdijk.
 Meens Joseph, Klimmen.
 Rood Piet, Bovenkarspel.
 Rouwendal * Jan, Deventer.
 van der Sande Piet, Breda.
 Stammeshaus Wilhelm, Lho Nja.
 van Susante Jan, Bostel.
 Terwisscha van Scheltinga Sjouke, Nijland.
 van Tilburg Antoon, Waalwijk.

4de Klas.

Blommers Adriaan, Eindhoven.
 Budé Jan, Maastricht.
 Dessing George, Naaldwijk.
 Dooper Robert, Tjerkgaast.
 Gelhard * Piet, Deventer.

3de Klas, 1ste Afd.

Beltjens Hubert, Roermond.
 Brand Jan, Wylré.
 Brull Grégoire, Spekholzerheide.
 Cammaert Gust, Hontenisse.
 Cremers Arthur, Gulpen.
 Dekkers * Karel, Tilburg.

Dessing Henri, Naaldwijk.
 Evers Willy, Roermond.
 Gambon * Louis, Blerick.
 Haagmans Willy, Chêvremont.
 Hartmann Joop, Delft.
 Houba René, Maastricht.
 Janssen Herman, Lith.
 Kleynen Herman, Sittard.
 Linthorst Henri, Wilp.
 de Nijs Kees, Bergen op Zoom.
 Rouppe van der Voort Vic, Vught.
 Wintermans Antoon, Duysel.
 de Wit August, Helmond.
 van Wylick August, Venlo.

3de Klas, 2de Afd.

ten Bosch Willem, Overschie.
 van Daal Lambert, Horst.
 van Eechoud Theo, den Haag.
 van Loo Emile, Schin op Geul.
 Meyer Antoon, Zaltbommel.
 Meys Louis, Scheveningen.
 Nyst Louis, Kerkrade.
 Otjens Piet, Dongen.
 Pernot Thomas, Obbicht.
 Ruiters Nico, Kerkrade.
 Schoemaker Piet, Deventer.
 Slangen * Hans, Maasbree.
 Smeets Albert, Maastricht.
 Tilman René, den Bosch. †
 Toussaint Willy, Bandoeng.
 Tijssen * Joseph, St. Odiliënberg.
 Vreuls Victor, Wehl.
 Wegdam * Jan, Hoogwoud.
 van Woerden Leo, Nijmegen.
 van Wylick * Harry, Venlo.

2de Klas, 1ste Afd.

Beurskens Joachim, Tegelen.
 Cals Jacques, Schaesberg.
 Crombach Jacques, Kerkrade.
 Dercks Jan, Bergen op Zoom.
 Dijkstra Sjoerd, Gendringen.
 Erens * Luc, Arnhem.
 Gadiot Jan, Eygelshoven.
 Gerards Joseph, Heerlen.
 Haesen Victor, Maastricht.
 Heynen Jules, Boxmeer.
 Holthuis Theo, Blerick.
 Hommes Pierre, Maastricht.

Janssen Antoon, Lith.
 Krens * Jan, Arnhem.
 Laoût * Karel, Spanbroek.
 Leistikow Paul, Amsterdam.
 Lengs Willem, Tegelen.
 Leyenaar Jan, Rotterdam.
 Pappers Harry, Valkenburg.
 Pauwels Floris, den Haag.
 Riemersma Willy, Maastricht.
 Rietveld Jan, Amsterdam.
 van Rooy Jan, Vierlingsbeek.
 Snieders Frans, Dommelen.

2de Klas, 2de Afd.

Bruinsma Piet, Amsterdam.
 Franssen Hans, Venlo.
 van Geffen Herman, den Haag.
 van der Heijden Piet, den Bosch.
 van Hout Antoon, Mill.
 Lennaerts Jan, Hoensbroek.
 Lohle Carl, Tilburg.
 Luns * Huib, Amsterdam.
 Maas Willy, Voorburg.
 Muijrsers Joseph, Simpelveld.
 Remmers Jan, Arnhem.
 Schoemaker Hein, Deventer.
 Slinger Henri, Groningen.
 Stoffels Marcel, Brunssum.
 van Susante Charles, Boxtel.
 Tempelman Hans, Soenghei Poetih Galang.
 Vencken Michel, Papenhoven.
 Verster Jan, Gilze.
 van Vloten Frans, Rotterdam.
 Vreuls Joseph, Nieuwenhagen.
 Wijffels Maurice, IJzendijke.

1ste Klas, 1ste Afd.

van Aken Antoon, Oudenbosch.
 Bloem * Gerrit, Monnikendam.
 Botter * André, Haarlem.
 Bröker Frits, Schaesberg.
 Budé Albert, Maastricht.
 Erens * Paul, Heemstede.
 Hermans * Albert, Brunssum.
 Hillebrand Antoon, Bondowoso.
 Hoekx Emile, Valkenswaard.
 Jeuken Hubert, Maastricht.
 Knops Willy, Oirsbeek.
 Mous * Dirk, Heerlen.
 Nijssen * Pierre, Eindhoven.

Schiffelers Leo, Spekholzerheide.
 Vaessen Willy, Wynandsrade.
 Vosters Eduard, Eindhoven.
 Weimar * Louis, Warschau.
 von Weyhrother * Herman, Blaricum.
 Willebrands Herman, Bovenkarspel.
 van der Zwaan * Reinier, Berlijn.

1ste Klas, 2de Afd.

Daggers * Bernard, Veendam.
 Herberichs Frans, Kerkrade.
 Herzberg Armand, Roclenge.
 van Horn * Sjef, Amsterdam.

Jacobs * Jean, Eysden.
 Leuchter * Joseph, Kerkrade.
 Messelink * Gerard, Velp.
 Messelink * Wim, Velp.
 Moubis Tony, Eindhoven.
 Rameckers * Leo, Bocholtz.
 Reiss Willy, Heerlen.
 Schmeitz * Oscar, Aken.
 Römken * Willem, Schaesberg.
 Steenhuis Harry, Hilversum.
 Stevens Alphons, Valkenburg.
 Zaal * Johan, Amsterdam.
 Zwijsen Max, den Haag.

.....

Hoogere Handelschool

5de Klas.

Boost Johan, Wittem.
 Crijns Henri, Helden.
 Gerritsen Antoon, Utrecht.
 van Hegelsom Jan, Grubbenvorst.
 Hübben Willy, Eigelshoven.
 Meussen Eduard, Valkenburg.
 Nadaud Rudi, Maastricht.
 Spauwen Joseph, Gronsveld.
 Vissers René, Wessem.
 Zweypfenning Victor, Venlo.

4de Klas.

van Agt Antoon, Geldrop.
 Borghstijn Henri, Almelo.

ten Doeschate Jan, Zwolle.
 Gelens Jan, Bussum.
 Grijpink, Henri, Arnhem.
 Kreugel * Johan, Dordrecht.
 Lohuis Hendrik, Groot Agelo.
 Nijssen Eduard, Eindhoven.
 Peynenborg Jan, Goirle.
 Reuters Hubert, Schaesberg.
 Rouppe van der Voort Jan, den Haag.
 Rouppe van der Voort Jan, Vught.
 Schepers * Johan, Lemselo.
 Tempelman Antoon, Soenghei Poetih Galang.
 Toben Jan, Amsterdam.
 Vermeulen Joseph, Beuningen.
 Wermeling * Rutger, Eigelshoven.

.....

Voorbereidende Klas

1ste Afd.

Alsdorf Jan, Valkenburg.
 Annyas * Theo, Leeuwarden.
 Beekman * Jacques, Amsterdam.
 Begheyn * Jacques, Nieuwenhagen.
 Bos Antoon, Groningen.
 Breukers * George, Roermond.
 Bruykers * Joseph, Brunssum.
 Buysrogge * Kees, Simpelveld.
 Buysrogge * Piet, Simpelveld.
 Drenth Herman, Oude Pekela.
 Franssen * Willy, Venlo.

Fröger * Theo, Medan.
 Göttgens Joseph, Vaals.
 Habets * Alphons, Kerkrade.
 van Hegelsom * Frans, Grubbenvorst.
 Hensen * Eduard, Padang.
 Hof * Willem, Nijmegen.
 Hunen * Leo, Bocholtz.
 Huntjens * Joseph, Noorbeek.
 Payens * Joseph, Breda.
 Pommé * Henri, Heerlen.
 Riga * Bernard, Beek.
 Severens * Joseph, Heerlen.
 de Steenhuisen Pitsers Emile, Druten.

2e Afd.

Begheyn * Paul, Nieuwenhagen.
 van den Bergh * Tony, Haarlem.
 Daniëls * Henk, Nijmegen.
 van der Heyde * Willem, Valkenburg.
 van der Linden * Louis, Breda.
 Litjens * Piet, Horst.
 van Loo Joseph, Kerkrade.
 van Mossel Wim, Wageningen.
 Nyst Charles, Kerkrade.
 Robertz * René, Heerlen.

Sampermans * Ado, Simpelveld.
 van der Sande * Joost, Breda.
 Schoeber * Henri, Horst.
 Silvertand * Willem, Nieuwenhagen.
 Simons * Willy, Heerlen.
 Souren Hans, Vaals.
 Spauwen * George, Gronsveld.
 Tegelaars * Frans, Ammerzoden.
 Tonnaer * Joseph, Valkenburg.
 Verster * Jacques, Gilze.
 Weimar * Carlo, Warschau.
 Wetzels * Frans, Bleyerheide.

PERSONALIA.

1928—1929.

De **H. Priesterwijding** ontvingen:

A. Delsing.	P. Schaeken.
H. Essers.	E. Schnabel.
J. Haan.	Chr. Schreurs.
J. Loo.	J. Simons.
H. Mans.	E. Tilmans.
J. Müller.	J. Titulaer.
F. Neuss.	J. Willems.
J. Nijsten.	W. Wolf.
J. Rutten.	

van het Bisdom Roermond,

E. Laudy

van het Apostolisch Vicariaat van
Noorwegen en Spitsbergen,

A. Vercauteren

van de St. Josephscongregatie (Mill-Hill),

L. Mohr

van het Gezelschap van Maria.

De volgende **examens** werden afgelegd:

aan de Universiteit van **Leiden**:

A. Hoogeveen, promotie scheikunde.

aan de Universiteit van **Groningen**:

H. ten Berge, cand. klass. lett.

J. Brenninkmeyer, arts-ex., 1ste ged.

F. van der Werf, arts-ex.

aan de Universiteit van **Utrecht**:

A. van Susante, cand. med., 1ste ged.

C. Gudden, theor. tandh., 1ste ged.

W. van Thiel, cand. med.

P. Mesker, cand. med.

H. van Mourik, theor. tandh., 1ste ged.

A. Janssen, cand. med.

J. Beckers, semi-arts-ex.

Th. van Wely, semi-arts-ex.

J. Handels, tandarts-ex.

H. Beuken, promotie lett. en wijsb.

W. Cals, cand. med., 1ste ged.

J. Martens, apothekersex.

M. van Aken, doct. veearts.

W. Burgers, promotie wis- en nat.k.

J. Berendsen, tandartsex.

F. Nievelstein, tandartsex.

W. Henquet, cand. med., 1ste ged.

H. Stoot, doct. veearts.

aan de Universiteit van **Amsterdam**:

H. van der Sterren, doct. med.

R. van Dortmund, arts-ex.

A. van Loy, arts-ex.

L. Vorstman cand. recht.

aan de Universiteit van **Nijmegen**:

H. van der Mühlen, Pr., doct. recht.

R. Huysmans, Pr., bacc. theol.

J. Paulussen, cand. recht.

E. Boosten, doct. recht.

J. Kallen, doct. recht.

V. Pijs, cand. recht.

J. Boosten, Pr., cand. rom. t. en lett. (fr.).

A. Ross, doct. germ. t. en lett. (eng.).

aan de Technische Hoogeschool van **Delft**:

J. van Waes, ing. ex., w.i.

J. Raedts, cand. m.i.

W. Mols, prop. c.i.

L. Raedts, prop. c.i.

A. Hermans, cand. m.i.

W. Reinards, cand. c.i.

W. Martens, prop. m.i.

aan de Handelshoogeschool van **Rotterdam**:

J. Hazebroek, ex. hand. ec.

E. van Waes, cand. hand. wet.

aan de Handelshoogeschool van **Tilburg**:

Marcel Kregelberg, prop. hand. wet.

A. Meyers, prop. hand. wet.

M. Moors, prop. hand. wet.

K. Rouppe van der Voort, propr. hand. wet.

Notariëel Staatsexamen:

J. Ackermans, 1ste ged.

E. Rutten, 1ste ged.

A. Jochems, 1ste ged.

G. de Nijs, 1ste ged.

M. Marres, 2de ged.

J. Paulussen, 2de ged.

L. Martens, 2de ged.

G. Smeets, 2de ged.

H. van Dortmund, 2de ged.

L. Beckers, 3de ged.

A. Damen, 3de ged.
C. Rademakers, 3de ged.

Examen Wiskunde M. O. (K. 1):

J. Linssen.

Examen Fransch M. O. B.:

G. Willems.

Examen Boekhouden M. O.:

P. Kessels.

M. Rammeloo.

Examen Teekenen M. O.:

J. Adams, Pr.

(de examenlijst is afgesloten 1 Juli.)

Werden benoemd:

tot **Huisprelaat** van Z. H. den Paus:

Mgr. Prof. Dr. J. Schrijnen, hoogleeraar aan de R. K. Universiteit te Nijmegen.

tot **Kanunnik** van het Kathedraal Kapittel van Roermond:

W. Cloots, professor aan het Groot Seminarie, te Roermond.

Th. Creemers, pastoor-deken, te Horst.

tot **Gouverneur** van Curaçao:

Ir. L. Fruytier, hoofdinspecteur van den arbeid, te Groningen.

tot **Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw:**

J. Arntz, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal te Nijmegen.

Mr. W. Berger, advocaat-generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden, te 's-Gravenhage.

Prof. Dr. F. Schreinemakers, hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit, te Leiden.

Prof. Dr. A. van Rooy, hoogleeraar aan de Gemeentelijke Universiteit, te Amsterdam.

Ir. J. Kerssemaekers, hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat, te 's-Hertogenbosch.

tot **Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau:**

Mgr. Dr. H. Poels, hoofdaalmoezenier van sociale werken, te Heerlen.

tot **Ridder in de Orde van Oranje-Nassau:**

Jhr. J. Graafland, secretaris van het Dioce-

saan comité Roermond voor de Nationale Noodhulp Organisatie, te Maastricht.

A. Molkenboer, kunstschilder, te 's-Gravenhage.

J. Pinckers, rector, te Asselt.

N. Nievelstein, bedrijfsinspecteur der Domaniale Mijn Maatschappij, te Kerkrade.

R. Driessen, rector, te Heel.

tot **Officier d'Académie**, van Frankrijk:

A. Molkenboer, kunstschilder, te 's-Gravenhage.

tot **Ridder in de Leopoldsorde**, van België:

J. Brouwers, kunstschilder, te Brussel.

tot **Ridder in de Orde van Polonia Restituta**, van Polen:

P. Nicolaye, pastoor-deken te Heerlen.

Werden begiftigd:

met het **Eerekruis Pro Ecclesia et Pontifice**, van den H. Stoel:

J. Houben, ontvanger der Directe Belastingen, te Breda.

F. Welters, notaris, te Weert.

met de **Eeremedaille**, verbonden aan de Orde van **Oranje-Nassau**, in zilver:

J. Derix, portier, te Rolduc.

OVERLEDENEN.

(achter den naam is het geboortejaar aangegeven).

A. Ramaekers (1903), te Roggel.

M. Arnoldts (1858), rustend pastoor, te Heerlen.

W. Ruyten (1862), rustend pastoor, te Roermond.

Mgr. Dr. A. Ariëns (1860), rustend pastoor, te Amersfoort.

J. Debye (1904), te Heerlen.

Mgr. Dr. P. Mannens (1853), vicaris-generaal, te Roermond.

P. Geurts (1869), oud-professor van het Groot Seminarie, te Handel.

Ir. S. van Embden (1871), hoofdingenieur der telegraphie, te Oosterbeek.

P. Dols (1854), rustend deken, eere-kanunnik van Luik, te 's-Gravenvoeren.

Ir. A. van Liebergen (1857), oud-hoofdingenieur N. S., te Maastricht.

H. Pijls (1861), burgemeester, te Schinnen.
 P. N. Werdmölder (1893), notaris Wychen,
 te Nijmegen.

Mr. A. Smits (1862), oud-lid van de Eerste
 Kamer, te Berchem (B.).

P. Cramer (1852), te Michichi (Canada).

P. Römkens (1906), te Schaesberg.

E. Burghoff (1857), te Roermond.

F. van Meerwijk (1870), rustend priester, te
 Mariënwaard.

J. Vrancken (1851), rustend pastoor, eereka-
 nunnik van Roermond, te Venray.

J. Franssen (1850), rustend pastoor, te Kerk-
 rade.

J. Dols (1855), rustend pastoor, te Sittard.

W. H. Teunissen (1850), rustend pastoor, te
 Reuver.

L. Tijssen (1865), pastoor-deken, te Sittard.

R. Tilman (1912), leerling Rolduc, te Kerk-
 rade.

F. Schijns (1852), rustend pastoor, te Eygels-
 hoven.

J. Kerbosch (1853), rustend pastoor, te Kerk-
 rade.

Dr. L. Peters (1863), te 's-Gravenhage.

H. Latiers (1854), oud-leeraar Rolduc, te Steyl.

J. Harzing (1870), pastoor, te Duistervoorde.

H. Lavallo (1899), te Schin-op-Geul.

Fr. Poels (1876), rector St. Josephsziekenhuis,
 te Heerlen.

P. de Man (1898), te Dekkerswald-Groesbeek.

J. Alofs (1853), rustend pastoor, te Heerlen.

L. Linthorst (1901), te Deventer.

N. van der Zalm (1908), theol. stud., te
 's-Gravenhage.

R. I. P.

IN MEMORIAM.

Mgr. Dr. P. Mannens † — Prof. P. Geurts. †

In ons Jaarboek past een kort woord van eerbiedige herinnering aan twee dooden, wier heengaan door heel katholiek Limburg en door velen buiten ons bisdom terecht betreurd wordt. Wij bedoelen Mgr. Dr. P. Mannens en Prof. P. Geurts, beide van het Groot Seminarie te Roermond. Zij waren oudleerlingen, op wie Rolduc met rechtmatigen trots kan terugzien, en die in de vele jaren na hun vertrek van hier steeds een levendige belangstelling getoond hebben voor, „le séjour de leur enfance”.

In zijn hoedanigheid van President van het Groot Seminarie was Mgr. Mannens tevens voorzitter van het bestuur van het Klein Seminarie en van de andere scholen van Rolduc. Zeker van Rolduc uit is er steeds naar gestreefd om de werkzaamheden aan dat voorzitterschap verbonden, zooveel mogelijk te beperken, toch heeft onze voorzitter zich als zoodanig groote verdiensten verworven, welke wij dankbaar gedenken. Uit den aard der zaak waren er overigens geregeld punten van aanraking tusschen Groot en Klein Seminarie, en wanneer de onderlinge verhouding steeds een zeer goede geweest is, schrijven wij zulks vooral toe aan de goede gezindheid en aan het scherpe doorzicht van den president van het Roermondsche Seminarie.

Mgr. Mannens was te Rolduc een graag geziene gast; Rolducsche grootere feesten heeft hij zoo goed als alle met zijn tegenwoordigheid opgeluisterd; wij hadden het voorrecht hem hier plechtig te zien celebreren als protonotarius apostolicus, en een gedenksteen, ingemetseld in onze laatste nieuwe gebouwen houdt de herinnering wakker aan de plechtige eerste-steen-legging, welke Mgr. hier op de hem eigen opgewekte manier op 24 Mei 1925 verrichtte.

Het kan onze taak niet zijn, de beteekenis van Mgr. Mannens voor ons bisdom op deze plaats te schetsen, toch zij hier met oprechte

waardeering vermeld, dat hij als groot geleerde, vooral op theologisch gebied, als vormer van den Limburgschen clerus gedurende tientallen van jaren, als medebestuurder van ons diocees in zijn kwaliteit van vicaris-generaal, als man van goedaardig karakter en ware priesterdeugd enorm veel goed heeft gedaan voor ons bisdom, waarvoor de goede God hem rijkelijk moge beloonen in betere gewesten.

Ook Prof. Geurts was „Rolducien”; het was een titel, dien hij niet wilde betwijfeld zien. Telkens, wanneer wij hem ontmoetten, was het hem een vreugde, jeugdherinneringen op te halen uit zijn Rolducschen tijd en met groote waardeering sprak hij over het hier genoten onderwijs en zijn vroegere leeraren. Een bijzondere belangstelling toonde hij voor de richting van ons studieprogram, meermaalen besprak hij ze in zijn bekende cause-rieën. Ook vond de redactie van ons jaarboek hem bereid om een zeer belangrijke bijdrage te leveren, n.l. een fijne karakterschets van wijlen Prof. Keuller (1925). Toen Prof. Geurts een goed jaar geleden genezing voor zijn zwaar geschokte gezondheid zocht niet ver van Rolduc, richtte hij vaak zijn schreden naar ons huis en het is ons een ware voldoening in staat te zijn geweest, hem in die sombere dagen wat te kunnen opbeuren en bemoedigen.

Zooals bekend is, lagen de groote verdiensten van wijlen Prof. Geurts op het gebied der Katholieke journalistiek. Voor dien schoonen, maar zwaren arbeid beschikte hij over een welversneden pen, en over edele geestesgaven. Had hij zijn taak als zoodanig begonnen aan de Maas en Roerbode, waarin hij zich een moedig en temperamentvol strijder toonde, en onversaagd het Roermondsche liberalisme te lijf ging, weldra volgde zijn benoeming tot hoofdredacteur van „De Tijd”. Daar hebben zijn talenten zich schit-

PROF. DR. A. TERSTAPPEN
Leeraar Rolduc 1909—1928

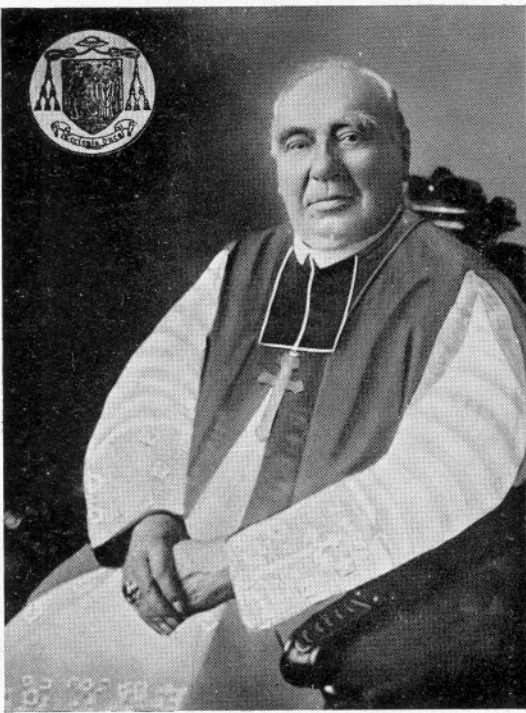
PASTOOR M. KNOPS
Leeraar Rolduc 1905—1914
Prefect Klein-Rolduc 1914—1920
Prefect 1920—1928

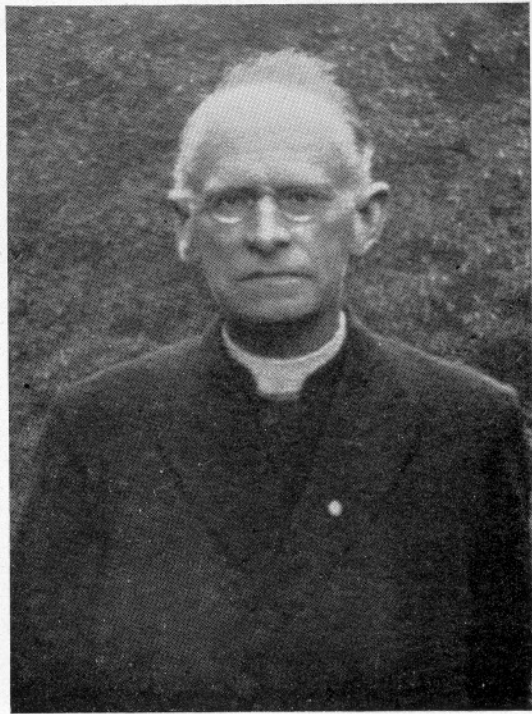
RECTOR B. JANSSENS
Leeraar Rolduc 1916—1920
Prefect Klein-Rolduc 1920—1929

IR A. BIJVOET
Leeraar Rolduc 1923—1929

MGR. DR. P. MANNENS. †

MGR. DR. ALPH. ARIËNS. †

H. LATIERS. †

R. TILMAN. †

terend ontplooid. Daar bleek zoo duidelijk zijn scherpzinnige blik op personen en stroomingen en zoo ontstond er een schat van fijn gestyleerde en diepzinnige opstellen, welke hun waarde behouden voor de toekomst. De positie van journalist is geen gemakkelijke; dat ondervond ook Prof. Geurts. Hij raakte gewikkeld in een fellen, jammerlijken strijd; ter beslechting daarvan legde hij zijn redacteurschap neer. Zijn benoeming tot hoogleraar aan het Roermondsche Groot-Seminarie, later tot kanunnik van het kathedrale kapittel

tel bewezen, dat het vertrouwen der kerkelijke overheid in dezen geleerden priester niet geschokt was. Van zijn voorname liefde, de Katholieke journalistiek kon Geurts niet scheiden; hij bleef studeeren, schrijven in de Tijd. Alleen ingewijden weten, hoe hard hij gezwogen heeft. Hij bleek dan ook teveel van zijn krachten te hebben gevorderd. En zoo werd hij vroeg, te vroeg weggerukt uit zijn zegenrijken arbeid, maar zijn groote verdiensten voor de Katholieke zaak zullen dankbaar herdacht worden in lengte van dagen.

Mgr. Dr. Alph. Ariëns. †

Ter inleiding.

Met recht en reden meent Rolduc te mogen fier zijn op een oud-leerling, bij wiens heengaan heel Katholiek Nederland treurde: Alphons Ariëns.

De doctorstitel en „het pauselijk paars, dat deze zwartgemaakte Godsman ten slotte heeft gekregen,” ¹⁾ konden nauwelijks meer iets toevoegen aan de grootheid van den priester, die naar Gerard Brom getuigde, waardiger den prachtnaam van „geestelijke” droeg, priesterlijker werkte en echter offergeest toonde dan welke priester in Nederland ook. ²⁾

Het veel-beproefde leven van dezen oud-Rolducien is vol zegen geweest voor ons volk. Reeds als kapelaan heette hij te Enschede te „staan”, maar in heel Nederland te werken. Hij begon in de arbeidersbeweging, waarvan hij wellicht meer nog dan Schaepman het vaderschap onder ons mag dragen; voor het groote publiek was hij vooral de drankbestrijder, die Kruisverbond en Mariavereniging tot vormscholen van zelfbedwang en propaganda wist te maken, maar in werkelijkheid is er in de laatste kwart eeuw geen werk van Katholieke actie in Nederland geweest, waar deze onuitputtelijke weldoener vreemd aan gebleven is. „Tot alle goed bereid, mocht Hoogveld van hem zeggen, heeft hij veertig

jaar lang den heelen vaderlandschen bodem omgewoeld om er Gods zaad in te doen ontkiemen”. ³⁾

Zijn voornaam Fons gaf zijn geleerden vriend en raadsman Pastoor Sloet aanleiding om de verzegelde bron, „fons signatus” als zinnebeeld van de geheelonthouding voor te stellen. Wij denken bij dien klank met Brom meteen aan de verbinding „fons amoris”. ⁴⁾ Gedragen door de liefde heeft deze Noorderling, in wien een zuidergloed tintelde, voor de Katholieke zaak gewerkt, ook als „rustend” priester, tot de dood hem eindelijk tot stilstand dwong. Een vriend van Ariëns was gewoon, de meest verschillende personen te vragen, of ze iemand kenden, die nader beantwoordde aan de voorstelling van een heilige dan de pastoor van Maarssen; en hij heeft altijd hetzelfde antwoord gekregen, dat hier wezenlijk een heilige leefde, een echt moderne heilige. Want bij al zijn beweeglijkheid en uitbundigheid bleef Ariëns een ingetogen ziel, die in zelfvolmaking de kracht vond voor zijn werk naar buiten: dezelfde man die in Enschede een staking bedwong, wist de geheelonthouding als werk van persoonlijke versterving, waar hij zelf in voorving, voor Nederland aannemelijk te maken,

³⁾ Mgr. Prof. Dr. J. Hoogveld. Lijkrede, gehouden te Maarssen. Verslag in De Tijd, 11 Aug. 1928.

⁴⁾ Prof. Dr. Gerard Brom, Mgr. Dr. Alphons Ariëns. De Maasbode, 8 Aug. 1928, Ocht.

¹⁾ Dr. Gerard Brom, Ariëns. De Beiaard, jg. IV, dl. II (1919), blz. 257.

²⁾ t. z. p. blz. 274.

en hielp door persoonlijke leiding de priestersleden van de Unio Apostolica in de verdieping van hun geestelijk leven.

Als modern priester schrok hij ook niet terug voor moderne methoden, ook als die aan voorzichtigen, zelfs „an höchster Stelle”, wat al te nieuw leken, mits maar overal het Evangelie kon worden gepredikt. Zooals hij de eerste Katholieke arbeidersvereniging stichtte, twee jaar vóór de Encyclicle Rerum Novarum, zoo is hij ook het eerst onder ons met het vlammend zwaard van zijn woord en geschrift den „nieuwen kruistocht” tegen het alcoholisme begonnen, en heeft hij voor het binnenlandsch missiewerk 't eerst de invoering van de Engelsche werkwijzen bepleit. Toch gunde zijn nederigheid graag een ander de eer van het „idee”, waarvan hij dan tegelijk de ijverigste en de bescheidenste volgeling werd.

Zijn angstvalligheid voor zichzelf bij ruimeheid en optimisme tegenover anderen deed denken aan den pastoor van Ars, met wien hij overigens nauwelijks iets anders als de heiligheid gemeen had. Maar dank zijn optimisme is deze gevoelige mensch door tegen slag en tegenwerking, die hem ruim ten deel vielen, nooit gebroken, maar enkel gelouterd.

Zoo blijft zijn leven in onze herinnering

als een zuivere vlam. Ook Rolduc dankt God voor zulk een oud-leerling. Het is hier niet de plaats om zijn verdiensten voor Nederland volledig te beschrijven. Maar wij hebben hier drie oud-Rolduciens, twee tijdgenooten en een vriend-en-medestrijder aan 't woord gelaten, om Ariëns in zijn betrekking tot Rolduc voor de lezers van het Jaarboek te schilderen. Dit korte woord moge hun opstellen inleiden.

Mgr. Dr. Alphons Ariëns werd geboren te Utrecht 26 April 1860, studeerde te Rolduc en te Rijsenburg, en werd priester gewijd in 1882. In 1885 behaalde hij te Rome den graad van doctor in de theologie. In 1886 volgde zijn benoeming tot kapelaan te Enschede, waar hij werkzaam was tot 1901. In 1901 werd hij benoemd tot pastoor te Steenderen en in 1908 tot pastoor te Maarssen. In 1919 benoemde de paus hem tot Geheim Kamerheer. Hij was Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw en versierd met het Eerekruis Pro Ecclesia et Pontifice. In November 1926 werd hem op zijn verzoek eervol ontslag verleend. Hij vestigde zich daarop in het St. Josephsklooster te Amersfoort, waar hij op 7 Aug. 1928 overleed.

Iets uit de Rolducsche jaren van Alfons Ariëns

οἷδα γὰρ ὡς τοὶ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φιλοισιν.
Hom.

Wordt men ouder, dan komen sommige herinneringen ons duidelijker weer voor den geest. Wat we, in onze jeugd, voor meer dan een halve eeuw, ondervonden, we beleven het opnieuw; onze vrienden en kennissen uit de schooljaren, die toen geen bijzonderen indruk op ons maakten, wij zien ze nu weer helder voor ons staan in hun eigenaardigheden. De leeraars en hun lessen, we hooren ze nog weer met hun karakteristieke gezegden en houding. Dit geldt niet vooral voor het vroegste onderwijs, maar voor de hogere studiën, die inwijding tot de klassieken, waar

mede de eigenlijke geestesontwikkeling begint.

Wat we later beleefden is ons nog te dichtbij, om een bijzonderen indruk te geven. Het is als ons dagelijksch leven, dat rustig voort gaat, de eene dag na den anderen, zonder groote impressies achter te laten. In die vroege jaren ontwaakte onze geest, frisch en onbevangen als een pas ontgonnen akker. Het beste, dat daarin gezaaid was, ontkiemde krachtig, en kwam tot blijvenden bloei. Die ontwikkeling gaf ons de richting voor ons leven. Zooals de plant geleid was, bleef ze voortgroeien. Daarom zijn die oude voorvallen in onze herinneringen ons nu zoo duidelijk, omdat zij onuitwisbare sporen hebben

gegeven, waardoor we onbewust nog steeds geleid worden.

Die jongens van Rolduc, we zien ze nog loopen en springen en zingen of ze bij ons waren. Hun ironische bijnamen, zoo typisch meestal hun eigenaardige taal, gewoonte of uiterlijk karakteriseerend, zijn onafscheidelijk aan hun persoon verbonden. Wat die klasgenooten later geworden zijn, geeft ons in den regel weinig belangstelling. Als we ze weer ontmoeten, dan komt hun jongensgestalte ons altijd weer voor het oog, en onze eerste gedachte gaat naar de jaren terug, toen ze als gelijken met ons omgingen.

Zoo blijft er altijd een „heimelycke trek” bestaan naar die oude school, waarin we zoo veel der beste jaren van onze jeugd hebben gesleten, en ons gemoed een plooi heeft gekregen voor het leven.

„De Kruick houd allerlangst den reuck
van 't eerste sap’

dicht Vondel (Maeghden, vers 742). Is die geur welriekend en zuiver geweest, dan zal hij ons steeds aangenaam en krachtig blijven versterken en opwekken.

Mag ik mijn vroegste herinnering laten spreken, dan herleeft nog voor mij de eerste indruk van die statige middeleeuwsche Abdijgebouwen. In latere eeuwen zijn ze wel veel veranderd en verbouwd: maar de harmonische lijnen van de Romaansche abdijkerk prijken altijd nog in hun ongebrepte schoonheid, de plattegrond van het geheel volgt nog de middeleeuwsche inrichting. De crypta brengt u in een mysterieuze stemming met haar bosch van zuilen, uit wier kapiteelen U naief gebeitelde dierfiguren en monsters aangrijnzen. Ge komt in de echte romantiek der M. E. In het schip der kerk ligt het graf van graaf Walram III: in volle wapenrusting is zijn beeld er op uitgehouwen. Uw jeugdig romantisch gestemd gemoed voelt zich aangetrokken tot die oude riddertijden. Ge hoort verhalen van Karel en Elegast, van de Vier Haymysnkinderen, van Floris ende Blancefloer. Zijn dit geen indrukken voor uw leven? Wordt uw goede smaak niet gevormd door die oude architectuur, waarvan ge in uw noordelijk vaderland

nooit gehoord hebt, laat staan iets te zien hebt gekregen? En dan die lieve Limburgsche legenden, vol vroomheid en heiligheid, nooit kunt ge ze vergeten in ons aan legenden arme noorden.

Dan komt ge ook in een veeltalige omgeving. Fransch is de omgangstaal op straf voorgeschreven; maar Duitsch en Engelsch kunt ge toch ook vaak hooren. En hoeveel typen leert ge kennen, hoeveel karakters aanvoelen in uw jeugdige onbevangen finjevoeligheid. Deze kleine wereld doet u al zoo veel ontdekken van wat woelt in de groote van 's levens werkelijkheid. De eene makker wekt uw antipathie op; de ander trekt U aan door beschaving, vriendelijkheid en vroomheid. Gij begrijpt gauw uit welke omgeving ze komen. Den trouwhartigen landelijken Limburger ontmoet ge het meest. Hij is soms nog ruw; maar ge ziet hem langzaam aan beschaafder worden door de studie en den omgang met de ontwikkelde en hoogstaande leeraren, eerwaarde en geleerde priesters en leeken.

Nu mag men uit dit alles niet de conclusie trekken, dat de opvoeding te Rolduc ook in hoofdzaak tot romantiek leidt. Indien men er vatbaar voor is, wordt door de omgeving die neiging tot M. E. Romantisme versterkt; maar de studie en het dagelijksch leven staan steeds onder regels van degelijkheid en beschaving, thans op moderne leest geschoeid. Godsvrucht en vroomheid, zonder angstvalligheid, vormen degelijke karakters met echt roomsche blijmoedigheid.

Helder stel ik mij dit alles nog voor in „L'année Scolaire 1870—1871”, toen ik van de Amsterdamsche Lagere School naar de Latijnsche van Rolduc verhuisde. Ik raadpleeg het zuinig bewaarde, groen gekafte boekje, met den titel: **Rolduc, Distribution solennelle des Prix; 16 Aout 1871.** Daar zie ik weêr al die bekende namen gedrukt van de leerlingen, die zich in de verschillende vakken onderscheiden hebben. Twee blinken daaronder uit: in **Quatrième Latine** heeft den Prix général, en in alle vakken den eersten prijs: Rodolphe van Oppenraay uit Bemmelen, thans de invloedrijke assistent van den Generaal der Sociëteit van Jesus te Rome; en in **Sixième**

Latine: Alphons Ariëns uit Utrecht, die een niet minder schitterend student was. Als klasgenoot deelde ik maar twee jaar met hem studie en onderwijs. Na de vijfde bleef ik een jaar achter. De taal van Hellas kon mij nog niet voldoende gemeenzaam worden! Hij de vlugge jongen vloog onweerstaanbaar vooruit. In de vijfde kreeg hij „le prix général” en werd zesmaal vermeld. De „Prix général” deelde hij toen met een anderen schranderen student: Willem Linssen uit Roosteren, nu de gelukkige pastoor van Hunsel. Zoo ging het steeds stijgende: in de vierde klas weer „Prix général” en zevenmaal vermeld. De derde klas zag weer Willem Linssen den „Prix Général” behalen, maar Ariëns werd weer zevenmaal vermeld. Daarna valt hem steeds de „Prix Général” ten deel; op „Poésie” met zeven vermeldingen, op „Rhétorique”, met acht vermeldingen in verschillende vakken; op „Philosophie Inférieure” met acht vermeldingen en op „Philosophie Supérieure” met eenzelfde aantal. Deze hoogste klas voltooide hij in 1877—1878, toen ook ik Rolduc verliet om te Amsterdam student te worden aan de nieuw gestichte Universiteit.

Gedurende zeven jaar verbleef ik dus met Alfons onder één dak. Ik kan hem mij niet anders voorstellen dan als een vroolijke, vlugge jongen. Rap in alles; zoo zelfs, dat hem door zijn kornuiten (*cet âge est sans pitié*) een bijnaam werd gegeven herinnerend aan zeker vlug springend insect, waar van hem evenwel de stekende eigenaardigheid geheel vreemd was. Alfons was zacht en meegaand van karakter, goed voor zijn vrienden, maar streng in alles wat studie en leefregels betreft. Hij onttrok zich nooit aan spel of vroolijkheid, waar zijn bewegelijkheid hem toe dreef. Daarbij was Ariëns een voorbeeld van godsvrucht, ingetogenheid en deugd.

In de „Sixième” zaten we met 32 leerlingen, aan wie toen Prof. Reinier Corten, die later als Directeur Mgr. W. Everts opvolgde, de Latijnsche taal trachtte te leeren. Van die 32 zijn er vijf priester geworden: Ariëns, Brewers, Van de Goor, Michiel Straeten en Willem Linssen. De hoogere klassen hadden als professor voor de taal van Latium den

beschaafden priester J. Janssen, het type van een keurigen Franschen abbé in zijn beste beteekenis. Zijn lange magere gestalte en zijn fijne gelaatstrekken, omkransd met lang grijzend haar, wekten herinnering op aan Bossuet of Bourdaloue, wier gave voor welsprekendheid ook hem eigen was.

Het Grieksch werd ons heerlijk smakelijk gemaakt door den zeer ontwikkelde Prof. J. Thissen, met zelf een kop als Zeus van Otricoli, wien de zwarte krullende lokken het blozend gelaat geheel omlijstten. Bij het vertalen van de Ilias liep hij steeds langzaam in het middenpad tusschen de banken op en neer, het boek met één hand geopend tegen de borst houdend, en met de andere gesticuleerend. Nog hoor ik hem Hectors afscheid voorlezen en door ons laten vertalen (Ilias, VI 466 etc.) en bij het beroemde: *δακρύνει γέλασσα* - - - „zij lachte door haar tranen”, van Andromache, schudde hij vergenoegd lachend zijn zwarte Zeuslokken, rondziende, of ook wij de schoonheid van Homerus' vers begrepen hadden.

De Nederlandsche Letterkundelessen van den Directeur W. Everts hebben wij niet meer ontvangen: omdat hij in zijn kwaliteit geen onderwijs meer gaf. Maar des te meer genoten wij van zijn **Geschiedenis** van dit vak. Dit boekje, toen van groote beteekenis als de eenige Katholieke letterkunde, heeft onze belangstelling krachtig ervoor opgewekt; mijn liefde voor Vondel heb ik ongetwijfeld daaraan te danken.

Al gaf Directeur Everts geen lessen, zijn invloed was niet minder groot. Hoogstaand priester en groot redenaar van fijne ontwikkeling en goeden smaak, leidde hij de zeer uitgebreide scholen met strengheid en krachtige hand. Steeds bewoog hij zich ook onder de jongens en zijn spiedend oog vervulde velen met vrees en ontzag. Orde en stiptheid waren zijn beginselen. Wie te laat kwam, werd meedogenloos aan de kaak gesteld. Ik herinner mij zoo nog den gevatten uitroep, waarmede een leerling begroet werd, die niet vroeg kon opstaan en vaak te laat verscheen bij het gezamenlijk morgengebed: „Il viendra encore trop tard au dernier Jugement!” hoorde hij zich toeroepen, een geestigheid, die den

delinquent haast in den grond deed zinken van schaamte, en de algemeene lachlust opwekte.

Ik meen den waardigen Alfons Ariëns niet beter te hebben kunnen schetsen dan door hem in het bovenstaande te plaatsen tegen den achtergrond van het Rolducsche leven uit die dagen. Daarvoor komt hij stralend

uit als de schrandere jongen, die ernstige studie afwisselde met spel en vroolijken omgang met zijn vrienden; maar die boven alles, als een innig vroom student, ook daar een breed lichtend spoor heeft achtergelaten, dat velen den weg nog moge wijzen: **Sic itur ad astra!**

Dr. J. F. M. STERCK.

Aerdenhout, April 1929.

Herinneringen.

Voor Rolduc's Jaarboek 1929 wordt mij eene bijdrage gevraagd van herinneringen uit mijne kameraadschappelijke studiejaren met Alphons, later Monseigneur Dr. Ariëns, op het seminarie van den „Mons Virginis”. Maar dat is van voor meer dan een halve eeuw, van voor straks zestig jaren. En toch staat mij de jonge Phons nog levendig voor den geest, gelijk hij met ons den „ijzeren weg” of de corridors omwandelde, met de hand aan de kin en den daarvan opgestoken wijsvinger over de lippen. Dan ging hij nauwkeurig toelisterend en scherp peinzend over wat we bespraken. Want dit kenmerkte hem toen reeds: zijn oordeel in te houden, totdat hij de zaak goed overwogen, rijp doordacht had met zijn helder verstand, ja, men zou gezegd hebben, in vasten vorm met zijn klaren blik overschouwd had. Zijne oogen toch staarden dan strak vooruit, als was het vraagstuk een tastbaar voorwerp geworden, dat hij keerde en keerde, tot er geen hoek of geen kant, geen licht of geen schaduwplekje meer ongezien en ondoervorscht voor hem aan was. En dan gaf hij kloek zijne meening, kort en klaar zijn oordeel, maar zonder daar om halsstarrig vast te houden aan het resultaat zijner overpeinzing en in de liefde, die toen reeds bij hem naar buiten trad, steeds waardeerdend de meening van anderen tegemoet komend. Wel kon hij guitige kritiek laten hooren, maar nooit boos en meestal met een gullen lach, een lach, die niet zeer deed aan wien hij gold, maar die ten slotte deed meelachen en de situatie, die bij anderen pijnlijk zou hebben kunnen worden, blijmoedig pleegde te redden. Vandaar dat de conversatie met Ariëns, meestal van ernstigen aard,

steeds aangenaam verliep. Zij was zijne ontspanning. Aan spel pleegde hij niet mee te doen; evenmin de andere vrienden onzer club. Vandaar dat ik den laatsten tijd van mijn verblijf te Rolduc van hen wegging en mij aansloot bij een club van Brabanders en Zeeuwen. Maar aan Ariëns bleef ik innig gehecht; en hoezeer hij mij in trouwe vriendschap vasthield, moge spreken uit het bijna jaarlijksch bezoek, 't welk hij mij tot niet lang vóór zijn dood bracht. Dan bleef hij iederen keer meerdere dagen bij me, en ik mocht dan van hem hooren, dat die dagen van rust hem zoo goed deden. Dagen van rust? Ja, zoo noemde en waardeerde hij ze, terwijl hij er toch uren afnam om correspondenties bij te werken, artikelen te schrijven, lezingen voor te bereiden. Maar voor mij waren het dagen van stichting, van hooger opgaand zieleleven. Want met Ariëns verkeer was beter worden, of ten minste naar beter worden verlangen en streven. Zóó was het reeds te Rolduc. Niet, dat hij er met vroomheid te koop liep. Neen; hij was verre van een pilarenbijter, hij zat geenszins het langst in de kerk. Maar wat hij deed, dat deed hij goed. Zijn godsdienstig leven was echt, was waar, was diep; 't had geen plotselinge hoogopvlammingen, maar een constante, rustige zekerheid. Nooit bleek me bij hem iets van eenigen aanleg tot angstvalligheid. Zijne godsdienstige opvatting was gezond, zijn plichtsbefes klaar, zijn wilskracht sterk. En zijne liefde? Och, hij kon zoo levendig zich in de bekommernissen van anderen indenken, zoo innig in het leed van anderen mee lijden. Zijn latere leven van zich geven, van zich ten offer brengen aan de kleinen,

aan de misdeelden en verongelijkten, neen dat liefdeleven had niet een halve eeuw kunnen volgehouden, elken dag grootscher hebben kunnen worden, als de charitas van den man niet was voorbereid geworden in den knaap, de grondpalen er van niet waren vastgeheid geworden in den jongen student. Iets voor zich alleen houden, was hem geheel vreemd. Bij den terugkeer van de vacaties pleegde hij uit Utrecht mee te brengen, en kreeg bij ook met St. Nicolaas toegestuurd een delicioze chocolade, wel de fijnste, die op Rolduc voorkwam. 't Waren kleinste blokjes, naar ik meen van eene firma Verhagen of Van Hagen te Utrecht en overtrof verre die uit Herzogenrath, al had deze nog zoo groote aantrekkelijkheid, omdat ze met zooveel gevaar, maar ook met zooveel durf en slimheid moest gehaald en binnengesmokkeld worden. Ariëns dacht er niet aan, alleen ervan te genieten en royaal deelde hij er van uit, om misschien maar het kleinste deel ervan voor zich te houden. Trouwens Ariëns bracht den drang naar weldoen van huis uit mede en het was treffend hem te hooren spreken over de milddadigheid zijner lieve ouders. En van thuis spreken deed hij gaarne. Die piëteit ook stuwde niet weinig zijn studielust op. Phons was geenszins hoogmoedig. Toch was hij gaarne de eerste in de composities en streefde hij met taaie aanhouding naar den „prix d'honneur". Zeker de liefde voor de wetenschap dreef er hem toe, maar meer nog de liefde tot zijn vader. Die stond daar zoo op. En geen zijner Rolducsche studiejaren ging dan ook voorbij, zonder dat Phons met dien algemeenen prijs en nog een vracht boeken als éérste prijzen op vacantie ging. Ik sla het boekje open van de laatste prijsuitdeeling, welke ik te Rolduc meemaakte:

Distribution des Prix solennelle le 8 Août 1876, a 10¹/₂ heures du matin, présidée par sa Grandeur Mgr. Jean, Augustin Paradis et 25e année de prêtrise de l'abbé Monsieur W. Everts, directeur de l'Etablissement.

Prix Généraux

Humanités. Rhétorique:

Alphonse Ariëns, d'Utrecht.

Humanités. Doctrine chrétienne *):

3e prix, Alphonse Ariëns, déjà nommé.

Humanités. Littératures latine et grecque:

1e prix, Alphonse Ariëns, 2 fois nommé.

Humanités. Histoire littéraire:

1e prix, Alphonse Ariëns, 3 fois nommé.

Humanités. Littérature française:

1e prix, Alphonse Ariëns, 4 fois nommé.

Humanités. Littérature néerlandaise:

1e prix, Alphonse Ariëns, 5 fois nommé.

Humanités. Littérature allemande:

2e prix, Alphonse Ariëns, 6 fois nommé.

Humanités. Histoire:

1e prix, Alphonse Ariëns, 7 fois nommé.

Humanités. Mathématiques:

1e prix, Alphonse Ariëns, 8 fois nommé.

Humanités. Déclamations:

1e prix, Alphonse Ariëns, 9 fois nommé.

Tweemaal zag ik Ariëns op het Rolducsche tooneel: den eersten keer in Thomas Morus, als zoontje van den Kanselier Martelaar, den tweeden keer als Joas in Athalie. Zijn eerste rol is mij 't meest in herinnering gebleven en wel met een zelfde beelding als Emile Coenders in „Rolduc" van zijne „Herinneringen" die geeft van zijn optreden in dezelfde rol. (blz. 111)

In Maart 1877 moest ik mijn doodkranken broeder naar huis brengen. Hij stierf een maand daarna; de geneesheeren, die aan zijn ziekbed hadden gestaan, bevonden mij te zwak om de studies voort te zetten. Ik keerde niet naar Rolduc terug en zag Ariëns pas weer, toen hij van Rome repatrieerde. Toen bracht hij mij een groot, rijk in zilver gevat Agnus Dei uit de eeuwige stad mede. Het hangt nog steeds boven mijn slaapplaats; in menige krankheid was het mij ten troost en ter bemoediging en onder de bescherming er van hoop ik eenmaal mijne ziel terug te geven aan het Lam, Dat onze zonden wegneemt. Elken dag herinnert het mij aan eene vriendschap, die nimmer kreukte, die door meer dan vijftig jaren heen steeds hechter werd en steeds warmer gevoeld. Eéne zaak spijt er mij van: dat ik zijne vele brieven uit die lange jarenreeks niet heb bewaard. Ze zouden door den zielenadel, welke er uit

*) Dit vak had de Rethorica samen met het 1e jaar filosofie.

sprak, eene hemelsheerlijke bijdrage hebben kunnen zijn tot de illustratie zijner biographie. Maar . . . ik dacht, dat Ariëns mij, niet ik Phons zou hebben overleefd. God heeft het anders beschikt. Maar in de vereenzaming, waarin bij het hooge klimmen der jaren het gedurig verlies van lieve vrienden ons bant,

zijn herinneringen, als die aan mijn trouwen Rolduschen kameraad, bronnen van weldadige levensvreugde, van blijde verjeugdiging en van hoopvol uitzien naar niet verre hereeniging.

P. C. P. DE LOUW.

Asten, April. 1929.

Iets over Dr. Ariëns.

Gij hebt Dr. Ariëns vaker ontmoet dan ik; vertel mij eens, wat hem volgens U het meest typeerde.

Die mij de vereerende vraag stelde, was zelf niet de eerste de beste en ik kon dus vooraf weten, dat hij door het stellen van die vraag nog al het een en ander van mij hoopte los te krijgen.

Met eenige algemeenheden, met een Jantje van Leiden, zou hij zich heel zeker niet laten afschepen.

En het antwoord heelemaal schuldig blijven was iets, wat, op mijn manier, mijn eer te na kwam.

Kleine mensen laten niet graag merken, dat zij iets niet weten. En ik voelde mij op dat oogenblik dubbel klein, omdat ik tegenover een lastigen examiner stond.

Daarom maar het trucje geprobeerd, waarmee reeds zoo dikwijls een in 't nauw gedreven examen-candidaat zich zocht te redden: „ik weet niet, mijnheer, wat U met die vraag precies bedoelt.”

De schuld van die niet-begrepen bedoeling kan immers evengoed bij den ondervrager als bij den ondervraagde liggen. Wat verlangt U precies van mij, was mijn pertinente wedervraag. Moet ik U eenige dingen gaan opnoemen, die bij Dr. Ariëns heel sterk naar voren kwamen?

En ik ging alvast aan 't opsommen: zijn diep-christelijk en daarom zoo mooi-menschelijk medelijden met het lot van den minder-bedeelde.

Zijn levendig besef, dat eenieder van ons eenmaal strenge rekenschap zal moeten afleggen van den invloed — ten goede of ten kwade — dien hij heeft uitgeoefend op al degenen, die hij in zijn leven ontmoette.

Zijn onbevangenheid van geest en gemoed ten overstaan van nieuwe dingen op schier elk gebied.

Zijn onwrikbaar geloof in de goede trouw van zijn medemenschen.

Zijn weergalooze onbaatzuchtigheid in den dienst van onverschillig welk goed werk.

't Kwam uit, zooals ik gedacht had: mijn ondervrager toonde zich dankbaar maar alles behalve voldaan.

Weniger, meende hij dood-leuk, wære mehr.

En bovendien, dat alles wist hij-zelf ook wel. Hij had met het stellen van zijn vraag dan ook eigenlijk iets anders bedoeld. Wat hij mij, als volgt, verduidelijkte: ik behoef slechts den naam van Dr. Schaepman te hooren, of ik denk aan zijn lijfspreuk *Credo Pugno* — ik geloof, ik strijd — en ik zie den machtigen kampvechter voor de Roomsche emancipatie voor mij oprijzen.

Als ik aan Dr. Nolens denk, denk ik aan den nuchteren staatsman, die rekening houdende met alles en nog wat, alles en allen wil schikken naar plaats en naar tijd.

Dr. Poels zie ik altoos weer voor mij met zijn stoeren zin voor de werkelijkheid van 't oogenblik, zich uitsprekend in zijn kort en krachtig „tijdig”.

Maar wat was de kernspreuk, die het leven en streven van Dr. Ariëns samenvatte? Gesteld, hij had er ooit aan gedacht een wapen te voeren, welk devies zou hij daarin opgenomen hebben? Of misschien nog duidelijker: gesteld, gij moest een kort levensbericht van hem samenstellen, welk motto zoudt gij daar als opschrift boven willen plaatsen?

Men ziet, mijn zeer geachte ondervrager bleef maar aandringen en zijn bedoeling moest nu onder de hand wel zóó duidelijk

zijn geworden, dat er geen ontkomen meer aan was.

Moest het hooge woord er dan toch maar uit; het woord, dat elk menschenkind zoo ongaarne spreekt: ik weet het niet? Dan nog maar liever een laatste poging tot ontkomen gewaagd en om zooiets als een „schorsing der debatten” verzocht. Ik zou hem mijn antwoord wel eens schriftelijk doen toekomen.

Misschien, dat de lezer van het mooie Rolucsche Jaarboek in dat antwoord ook wel eenig belang stelt.

En van de in meerderheid jeugdige lezers mag ik stellig verwachten, dat zij hun eischen niet al te hoog zullen stellen.

Wie weet, of zij niet onder het onlangs afgelegde overgangs- of eind-examen de heijmelijke gelofte hebben gedaan, naderhand zelf examiner, nooit van de gelegenheid gebruik te zullen maken iemand bij zijn examen te laten zakken.

De moeilijkheid Dr. Ariëns met een kort woord te typeeren ligt voor een goed deel bij Dr. Ariëns-zelf.

Misschien was het zelfs wel een van zijn meest sprekende karakter-trekken, dat hij er nooit om bekommerd is geweest, of er wel een heel scherpe lijn door zijn levens-agenda liep. Hij zou trouwens voor die bekommering ook weinig tijd en gelegenheid hebben gehad. Werd hij niet aanstonds als zeer jong kapelaan reeds geworpen in een milieu van geestelijken en stoffelijken nood, waar onverwijld daadwerkelijke hulp moest geboden voor ziel en voor lichaam?

Bekend is, hoe hij Toorop indertijd nauwelijks ontvangen wilde, toen deze bij hem aanklopte om zijn portret te mogen schilderen. En poseeren wilde hij in geen geval voor hem. Verbeeld U ook, het perpetuum mobile, dat Ariëns heette, af en toe een vol uur lang rustig in een grooten stoel om zijn „trekken” te laten bestudeeren; nog afgezien van het feit, dat hij het volmaakt overbodig achtte, dat die „trekken” vereeuwigd werden door kunstenaarshand.

Zoodat Toorop hem heel tersluiks heeft moeten „nemen” op een Zondagmorgen van

achter een pilaar in de kerk, toen de pastoor het „boekje” aan 't aflezen was vóór de preek. Dat hij onder het „aflezen” door hier en daar wel een zeer ernstig woordje tot zijn „beminde parochianen” heeft tusschen gevoegd, zou men willen opmaken uit den ernst van het portret, dat later onder den naam „drankduivel” algemeene vermaardheid kreeg.

Iets soortgelijks als Toorop overkwam, zou iedereen overkomen zijn, die het geprobeerd had, van Ariëns een levensmotto los te krijgen.

Zijn lijfdevies lag immers in zijn werken, in zijn zwoegen van elken dag, van heel zijn leven om onder Gods zegen ten minste iets goeds te doen in de wereld.

En met dat devies voor oogen of liever in de ziel, bekommerde hij er zich hoegenaamd niet om, hoe zijn levensbeschrijvers hem eenmaal typeeren zouden.

Zonder er zich-zelf rekenschap van te geven illustreerde hij aldoor op de meest treffende wijze het Schriftuur-woord, dat elke dag volop zijn eigen last heeft en aan wie werken wil, meer dan genoeg te doen geeft.

Hij gevoelde daarenboven niet de minste behoefte een voorganger te zijn, al bereikte hij juist daardoor, dat hij door woord en voorbeeld aan zoo velen den weg wees in de groote school des levens.

Hij, die aanhanger was van geen enkele bepaalde richting, gaf stuw en richting aan al wat er in de laatste veertig jaar in katholiek Nederland aan groote dingen werd tot stand gebracht.

Hij, die zich-zelf de weelde ontzegde zich op eenig gebied te specialiseeren, werd door raad en daad de steun en hulp van wie weet hoevelen bij het afbakenen van den door hen als bijzondere levenstaak gekozen arbeid.

Hij deed zonder meer het goede, dat zijn hand te doen vond zonder ook maar eenige bijgedachte aan wat ook. Het kwam er voor hem per slot van rekening maar heel weinig op aan, of, wat hij deed, wel heelemaal paste in een bepaald stelsel; wat hij deed, deed hij steeds in de volste overtuiging, dat het gedaan moest worden; in de overtuiging

ook, dat het ééne goed werk het andere nooit in den weg kan staan.

Hij zou, bij wijze van spreken, van zijn liefste, maar lang niet zijn eenigst kind, Sobriëtas een „engeltje” gemaakt hebben, indien hij in de „nieuwe richting” meer heil zag dan in de oude. Waar lekken gestopt moesten worden, stopte hij ze immers liefst alle tegelijk.

Hij kende geen exclusivisme: als, wat goed was, maar gedaan werd, en hij zag het net even graag door anderen als door zichzelf gedaan.¹⁾

Wie zal de briefkaarten, niet bij dozijnen maar bij grossen tellen, die hij de wereld heeft ingezonden, om de werkers aan te sporen bij en geluk te wenschen met hun werk.

En als hij-zelf iets doen moest, omdat anderen het niet konden of niet wilden doen, dan vond hij het alweer heelemaal niet erg, dat wie hem niet begrepen — of liever niet wilden begrijpen — hem soms van aanstellerij of erger nog verdachten.

Er was niets, wat hij den jongeren zoo graag voorhield als „anders te durven doen dan anderen”, als zij voor zichzelf maar wisten, dat dat andere het betere was.

En de grootste „Roomsche” zonde in zijn oog was die van het menscheijk opzicht.

Hij kon het met zooveel smaak vertellen: bij een examen in „schriftelijk Nederlandsch” werden vijf onderwerpen opgegeven, waarover de candidaten een opstel moesten maken: „een zonsopgang”, „vër van huis”, „mijn eerste horloge” — eerlijk gezegd in deze drie varieerde het verhaal wel eens een enkelen keer — „apostolaat” en „menscheijk opzicht”. Slechts drie van de meer dan twintig candidaten kozen het laatste onderwerp; 't waren alle drie Roomschen; de niet-Roomschen schijnen zelfs niet eens te weten, wat „menscheijk opzicht” is. Gelukkig maar, voegde hij er altoos bij, dat de eenigste, die „apostolaat” koos, toch ook een Roomsche was.

¹⁾ Als op een niet algemeen bekende bijzonderheid mag in dit verband wel even gewezen op het feit, dat de bewerking der Roomsche woorden en uitdrukkingen in van Dale's Woordenboek gedeels door zijn hand is geleverd.

Ariëns bezat in hooge mate de gelukkige eigenschap zichzelf nooit in den weg te staan. Nooit had hij last van wat andere mannen van zijn „standing” soms zoo leelijk dwars kan zitten, de bezorgdheid om hun persoonlijk prestige.

Met juist evenveel ambitie deed hij het kleine als het groote werk, als er maar een stuk apostolaat achter zat. De plaats vóór op den bok had bij hem niets vóór op de plaats achter den wagen met den schouder er tegen. Trekken of duwen, het was hem om het even, als de wagen maar liep. Een paar staaltjes: het tweede nationale Congres van Sobriëtas te Nijmegen in 1907 viel samen met de viering van zijn zilveren priesterfeest. Een reden te meer hem, den stichter van Sobriëtas, den held te doen zijn van de schitterende en schitterend-geslaagde openingsvergaadering.

Eenige uren lang moest hij daar zitten op het hooge podium te midden van veel groen en bloemen; moest hij luisteren naar ongeveer een half dozijn even mooie als goedbedoelde lofredenen op zijn werk; moest hij het portret als feestgave in ontvangst nemen, waarop Toorop hem volgens zijn zeggen „geïdealiseerd” had.

Toen kwam het agenda-punt: „mededeelingen aangaande de stichting van het fonds tot redding van drankzuchtigen” aan de orde. Ariëns verzette er zich niet tegen, dat dat fonds naar hem genoemd werd, maar vond het al evenmin erg, dat hij over het beheer der reeds ingekomen en nog in te komen gelden hoegenaamd niets te zeggen kreeg. En met kinderlijke blijheid slikte hij de reden, dat in zijn gezalfde handen dat geld allesbehalve veilig zou zijn.

Nauwelijks was de plechtigheid ten einde of de zilveren jubilaris verschool zich ergens in een hoek van de zaal om er een kort verslag te gaan zitten schrijven van het dien avond zakelijk-verhandelde, ik weet niet meer voor welke krant.

Dat hij zelf het middenpunt was geweest van de feestviering, kreeg de lezer van dat verslag zelfs niet tusschen de regels te lezen.

Onder welk „motto” zoo iets thuis hoort,

ik weet het niet. Ik zou er een nieuw motto voor willen uitvinden: dat is Ariëns!

Wie van zijn kaliber zou het hem hebben nagedaan met de Haaksbergensche stalen oogjes=goed, Engelsche keper, blauw katoen no. 14 en hoe die textiel=fabrikaten meer mogen heeten, de manufacturiers van stad en dorp te gaan afreizen om aan een steeds dreigender debacle van zijn coöperatieve fabriek het hoofd te bieden. Noem de oprichting dier fabriek, als gij wilt, een stuk onvergefelijk idealisme, maar vergeet daarbij niet, dat de ton gouds, die er aan is weg gesmeten, meer voordeel voor de Roomsche zaak in Twente heeft afgesmeten, dan welke „praktische” instelling ooit gedaan kon hebben.

Wat zou die lijdens=geschiedenis van Haaksbergen een mooi hoofdstuk hebben gevormd van Sheehan's boek: „Succes door mislukking!”

Men had dan ook, eenige maanden terug, in een vergadering te Utrecht de vurigheid moeten zien, waarmee de dankbare Twentsche wevers de eer van het standbeeld voor „kapelaan Ariëns” met alle geweld voor Enschede, zijn eerste standplaats, opvorderden, om te kunnen beseffen, hoe na hij hun aan 't harte ligt.

Dat was het „achterstallig dividend” van de „mislukking” te Haaksbergen, waar hij voor ruim dertig jaar de op straat gezette wevers in een eigen fabriek aan werk en brood hielp.

Wie hem met die stalen, in een onooglijk zwart handkoffertje onder veel kranten en brochures bedolven, zag rondgaan en hem op dien rondgang een enkelen keer mocht vergezellen, kon zich zoo moeilijk in het geval indenken, dat die geïmproviseerde „reiziger” dezelfde man was, die nog kort te voren in de stad Enschede, op een der meest critieke oogenblikken uit haar geschiedenis op waarlijk heldhaftige wijze wist in te grijpen en een tot revolutie toe gesarde menigte tot bedaring te brengen, waarbij hij het aandurfde den burgemeester als hoofd der politie heel beleefd te verstaan te geven zich van het terrein van den opstand te verwijderen. Hij, de jonge kapelaan, zou met zijn volk wel klaar komen, niet door geweld maar

door liefde, niet met macht maar met recht, niet door dwang maar door overreding.

Wat moet dat voor een „socialen” priester een heerlijk oogenblik geweest zijn, meende hem iemand eens te moeten toevoegen. Bid God, dat gij nooit voor zoo iets te staan komt, was heel zijn bescheid.

Op de boven=vermelde vergadering te Utrecht, was de niet=katholieke burgemeester van Enschede aanwezig om het verzoek der Twentsche wevers met zijn gezagvol woord te onderstrepen. Wat hij kon, zou hij doen, om voor een standbeeld van kapelaan Ariëns de mooiste plek in de stad te reserveeren. En hij rekende daarbij op de goedkeuring van alle partijen in den Raad.

Met of zonder motto huldigen wij Dr. Ariëns, den grondlegger onzer Katholieke stands= en vak=organisatie, die meer dan wie ook gewerkt heeft om den wensch van Dr. Schaepman: ik wenschte aan Nederland wel te geven een school van werklieden met rots= vast geloof en kennis, tot werkelijkheid te brengen, te liever onder onze groote mannen, omdat hij niet alleen groot wist te zijn in het groote, maar tevens, wat nog meer moeite schijnt te kosten, groot in het kleine.

Of juist wellicht, zijn apostolische ijver voor het goede maakte tusschen groot en klein geen onderscheid.

Uit mijn jonge Rolducsche jaren als student herinner ik mij, hoe een van onze lezaren in zijn morgen=gebed=instructies herhaaldelijk fulmineerde tegen het onderscheid= maken tusschen groote en kleine zonden: il n'y a pas de petits péchés, tous les péchés sont grands — kleine zonden bestaan niet, alle zonden zijn groot.

Voor Dr. Ariëns bestonden er geen kleine goede werken, hij zag alles groot, wat nader kon brengen tot het vooropgezette doel.

Hij is dan ook maar zelden naar een vergadering gegaan, waarop hij zich niet terdege had voorbereid en altoos had hij zijn rede — in extenso — op papier; de beide keeren, dat hij voor het Rolducsche kruisverbond sprak, een blauw cahier vol.

Hij vond het heelemaal niet erg, wat andere groote mannen wel plegen te doen, om den schijn op zich te laden, als was hij het met zich

zelf nog niet eens, welke richting het op een bepaald oogenblik uit moest. Dan vorschte hij naar alle kanten naar de meening van anderen, dan luisterde hij vol belangstelling naar het woord van letterlijk iedereen en deed hij zijn best van den eerste den beste wat te leeren.

De in zijn mooie pastoors-kamer — zijn vrienden hadden die gemeubileerd — geschilderde leuze: een vriend, die mij verbetert, prijkte daar heusch niet voor de leuze.

En zooals hij tegenover de zaken stond, zoo stond hij tegenover de personen; al hield hij veel van grooten als Vincentius, Don Bosco, von Ketteler en Manning, hij maakte niet graag onderscheid tusschen groote en kleine menschen en de in sommiger mond bestorven uitdrukking: het zijn maar „gewone” menschen vond hij gewoonweg onuitstaanbaar.

Van huis-uit aristocraat in den besten zin des woords bewoog hij zich met het grootste gemak in de hoogste kringen; maar in zijn omgang met de kleinen, de geringen, had hij zoo heelemaal niet het gevoel, alsof hij tot hen afdaalde.

Zijn democratie was er eene van het zuiverste water; het gold voor hem als de meest natuurlijke zaak ter wereld in iederen medemensch zijn gelijke, zijn evennaaste, zijn alter ego te zien.

Met hoeveel instemming citeert hij in een van zijn vele brochures het gunstig oordeel, dat Dr. Kuyper velde over de Amerikaansche arbeidersklasse en waarin zoo sterk naar voren komt haar gevoel van zelf-respect en haar besef van volle gelijkwaardigheid met de overige klassen der Amerikaansche samenleving.

Slechts in één opzicht maakte hij onderscheid tusschen zichzelf en anderen.

Voor zichzelf was hij onder alle opzichten uiterst streng; ja af en toe zelfs overdreven streng; in de beoordeeling van anderen was hij de mildheid, de toegeeflijkheid zelf. Men zou het al heel bont gemaakt moeten hebben en heel ver afgedwaald moeten zijn, wilde men bij Dr. Ariëns met een zwarte kool staan aangeteekend.

Ten overstaan van de rechtbank der pu-

blieke opinie was hij de meest gewiekste advocaat, die altoos en voor iedereen een overvloed van verzachtende omstandigheden wist aan te voeren. Hij vond letterlijk niemand slecht, dan nog maar liever onwetend en te weinig ontwikkeld.

Ergens boos opzet achter zoeken kon hij met zijn uiterst teer geweten niet overeen brengen.

Geen ondeugd verfoeide hij zoozeer als die van kwaadspreken, welke hij vrijwel met die van lasteren gelijk stelde. Bij zich aan tafel had hij steeds een geestelijke lezing klaar liggen, als zijn gasten „over iemand begonnen te spreken”.

In zijn omgang met andersdenkenden — en zijn begrafenis wees wel uit, dat hij zeer vele en zeer trouwe vrienden onder hen had — deed hij altoos weer graag uitkomen, dat zij zooveel beter waren dan hun beginsel en menigeen van hen heeft hij verrast met een welgemeend: als gij bij ons kwaamt, zoudt gij gemakkelijk een van onze bovenste besten zijn.

Zijn lievelingsparabel was die van den barmhartigen Samaritaan, waarin hij het anima naturaliter christiana zoo volledig vond weergegeven en met niemand stond hij op slechter voet dan met den „oudsten” zoon, die de misslagen van zijn jongeren broer, den „verloren zoon”, zoo breed wist uit te meten.

Dat zijn voorliefde heel in het bijzonder uit ging tot de door het lot misdeelden, dankte hij niet alleen aan zijn gouden hart, maar ook vooral aan zijn innige overtuiging, dat de strijd voor hen om braaf te blijven dikwijls dubbel moeielijk was. Het kwam er bij hem zoo vol overtuiging uit, wat hij eens neerschreef in het „Katholiek Sociaal Weekblad”: „uit een ruime, nette woning is de weg naar den hemel veel gemakkelijker te vinden dan uit een onoogelijke krot”.

En dubbel-pijnlijk was hem steeds weer de gedachte, dat wie het hier-beneden zoo hard te verantwoorden hebben, ook nog gevaar liepen hier-boven niet goed aan te landen.

Het verschil in strengheid tegenover zichzelf en tegenover anderen kwam nog op andere wijze zeer sterk tot uitdrukking. Voor

zich-zelf was Dr. Ariëns met o zoo weinig tevreden; hij was er steeds op uit zich-zelf al wat naar weelde zweemde, te ontzeggen en schrikte daarbij niet gauw voor het brengen van een offer terug.

En aan anderen gunde hij daarentegen gaarne het beste. Niets maakte hem zoo blij als anderen blij te zien; zijn zwaarste offer was aan anderen een offer te vragen.

Eerste-klas reizen bij voorbeeld of in een eerste-klas hotel afstappen, zou hem voor zich-zelf een gruwel van verkwisting geleken hebben; eerste-klas fooien geven was een groot stuk van zijn reis-genot. „Laten wij toch zorgen den heelen dag blijde gezichten om ons heen te zien; blijde kellners, blijde tram-conducteurs en waarom niet blijde bedelaars.”

Kapitalistische neigingen heeft hij nooit gehad, maar wat voelde hij zich gelukkig, toen hij in den papier-marken-tijd die arme Duitschers met „millioenen” gelukkig kon maken. Zijn huishoudster moest hem nog gauw even een klein pakje zilver-bonnetjes nasturen, die in de bovenste la van zijn schrijfbureau lagen. Dat kan onze reis niet zooveel duurder maken, meende hij, en anders sparen wij het maar weer uit door een dag vroeger naar huis te gaan.

Al heeft Dr. Ariëns heel zijn leven moeten bedelen voor een dozijn en meer sociale instellingen, de kunst van bedelen heeft hij nooit recht te pakken kunnen krijgen. Dat aan-een-anders-iets-vragen bleef voor hem zijn leven lang een waar torment, omdat hij niemand graag voor een persoonlijk offer aansprak. Aan een heele zaal vol menschen iets vragen, dat deed hij met het grootste gemak, maar heel iets anders was het iets te vragen op den man af aan een enkeling.

Wordt niet van hem verteld, dat hij meer dan eens op de stoep van den een of anderen rijke onder het trekken aan de bel een schietgebedje deed, dat mijnheer of mevrouw toch maar niet thuis mocht wezen, zooals iemand die kiespijn heeft, om de afwezigheid van den tandarts bidt? Dat wordt van meer „bedelaars” verteld, zoodat hier voor de echtheid er van niet wordt ingestaan.

Maar het pleit toch voor hem, dat het van

hem eerder geloofd wordt dan van wien ook.

Dat hij eerst al het zijne weggaf, alvorens hij anderen liet geven, is geboekstaafde historie. En wordt meer dan ruim voldoende bevestigd door de heerlijke geschiedenis met zijn gouden miskelk, die ofschoon nu zoo langzamerhand wel vrij algemeen bekend geworden, hier nog wel even een plaatsje mag vinden.

’t Liep tegen zijn vertrek als kapelaan te Enschedé, waar hij heel zijn persoonlijk vermogen in sociaal werk had gestoken, maar vanwaar hij toch niet met schuld vertrekken wilde. Maar dan was noodig, dat hij ’t laatste verkocht, wat nog zijn eigendom was en zoo besloot hij noodgedwongen de prachtige gouden miskelk te gelde te maken, die hij op den dag zijner eerste H. Mis van zijn rijke familie-leden cadeau had gekregen. ’t Was een juweeltje van goud-smeedkunst, bezet met kostbare edelgesteenten. En ’t was hem bovenal dierbaar als een kostelijk familie-geschenk.

Dan moet hem de geld-nood toch wel erg genepen hebben, dat hij daar afstand van ging doen.

Wie het naderhand uitgebracht heeft, doet er niet toe, maar het Maarssensche feest-comité, dat zich vormde bij gelegenheid zijner benoeming tot geheim-kamerheer van Z. H. den Paus kreeg die verkoop-geschiedenis ter oore en wist den toenmaligen kooper op te sporen, die gaarne bereid werd gevonden zonder winst den koop ongedaan te maken.

En zoo mocht het gebeuren, dat **Monseigneur** — wat klinkt dat vreemd — Ariëns weer in het gelukkig bezit werd gesteld van het dierbare kleinood, dat vele jaren geleden **kapelaan** Ariëns uit zijn finantieelen nood had gered.

Om zich-zelf den pas af te snijden in herhaling te vallen, aanvaardde hij het parochie-geschenk onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat de kelk ten eeuwigen dage aan de parochie van Maarssen zou toebehooren.

Van de rond honderd duizend katholieke drankbestrijders, die Sobriëtas in tien jaar wist aan te werven, kwam minstens de helft voor rekening van zijn propagandistische drijfkracht; maar de eerste drankbestrijder

moet zich nog melden, die zeggen kan, dat Dr. Ariëns hem persoonlijk en op den man af om dat offer gevraagd heeft. En wie hem uit eigen beweging dienomtrent kwam raadplegen, kreeg gewoonlijk motieven te over mee naar huis om de zaak nog maar eens rustig te overwegen.

Wat hij verlangde, wat hij meende, dat hij verlangen mocht en moest en waarnaar hij streefde als geen ander in het blauwe Roomsche kamp gestreefd heeft, bepaalde zich tot dit ééne, tot dit groote als men wil, dat het katholieke volksdeel, dat niet minder dan het overige Nederland onder het alcoholisme leed en in velerlei opzicht er van leefde, een krachtig en volwaardig drankweer-corps op de been bracht en hield. Tot iemand persoonlijk zeggen, dat hij zich daarbij aan moest sluiten, heeft hij nooit van zich kunnen verkrijgen.

Iets anders was het natuurlijk, als het niet ging om drankbestrijding-uit-liefde maar om onthouding-uit-nood; als het met andere woorden iemand gold, die misbruik maakte en dus uit zelfbehoud er bij moest gaan. Maar ook in zoo'n geval had hij met zichzelf nog een zwaren kamp te strijden.

Wat heeft hij in één van zijn standplaatsen niet getobd over het geval met zijn tuinman, die nog al misbruik maakte. De man was te oud om nog ergens anders werk te vinden. Hem **dwingen** in het Kruisverbond te gaan, was ook al zoo wat en als de buitenwereld gewaar werd, dat de generaal der Roomsche drankweer een dronkaard in dienst had en hield, dan was het leed — en misschien meer nog het leedvermaak — niet te overzien.

Dat was al bijna even erg als dat andere moeilijke geval, waarover hij iedereen, die destijds bij hem kwam, consulteerde: in de

zelfde standplaats was het huis naast de kerk, waarin een druk-beklante „vergunning” werd gehouden, eigendom van het kerkbestuur, waarvan de pastoor rechtens voorzitter was.

Wat weet Onze Lieve Heer de dingen toch wonderlijk te schikken om zijn getrouwen op de proef te stellen!

't Lijkt gevaarlijk te eindigen met Dr. Ariëns als drankbestrijder. Dat zou voedsel kunnen geven aan het veel te veel verspreid waan-denkenbeeld dat hij eerst en vooral drankbestrijder is geweest.

En niets lijkt mij minder waar dan dat, al geef ik grif toe, dat hij voor de drankbestrijding meer heeft gewerkt en gezwoegd dan wie ook in katholiek Nederland en ver daarbuiten.

Ariëns was te groot om alleen of ook maar voornamelijk drankbestrijder te zijn.

Zijn strijd voor de matigheid — niet uit lust tot strijden maar uit louter liefde-drang — was slechts één der vele werken van barmhartigheid, waarheen hij — zooals zijn bidprentje het zoo schoon zegt — onstuimig werd voortgejaagd door Christus' liefde, gelijk het drankmisbruik slechts één der vele nooden was, waarmee zijn gevoelig hart meeleed; slechts één der kwalen, die zijn scherpe geest doorzag en blootlegde; slechts één der hinderpalen om Christus te brengen, naar het verlangen zijner fijnbesnaarde ziel, overal heen — ook al deed het pijn.

Niet als van den drankbestrijder willen wij zijn beeld in onzen geest bewaren, maar als van den priester, vol zelfverloochening, die — alleen onbarmhartig voor zichzelf — met al het zijne ook zichzelf gaf — waar hij lijden zag — trots miskenning en teleurstelling....

V.

H. Latiers. †

Op een goeden dood voorbereid door het geduldig verdragen van een zeer smartvolle ziekte en het godvruchtig ontvangen der H. Sacramenten van de stervenden, overleed Henri Joseph Hubert Latiers 10 April 1929 te Steyl-Tegelen, waar hij 3 September 1854 geboren werd. Van 1897 tot 1919, dus 22 jaar, was hij leeraar te Rolduc in de wiskunde, natuurkunde, scheikunde, cosmographie, plant- en dierkunde.

Het heengaan van Latiers zal bij al zijn oud-leerlingen zeer vele herinneringen, enkel van aangenamen en dankbaren aard, hebben wakker geroepen. Met hem verdwijnt immers een man, die voor al zijne discipelen zoo nauw met Rolduc verbonden is, dat een ophalen van kostschool-ervaringen zonder over Latiers te spreken bijna ondenkbaar is.

Zoo ergens, dan geldt hier: „waar het hart van vol is, loopt de mond van over”, want allen, die zijn onderwijs hebben genoten, hebben van hem gehouden. Die liefde was de ongezochte vrucht van zijne groote toewijding, van zijne stipte plichtsbetrachting, van zijn steeds gelijkblijvend goed humeur, van zijne onverstoorbare kalmte, van zijne oprechte eerlijkheid, van zijne heerlijke talenten als docent en vooral van de rijke gaven van zijn goed hart, dat hem in staat stelde met kleinigheden onze jeugd te verblijden. Door zijn eenvoud, die soms wel eens aan naïveteit grensde, was hij zich van al dien rijkdom niet bewust. Maar daarom willen wij gaarne al dit moois over onzen oud-leeraar vastleggen in het jaarboek van Rolduc, als een hulde voor den dierbaren overledene en een troost voor zijne diep-bedroefde echtgenoot, die hem, gedurende hun gelukkig huwelijksleven, in alle opzichten, ook als leeraar, een trouwe hulp is geweest.

Dat Latiers op en top een echt Rolducien was, behoeft haast niet meer afzonderlijk te worden vermeld, daarom zullen wij liever den leeraar Latiers bespreken, aan wien wij vaak met warme dankbaarheid en groote bewondering terugdenken.

Voor mij is en blijft hij in vele opzichten de ideale leeraar in de exacte wetenschap-

pen. Ofschoon hij als self-made man uit het lager naar het gymasiaal onderwijs opklom, wist hij toch zijne lessen op een bewonderenswaardig evenwicht in te stellen. Immers van den eenen kant had hij er slag van om onze belangstelling voor de door hem gegeven vakken, met name en meer bijzonder voor de wiskunde, op hoog peil te houden, zonder dat van den anderen kant de overige vakken daardoor in het gedrang kwamen.

Voor al de B's van het Gymnasium waren zijn bevoorrechte leerlingen. Wij leerden van hem niet enkel eene groote liefde voor de wiskunde, maar ook kweekte hij in ons een soort standsgevoel. Ik herinner mij nog steeds levendig met welke verachting wij een klasgenoot hebben afgestraft, omdat hij het gewaagd had de mathematische hulp in te roepen van een H.B.S.'er.

Kostelijk waren zijne extra-vraagstukken, „die nog nooit een klas had opgelost”, waarmee wij dagen rondliepen en waarvan er weinig niet tot een oplossing kwamen, al was deze dan ook niet altijd de kortste of elegantste. Dat misschien de voor een goede oplossing uitgelooft sigaar — in dien ouden tijd mocht er in de scheikundeles nu en dan gerookt worden vanwege de zwavelwaterstof, welke derhalve de analyse bij ons in blaken- de gunst bracht — mede als stimulans optrad, wil ik niet ontkennen, doch naast de liefde voor het vak, werkte daartoe zeker ook mede zijn gewaardeerd woord van lof. De bekende geste met zijn lorgnet, een fijne lach en schittering in zijn oogen vergezelden zijn prijzende woorden, welke hij op het juiste oogenblik wist te plaatsen, maar toch zoo, dat zijn eigen eenvoud ons beschermde voor jeugdige ijdelheid.

Stap voor stap bracht hij zijne leerlingen vooruit op de vooral voor de A's soms moeilijke paden der wetenschap. Hij ging niet verder, tenzij men het voorafgaande had begrepen. In het aanvoelen, voorkomen en behandelen van moeilijkheden was hij een meester. Zoo groeide onze kennis in ons tot een rustig bezit, dat niet verstoord werd door den angst van het naderend eindexamen, althans zeker

niet bij de B's. De goede uitslag van elk jaar bevestigde dit vertrouwen. De kalme atmosfeer, welke hij in zijne lessen wist te scheppen, verliet hem ook niet tijdens de examens.

Dit In memoriam afsluiten zonder te hebben gesproken over zijn onderwijs in de natuurkunde, scheikunde, cosmographie en vooral zijn lievelingsvakken plant- en dierkunde, zou een ondankbaarheid zijn. Door zijne groote liefde voor de natuur, door zijn intiem omgang met planten, insecten, kevers en vlinders, door zijn velerlei praktisch werk — hij hield er thuis een instrumentmakerswerkplaats op na — was veel van hetgeen hij aan ons moest doorgeven, dank zij eigen ervaring, een deel van hem zelf geworden.

Voegt bij dit alles zijn levendige, concrete wijze van voorstellen, zijn talent om iets duidelijk te maken en zijn heerlijke verhaaltrant, dan kunt gij begrijpen, hoe hij, zelfs op gevorderden leeftijd, de erg onrustige, „zwei-

erzeugende sexta" in bedwang kon houden door de enkele dreiging, dat hij niets meer over het leven der te behandelen dieren of planten zou vertellen.

Zijn inlandsche vlindercollectie staat dan ook bekend als een eenigmooië én wegens den complete rijkdom van hare exemplaren én wegens den prachttoestand, waarin zij bewaard is gebleven. Kenners denken er nu reeds over, hoe zij die schatten voor ons land zullen behouden. (Natuurhist. Maandblad no. 5, Jg. 18; 30 Mei 1929).

Moge een dankbaar gebed van zijne talrijke oud-leerlingen Latiers spoedig den toegang hebben bezorgd tot Hem, Dien hij in de vele jaren van zijn eenvoudigmooi, maar toch zoo rijkwerkzaam leven reeds diep had leeren kennen, beminnen en doen beminnen in de schoonheid en rijkdom van Zijne schepping. R. I. P.

EEN OUD-BLEERLING.

René Tilman. †

„T'is hemelsche welde, daer Godt die siel stelde.”

Zoo las ik in een oud liedboek en ik haal deze woorden aan, zonder vrees, daardoor opnieuw de wonde te openen, die nauwelijks begint te heelen in 't hart der ouders, die treuren over 't verlies van 't grootste deel van hun levensvreugd en levensweelde. Het is stil geworden en eenzaam in dat groote huis, waar zijn jeugd blijden lach en vreugde bracht, waar een zoo ruime plaats voor hem was ingeruimd.

Zijn plaats blijft ledig ook in onze breede rijen, waar wij hem zoo noode missen.

René kwam in ons midden voor ongeveer vijf jaren, met de diepte der kinderlijke onschuld, met de macht der argeloosheid in die kijkende oogen, die wijd opengingen en straalden, waar zij mochten vinden genegen goedheid en vertrouwen.

En weldra was hij vertrouwd met dat nieuwe leven, meelevend met de velen, meevoe-

lend ook alles wat er omging in onze kleine samenleving.

Aarzelend eerst in de keuze zijner studierichting, vond hij weldra zijn weg en verblijdend waren de vorderingen van de laatste jaren.

Gelukkig en tevreden heeft hij zich hier gevoeld en diep in zijn hart lag een groote liefde voor Rolduc; vond ik toch aangetekend in zijn boekje van de dagelijksche gebeden bij de intenties van zijn dagelijksche H. Communie: „Maandag voor de Missievereeniging”, „Dinsdag voor Rolduc.”

Waarom zou ik hier onvermeld laten, hoe hij ijverde voor de „Rozeblaadjes van de kleine Theresia”, hoe hij velen met zijn vriendelijken aandrang wist over te halen om een abonnement te nemen? Kinderlijk blij was hij dan, hij, de groote jongen reeds, wanneer hij bij 't rondbrengen der nieuwe aflevering telkens kon zeggen: „Ik heb al weer een nieuwe abonné”.

Was de milde vrijgevigheid van de leden

der tennisclub, die een aanzienlijk bedrag bijeenbrachten voor H.H. Missen, niet een bewijs, hoezeer zij de vriendelijkheid en 't belangeloos werken van René als secretaris der vereeniging, waardeerden? En de tranen, die ik zag in de oogen van u, zijn klasgenooten, toen wij hem een laatste bezoek brachten, terwijl hij daar vredig roerloos neerlag in de groote rust, waren ze geen blijk van oprechte droefheid over dat verlies en van medelijden met dat leed? En 't bloemstuk kon niet kostbaar en fraai genoeg zijn, want 't moest verzinnebeelden en tot uitdrukking brengen uw hartelijke genegenheid.

Zoo had René door zijn opgeruimd vriendelijk karakter, door zijn welwillendheid veel vriendschap en waardeering gevonden in en buiten Rolduc. Dat blijft voortleven in het dankbare vriendenhart.

Getroffen heeft mij altijd en telkens weer opnieuw de kinderlijke liefde en de eerbied van René voor zijn goede ouders. Vandaar dat onbeperkt vertrouwen; wat vader en moeder deden, was welgedaan. Dat kon zoo spontaan tot uiting komen. 't Gebeurde in 't begin van zijn verblijf te Rolduc. René zat in de voorbereidende klas en verwachtte voor de eerste maal bezoek. Wat duurde die les lang! Eindelijk, daar hoorde hij de auto. Zonder zich lang te bedenken en zonder verdere plichtplegingen is hij al door 't raam verdwenen om zijn ouders hartelijk te begroeten.

Diezelfde gevoelens openbaarden zich zoo heerlijk, toen hij vernam dat de cijfers van zijn laatste getuigschrift weer op goede veranderingen wezen. „Nu zal vader echt tevreden zijn!” „Wat zal moeder blij zijn!” Zoo ook tijdens zijn ziekte. Toen na eenige dagen de toestand eenigszins verergerde, achtte de Z. E. Heer Directeur 't toch beter, de ouders op de hoogte te stellen van de ongesteldheid van René. Bij mijn dagelijksch bezoek vond ik hem zeer onrustig, hij meende dat die brief dienzelfden avond nog zou besteld worden, en, zoo zeide hij: „dan zullen mijn ouders onmiddellijk vertrekken, dat weet ik zeker, zij zullen diep in den nacht hier aankomen en 't is toch zoo koud.” Ik rekende hem voor dat 't onmogelijk was. Toen berustte hij en

was innerlijk blij zelfs, al vond hij 't niet noodig. Hij voelde zich niet ernstig ziek en daarbij, hij was altijd gezond en sterk geweest.

Den volgenden dag zijn de ouders gekomen, zij zijn bij hem gebleven tot 't droevig einde.

Na ongeveer acht dagen werd de toestand van René gevaarlijker en daarom werd hij voor verdere verpleging overgebracht naar het ziekenhuis in Kerkrade. Een operatief ingrijpen werd noodzakelijk. Dat bracht een aanzienlijke verlichting in die pijnlijke benauwdheden en gedurende eenige dagen scheen een aanmerkelijke beterschap in te treden.

Vrij onverwacht kwam een ernstige wending en Vrijdag 22 Februari werd René ten volle bediend. Kalm, met volledige berusting in den heiligen wil van God nam hij 't op en met groote godsvrucht ontving hij de laatste H.H. Sacramenten. De uiterste pogingen werden nog in 't werk gesteld voor zijn behoud. 't Mocht niet baten.

Ontroerend was 't afscheid van zijn dierbare ouders, toen zijn hart niets anders had te spreken dan woorden van dank voor de schoone jeugd, die zij hem hadden bereid. Tranen, tot nu toe zorgvuldig verborgen gehouden, braken los; 't waren de eerste tranen van droefheid van de ouders over hun kind, nu weldra een einde zou komen aan hun zorgen voor zijn welzijn, nu geen hulp meer baten kon en zij zelf niet konden helpen.

Zaterdagavond, 23 Februari ging hij heen „naar God, Die zijne jeugd verblijdt” met nieuw leven en eeuwige jeugd. Zijn laatste woorden waren: „Ik ga naar den hemel.”

Ik heb geen schooner woord gevonden dan dit, zijn laatste woord, om weer te geven: de gelatenheid, waarmee hij leed; de blijmoedige berusting in het afscheid van dit leven, dat voor hem nog vol beloften was; 't verlangen naar het eeuwige, dat hem had bevangen.

Met de kracht van een sterk geloof, met de zekerheid van een geloovig vertrouwen, met den drang van zijn vurige liefde is hij omhooggestegen. „De hemel treckt”. Dáár zal hij bidden en hemelschen troost vragen voor zijn zwaar beproefde ouders, om met chris-

telijken moed en berusting te dragen dat onherstelbaar verlies, dat leed niet uitgesproken noch te spreken, dien rouw die niet wil wijken.

Dáár zult gij, René, niet vergeten uw leerraren en medeleerlingen, die bedroefd waren en getroffen bij uw heengaan; bedroefd, omdat 't afscheid zoo vroeg en onverwacht gekomen is, getroffen, omdat uw afscheid zoo schoon was en zoo stichtend en zoo hoopvol.

Nog ligt versch in ons geheugen die droeve ijzigkoude morgen van den 27sten Februari, toen wij hem begeleidden „naar de uitvaartsmesse” in het heiligdom der „Zoete Lieve Vrouw”. Indrukwekkend was die plechtigheid, treffend die algemeene belangstelling.

Vita, dulcedo et spes nostra, salve!

Ons Leven, onze Zoetheid, onze Hoop, wees gegroet!

Aan de „Zoete Lieve Vrouw” bracht René met zijn goede ouders altijd 't laatste bezoek bij 't einde der vacantie. Voorbij Haar hoogverheven beeld brachten wij hem naar de laatste rustplaats.

„In paradisum” klonk de bede.

En gij, die deze regels leest en beluistert den stillen weedom, waarmee ze zijn geschreven, gij allen wilt bidden, dat hij ruste in vrede, dat hij leve in hemelsche weelde.

X.

Moderne glasramen in de Rolducsche Kerk.

.....

Van de gebrandschilderde kerkramen, die enkele jaren geleden door Rolducsche vrienden ten geschenke werden aangeboden, is vandaag het tweede geplaatst. Beide, Sint Joannes en Sint Mattheus voorstellende, zijn geplaatst in het transept bij de sacristie. Daar ze ontworpen en vervaardigd zijn door twee nog jonge kunstenaars ¹⁾ met eenige tusschenruimte van tijd, zou het voor een kunst-historicus of kunsteriticus wellicht verleidelijk zijn, vergelijkingen te trekken en te speuren naar groei en ontwikkeling in de behandeling der glastechniek. Maar ik ben noch het een noch het ander, terwijl ervaring op een ander gebied van den geest mij te zeer heeft overtuigd, dat de classificatie van geestes-uitingen, hoe nuttig ook voor methodisch onderwijs, een zeer zwakke en onvolkomen benadering is van de werkelijke levensuiting.

Bij elke classificatie toch gaat men abstract heerend te werk. Men neemt alleen de uitgesproken gedachte en veronderstelt stilzwijgend, dat de auteur van deze gedachten op dat moment alleen kende en wist, wat hij in die gedachte naar de opvatting van den beschouwer heeft uitgesproken. Maar wat weet deze van de worsteling in den geest van den kunstenaar, van de broeiing in zijn hart, wat weet hij van al de factoren, die zijn geanalyseerd, beproefd, getoetst, verworpen, veranderd en aanvaard en die allen te zamen in dat wonderlijke mengings- en gistingsproces van den geest, geleid hebben tot de synthese, waarvan hij het gevolg wel voor zich ziet, maar de componenten niet meer herkent?

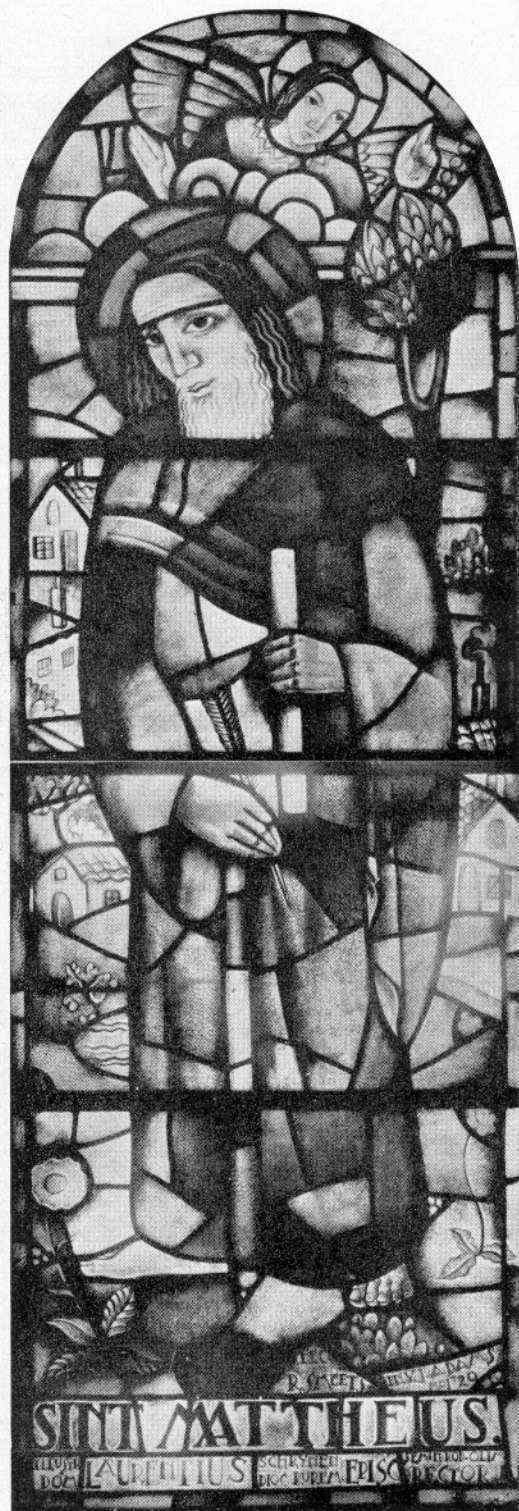
In het eene jaargetijde bloeit het vergeetsmij-nietje, in het andere de roos. Waar is de geheimzinnige strijd van leven en bloei het diepst? En wie heeft het hardst geworsteld met de vraagstukken, de man van het placiede boekje van luttele pagina's, of de schrijver van den dikken foliant? Is het simpele lied niet vaak een even machtige levens-

uiting als de majestueuse zang, waarin men den storm van het leven nog hoort? Het is in het leven zóó moeilijk te zeggen, wat het belangrijkste is, deze of gene uiting: de mensche lijke maatstaf van groot en klein past op de echte levensuitingen niet. In die grootsche levenssynthese, die de schoonheid is, — dat belangrijke stuk van de gloria Dei — is elke levensuiting even belangrijk. De levens van het kind, den jongen man, den gerijpten man en den grijsaard hebben hun eigen schoonheid en eigen inhoud. In belangrijkheid voor het groote geheel zijn allen gelijk: vergelijkingen zijn hier uitgesloten.

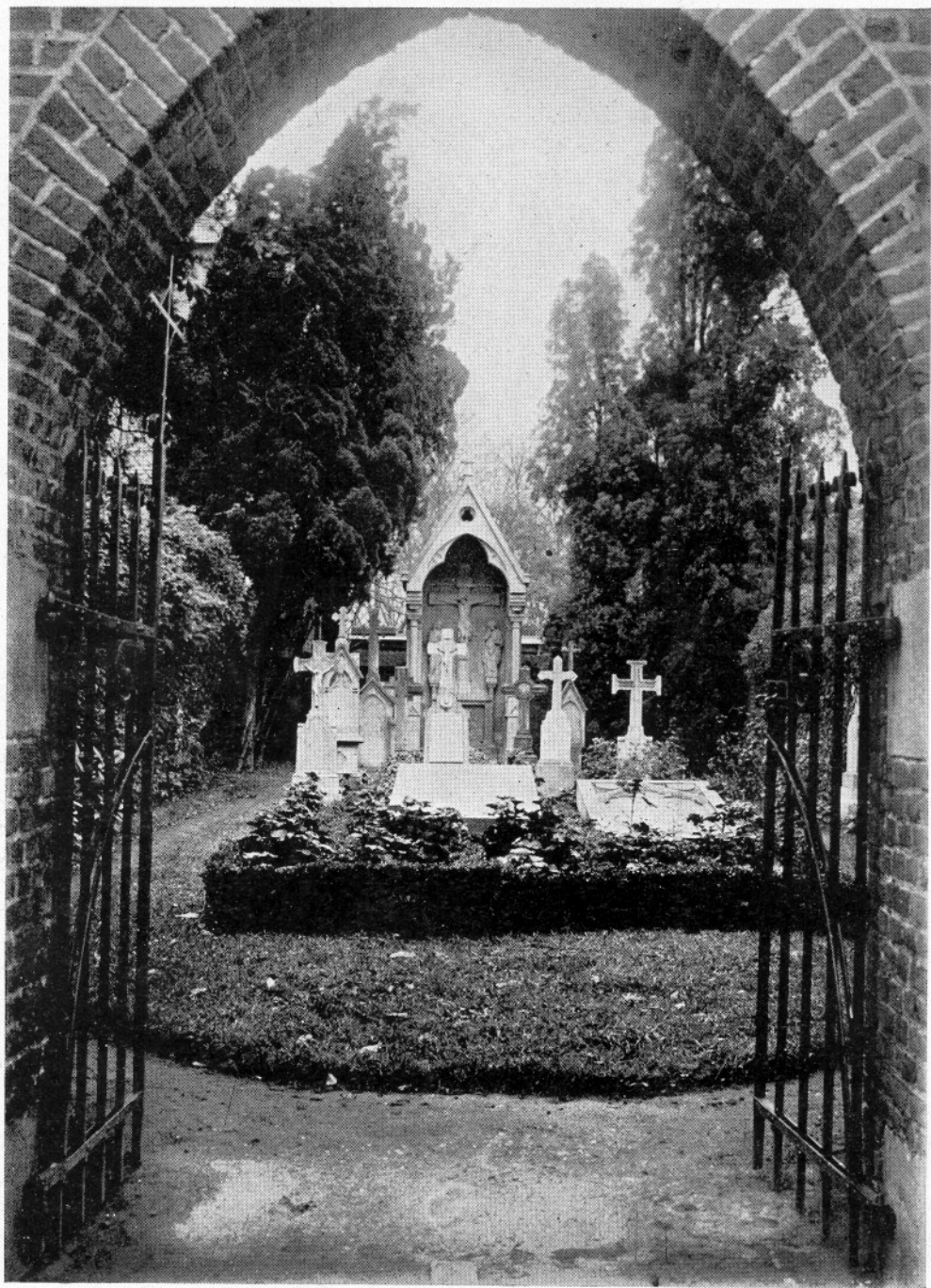
In dien geest moeten we de schoonheid aanvaarden. Alleen aan hem wordt ze geopenbaard, wie zich in bescheidenheid voor haar uiting buigt. — En toen ik in die geesteshouding in den laten namiddag beide ramen zag, zijn ze voor mij één geworden, niet in de monotone eenheid van gelijken, maar in die hoogere complexe eenheid, waarin eigen individualiteit niet ondergaat, maar door onderlinge aanvulling en tegen elkaar opwegen van differenties het schoonheidsevenwicht geboren wordt, dat een zuivere rust legt op de omgeving, die zich meedeelt aan de ziel en haar stil maakt en meditatief. Ook als de zon de rijpe kleuren niet spiegelde in de marmeren platen, en niet stil liet afvloeien langs de schuine vensterkanten, voelde ik me er door omgeven. Ze zweven boven me en haar werking is als die van een overhuiving, die niet protserig de aandacht opeischt voor zich zelf, maar die me naar binnen dringt, naar concentratie op het heilige, dat zich op de altaren voltrekt. Ze kennen haar bestemming, die dienen is. Ze trekken mijn hoofd niet omhoog in ijdele parade, maar dwingen mijn knieën in gebed. De kleuren hebben de eigenschappen overgenomen van de personen, die zijn voorgesteld, die immers ook geen aandacht vroegen voor zich zelf, maar voor den Meester en zijn heilige leer.

Joannes en Mattheus, ze staan er verklaard en verheerlijkt, één in de glorie, maar tevens

¹⁾ Ontwerp van J. Adams, leeraar van Rolduc; uitgevoerd door René Smeets.

MODERNE GLASRAMEN IN DE ROLDUCSCHE KERK

HET KERKHOFJE

in hun wezen de sporen dragend van den verschillenden weg, langs welken Gods genade hen leidde. De eenvoudige Joannes, die van de liefde als intuïtief het hoogste weten leerde, dat zijn geheele wezen verklaart en hem even gemakkelijk zijn „Kinderkens, bemint elkander” doet stamelen als de diepste wijsheid doet spreken van het „Woord, dat was bij God en God was”. Mattheus, de oude tolgaarder, aan cijferen en rekenen gewoon, draagt in zijn hoofd de groeven van den zoekker, die langs den moeitevollen weg van het denken de waarheid vond en heeft in zijn hand de rol, waarop hij het historie-verhaal heeft neergeschreven, dat na twintig eeuwen

nog voor vele zoekers de verstandelijke weg is naar de waarheid van Jezus' leer.

Wat is belangrijker, de stralende lichtende baan van de liefde, of de donkere, zware weg, die het meer koele, redeneerende verstand heeft begaan? Staan ze niet beiden thans op dezelfde hoogte in de waarheid? En is dan niet ontroerend schoon het gebaar van den gerimpelden man, die peinzend voor zich uitstaart, zoo goed als het verrukte schouwen in de geheimen Gods op het onge-rept gelaat van den Apostel der Liefde!

17 Mei 1929.

J. C.

Het Kerkhofje.

.....

Bij de wisselende melodie uit het jonge leven, dat speelt op de cour of, — al wat ernstiger! — golft onder de kastanjeboomen, beweegt een zachte en heel bescheiden begeleiding voor hem, die zich bewust wordt, dat dáár, waar de zwarte populieren staan en waar zoo dikwijls een merel tegen den avond te fluiten zit, het kerkhof is.

Niet ver van waar de meest grillige illusies groeien en het pluisje van de paardsbloem nog maar weinig gezien wordt, waar alle phantasieën fel in de kleur zijn en waar zoo vaak gewenkt wordt naar een ideaal, dat iedere jongen voor zich in de steden en dorpen van Nederland — of ook al over den Oceaan! — bouwde, daar staat ontzettend eenvoudig naast al die droomen onder de kastanjeboomen, naast al die kreten achter een balletje, naast veel overmoed en veel durf, die het sap zijn voor de duizend kandelars van bloesems boven den „ijzeren weg”, de waarheid van ons kerkhofje.

Geweldig stille stem achter de grijze muurtjes, is ze ietwat verlegen met zich zelven; ze wil niet preeken en niet storen en in dat schoone broze huis van de jeugd, schoon gebouwd van zooveel phantasieën, van zooveel vreugden, zooveel zon en zooveel kleine verdrieten ook, zij wil daarin nog niet de rinkelring laten hooren van verbrijzelende glasscherven. Deze waarheid, die van het kerkhof en van de dood, heeft gevoeld dat ze in dit huis, waar alle mogelijkheden van het geluk nog wonen, niet monumentaal moest gaan worden in de vormgeving: „Van al wat gij nu denkt, voelt, droomt en doet... ben ik het einde en de overwinnaar!”

Voor de jonge levens ligt de dood nog in een verre schemering en de zerken achter de grijze muurtjes zijn voor hen nog irreal. De waarheid van dit kerkhof meent een zachte beleefde, ietwat poëtische beelding te moeten nemen en ze doet zich voor als een stukje heel mooi gesierde aarde.

Zoo mag het lijken. Maar ik weet ook, dat juist deze bescheidenheid van het gewijde

plekje, dat juist de wuiving van deze zwarte populieren en dat juist deze onbesnoeide woekering van klimop over de grijze muurtjes en dit ijzeren hek en deze hoekpilaren met hun groene helmen op, dat dit alles te zamen langzaam mee rijpt met de jaren en de klassen van den jongen en in een hoekje van zijn hart gaat liggen om ook daar een stil gewijd plekje te zijn tusschen de vele andere meer rumoerige dingen. Ook daar is het een begeleiding van de vele melodieën en is de geur van de zwarte populieren.

En het kerkhof, juist dit Rolducsche kleine kerkhof, waar de vogel, die de kersen stal uit den moestuin in een populier gaat zitten voor zijn deuntje, — dit kerkhof achter de speelplaats, vóór het voetbalveld, juist dit met als dichtertelijke gezel het grauwe fijngehuifde tuinhuisje, juist dit ons kerkhofje, waartegenaan in de serre de mooiste bloemen uit den verwarmden grond geteeld worden en waar op de vreemdsoortige stengel der cactussen ineens, voor een paar dagen maar, de roode kreet van een bloem zit — ah, juist dit laat voelen, dat er een geheim rondgaat tusschen ons, die hier leven en dat over alle dingen van ons leven de bleek schijn gehangen is van de dood, maar meteen ook de straling van de Eeuwigheid, waarvan dit ons kerkhof de schoone huivering doet voelen.

Er hangt ergens op een Rolducsche heerenkamer van dit kerkhofje een aquarel. Bleek blauw zijn de dingen er glanzend opgewassen: het tuinhuisje, de muurtjes van het kerkhof, de populieren als opkomende wolken en wat over de muurtjes uitstekende kruisen.

De glanzing van het groote geheim, wat over ons heele leven blinkt is een teere kameraad en een, die vermag te troosten juist in de moeilijkste momenten. Dreigen de dagen en de avonden gewoon te worden, dreigt de ontmoediging bij het gevoel van een heel gewoon mensch te zijn, die 's morgens opstaat en 's avonds slapen gaat en daartussen al de dingen, die te doen zijn, correct

en plichtmatig doet, dan kan van de beelding, die in de ziel, tusschen al die andere dingen, van het kerkhofje is, de schok komen, — of de genade! — die met 'n ruk redt van de oppervlakte en diep dompelt in de schoonheid van het leven. Ah, dat het leven een groote gave is, dat het immer schoon en hoog is, omdat het mysterie er is en daarom de ontroering van de schoonheid. Het Mysterie, dat stuwt, dat warm maakt, dat sidderen doet en het Mysterie dat droef maakt, al naar gelang dat O. L. Heer van daarboven voor ons de dagen laat wuiven over onzen geest en ons lichaam.

De reine oogopslag, waardoor je gelukkig was als hij je vanuit een kind ontmoette — ons kerkhof weet, dat de oogopslag verdofd is en vergaan, maar dat de reinheid gebleven is en aan den hemel gehangen is als ster. Het edele gebaar, waarmee de priester het volk zegent: de edele groei der populieren weet dit wel ooit te benaderen in zijn voorname wuiving: het gebaar is verstijfd, maar de zegen wordt over de wereld gedragen. De blanke kap eener zuster, die tusschen sering en aronskelken bloem was voor het Allerheiligste, ter aanbidding in onze crypta uitgesteld: binnen de grijze muurtjes is de bloem van het lichaam verteerd maar wat de adem was van de bloem geurt door de eeuwen.

Ieder woord van ons, iedere lach van ons, ieder gebaar kan de uitbloeiing zijn van het diepe Mysterie, dat we in ons dragen: het leven. Dit is de troost voor de oogenblikken, waarin we ons leven, zooals het verloopt bijna gaan haten, dat dan aan ons gebeurt

het contact met het mysterie. En het bewustzijn van dit mysterie draagt ons boven de dagen en boven de jaren en ook boven het kerkhof uit en schakelt ons simpelste gebaar zelfs over op de Eeuwigheid.

Laat ons met dit mysterie van het leven over de aarde gaan. Laat ons verwonderd zijn, dat onze hand over een blank vel papier wandelt, terwijl ons hart kloppende is; laat ons blijde zijn dat de adem Gods warm door de boomen en planten trekt en laten wij de ontroering als 'n schat in onze handen dragen, wanneer we telkens weer om ons de ruimtelijkheid voelen van het Mysterie Gods.

Het kerkhof is niet hard voor ons, maar wordt een zeer vertrouwelijke wenk, een schoone gevoelige roeping om ons leven schoon en glanzend te maken als een appel, waarin zon en het gegons der bijen, weer en wind en duizend niet te noemen dingen tot gouden rijpheid werden.

Dit is het geluk: te kunnen gelooven in het mysterie, dat op de straling wacht in ons gebaar, in ons woord, in onze gang, in ons lief en leed en vooral in ons gebed, stil te worden zoo vaak ons mysterie met een van de duizende mysteries rond om ons contact krijgt. Dan zal, als de dood komt, de dood ons mysterie vinden als een rijpe vrucht en het kerkhof zal ons door een gat in de schoone moeder aarde het perspectief toonen naar de witste heerlijkheid en helderheid.

Rolduc, 10 Juli 1929.

7 A

Uit oude brieven.

.....

De toestanden van een bepaald tijdvak kan men gewoonlijk niet beter leeren kennen dan door het ongezochte getuigenis van degenen, die ze beleefden. Uit de eerste jaren van de geschiedenis van het derde Rolduc, het Rolduc van 1843, zijn de levende getuigen reeds lang verdwenen. Wij zijn echter in staat, hieronder een brief af te drukken, door een leerling van Rolduc in den zomer van 1849 aan zijn ouders gericht, waarin over het Rolducsche leven van dien tijd het een en ander wordt medegedeeld, dat met vrucht met den toestand van thans kan worden vergeleken. De schrijver van dien brief, Michaël Smiets, wiens naam later in Limburg en daarbuiten zeer bekend is geworden, was geboren te Maastricht 28 Aug. 1830, volgde eerst de lessen aan het Koninklijk Atheneum aldaar en kwam in 1848 te Rolduc als leerling der Rhetorica. Na de Philosophie te hebben afgemaakt zette hij zijn studies voort aan het Groot-Seminarie te Roermond en werd den 24 Maart 1855 priester gewijd, waarop hij hetzelfde jaar benoemd werd tot leeraar aan het Bisschoppelijk College te Roermond. Van jongs af aan had Smiets een bijzonderen aanleg vertoond voor de dichtkunst. Zijn eerste verzen waren al gedrukt, vóór hij op Rolduc kwam. En ook later heeft hij zijn talent geuit in een groot aantal gedichten, die wel niet tot de onsterfelijke monumenten van onze taal zullen blijven behooren, maar die toch in hun tijd zeer gewaardeerd werden. Hij was een gevierd spreker op tal van geleerde vergaderingen in Nederland en België. In 1876 werd Smiets benoemd tot pastoor te Oud-Valkenburg. Hij stierf daar plotseling 8 Dec. 1885. Zijn Verzamelde Dichtwerken werden uitgegeven door A. H. M. Ruyten, leeraar te Rolduc (Roermond, H. van der Marck, 1887).

De spelling en de schrijffouten van den brief, dien wij hieronder laten volgen, zijn onveranderd gebleven.

Rolduc 18 Julij 1849.

Beminde Ouders!

Ik heb uw laatsten brief met geld en flesche in gezondheid ontvangen; ik ben blijde, dat UEd. allen nog welvarend zijt; ik ben thans een weinig verligt van het achterdenken wat ik had voor Maastricht wegens de cholera, wijl ik gehoord heb, dat het niet zooveel beteekent, als ik mij liet voorstaan. ¹⁾ Ik hoop, dat UEd een brief van Willem ontvangen hebt. Verleden Zondag is het feest van den Directeur, de Rolducsche kermis, begonnen. Vele vreemden kwamen de plegtigheden bijwonen, maar geen eene geestelijke, tenzij de pastoors der omliggende dorpen; want het was Zondag, dus konden de priesters niet goed uit hunne Parochie weg. Mr. Vangulick, alsook Mr. Batta, uit St. Servaas, en Pastoor Schijven uit O. L. Vrouwe waren ook uitgenoodigt geweest. Onder de vreemdelingen was ook een negentigjarige geestelijk tegenwoordig; dit is de laatste der gevlugte kanonniken van Rolduc. ²⁾

De eetzaal was ingerigt als een oude, gothische kerk, wonderfraai; het tafelservies was van zilver en koninklijk opgedischt. Om 12 uren Zondags begon eene fontein met 6 openingen te springen in het midden der zaal; en de Directeur, van zijne kamer door de Harmonie afgehaald, kwam kort daarna met de vreemdelingen naar den diné. Een klein jongetje bood hem het boukètje met eenige verzen aan. Daarna werden verzen, discoursen enz. voorgelezen, afgewisseld door het mysijk (sic!) der Harmonie. Ik las niets voor; voor mij was iets anders bestemd. S'avonds was representatie in de comédiezaal: dáár

¹⁾ De stad Maastricht schijnt ook in dien tijd al een slechten naam te hebben gehad op 't punt van besmettelijke ziekten. Wij zouden thans, 80 jaar later, kunnen spreken van „l'histoire se répète"! Gelukkig betreft 't nu niet een cholera, maar een roodvonk-epidemie.

²⁾ Kanunnik Kruyder.

heb ik voor de eerste maal moeten declameeren en mijn stuk voorlezen. Dit was erg genoeg voor de eerste maal in het publiek voor al die vreemdelingen te staan: in den eetzaal is men nog bedekt door den predikstoel, waar men van afleest; maar hier moest ik gansch alleen op den theater staan. Evenwel, nadat zij de gordijn opgeheven hadden en ik mijn salut gemaakt had, begon ik, zonder vrees, voortlezen en zelfs in 't midden van het stuk en op het laatste wendde ik mij ongegeneerd, dan naar den Directeur, dan naar de vreemdelingen, dan naar de studenten. Toen ik gedaan had, viel de gordijn, onder een algemeen handgeklap, neder. Men zegt, dat ik goed gedeclameerd had. Ook heeft de Directeur het stuk uit mijn handen in 't midden der zaal overgenomen en mij met een mooye aanspraak bedankt. Ik had een heel aardig stuk uitgekozen, voor te maken, iets dat gansch nieuw was. Ordineer zijn het gebeden, gevoelens, bijschrijvingen van Rolduc etc; mijn stuk handelde over iets anders, namelijk: De bijën. Ik had beschreven, hoe de bijen, onder het hoofd en toezigt der bijmoêr was en honig vervaardigen. Dit had ik allemaal op Rolduc en den Directeur toegespast; en wijl de was, naderhand uitgewerkt, brandende kaarsen aan het misoffer worden, zoo worden ook wij door het bestuur van M. Peters gevormd, om brandende lichten van deugd en wetenschap in Jezuskerk te worden. Het feest heeft 3 dagen geduurd. ³⁾ S'avonds was mooye illuminatie. Daarenboven zijn er prijzen voor de liefhebbers uitgelooft geworden, voor de liefhebbers in het boogschieten, zakloopen enz., als bij Momus met vastenavond. ⁴⁾ De vriend van Mr. Van-

gulick, directeur Vanlaer ⁵⁾ gaat met de groote vacantie Rolduc verlaten. Hij is pastoor benoemd in Maasniel, een mooi dorpje bij Roermond. Dit is een groot verlies voor Rolduc, waar hij 15 jaren lang Directeur der Normaalschool geweest is. Hij is de stichter der voornaamste Normaalscholen in België en een der kundigsten in het vak van onderwijzen. Doch hij begint al tot jaren te komen en heeft zich een Pastorij gevraagd, om wat rust voor zijnen ouden dag te hebben. Nu zal na alle gedachten, de Directeur Peters aan het hoofd der beide gestichten komen.

In Kerkrade is binnen kort een groote brand voorgevallen bij een van de rijkste winkels in stof en kruidenierswaren van dat dorp. Indien niet een aantal leerlingen s'nachts om 1 uur derwaarts was getrokken, zou hij meer dan dit eene huis vernietigd hebben. ⁶⁾ Het kind en de vrouw zijn, om zóó te zeggen, midden uit de vlammen gered; de Heer van 't huis had 50 thaler beloofd, om zijne manufactuurboeken en registers te redden; maar 't is te vergeefs geweest. De gemeene klasse der inwoners van Kerkrade hebben zich schandig gedragen; daar stonden erbij, die veel had kunnen redden, met de armen overeen en de cigar in den mond; anderen liepen met koffybalen en stoffen etc. weg, maar bijna allen zijn onder weg gearreteerd. Mr. Naus en bijzonder Mr. Batta van Maastricht, hebben uitgemund bij den brand, alsook de leerlingen van het Seminaire.

Den 28 Augustus worden de prijzen uitgedeeld; ik zal dus Goddank! binnen kort weer na huis terugkeeren. UEd hoeft soms geene plaats voor mij te nemen bij Dagnelie; want wij gaan, na alle gedachten met den postwagen van Heerlen af, dan zijn wij vroeger thuis en met minder kosten. Ik had graag, dat Willem bij zijne vacantiereis mij de

³⁾ Gelukkige tijd!

⁴⁾ Hierdoor wordt wederom bevestigd, dat de „Jour des Jeux” bij gelegenheid van het Directeursfeest *niet* zijn oorsprong dankt aan de jaarlijksche uitnoodiging (1856—1864) van de Gravin van Nassau, weduwe van Koning Willem I, aan leeraren en leerlingen van Rolduc om een dag op haar kasteel Rah bij Aken te komen doorbrengen, zooals in Jaarboek 1922, blz. 15 bewoord werd. Reeds P. Alberdingk Thijm heeft in Jaarboek 1923, blz. 63 dit laatste weersproken. Beide feestdagen bestonden naast elkander. Uit den hier gepubliceerden brief blijkt, dat de „Jour des Jeux” de oudste is.

⁵⁾ Mgr. Dominicus van Laar, leeraar te Rolduc 1843—1849, stierf als pastoor-deken van Wijk en kanunnik van het Kathedraal Kapittel 25 Jan. 1883.

⁶⁾ De tegenwoordige leerlingen zouden misschien wel naar zoo'n buitenkansje verlangen! Gelukkig, dat Kerkrade thans een modern uitgeruste brandweer rijk is.

Sermooenen van Flechier, die ik hem geleend heb, medebracht; want ik heb ze misschien het jaar noodig op de philosophie.

Eer ik op philosophie kom zullen er nog vele zwarte wolken over ons wegdrijven; want wij moeten nog geëxamineerd worden volgens de nieuwe inrigting van dit jaar. Men heeft namelijk een staatsexamen opgericht voor de studenten des geestelijken staat. Voor 3 der hoogere klassen, namelijk: de derde, de **Rhétorica**, en de hoogste **philosophie** klasse. Er zijn dus jaarlijks 2 examens: 1° schriftelijk, 24 Julij gedurende 1½ dag; 2° mondelings, den 18 Augustus, 1½ dag. Er wordt daarvoor door den Bisschop eene commissie benoemd, deels uit onze professoren, deels uit vreemdelingen. Twee zaken: **gedrag** en **studie**, komen hierbij in aanmerking. Dit examen heeft men gaan inrigten, omdat men toch jonge geestelijken genoeg krijgt, en verder, omdat de wereld hoe langer, hoe slechter, de godsdienst hoe langer hoe erger verslond wordt. Dus moeten de priesters nog al goed met wetenschappen begaafd zijn, om het weinig goede, dat er nog bestaat, te verdedigen en de leer der goddeloozen te versijdelen. De studiën worden dus voortaan zwaarder: velen, dit heeft men reeds vooruitgezien, velen zullen, of te zwak van ligchaam, of te klein van geestvermogens, of te lui, om die studies vol te houden, iets anders moeten beginnen; het getal der studenten voor den priesterstand moet dus, natuurlijkerwijze verminderen; maar zij, die dan priester worden, zijn ook sterke, geleerde priesters. Dit is het voorname doel van dit nieuwe reglement. Buiten de graden van **distinctie** etc,

zooals bij andere examens zijn er 3 voor naar, of in hoogere studies voort te gaan, of in dezelfde klas te blijven, of geheel en al ophouding en verbod, om verder voor priester te studeren. UEd ziet, dat het nogal streng ingerigt is, maar men wil evenwel het kwaad der leerlingen niet, maar het goede en hun geluk en de eer van God. Dit jaar, als het eerste zijnde, zal dit examen op verre na niet zoo streng zijn; maar de volgende jaren, dan is niets meer daaraan te doen. Wat mij aangaat, ik heb de hoop en gedachte, om te passeeren.

Nu moet ik UEd. het voornaamste punt, waarom ik UEd dezen brief stuur, voorstellen. Ik zou graag weten, hoe het met het kopgeld ⁷⁾ uitziat; men wil hier 3 gulden van elken leerling hebben; voor de professoren 5 gulden en de Directeur 6 gulden. Dit heeft het bestuur van Kerkrade zoo daargesteld. Vroeger gaf het seminarie het kopgeld, door een zekere som in 't algemeen te betalen, maar het schijnt, dat dit niet genoeg is. Indien UEd thuis voor mij betaalt, dan heb ik slechts noodig te reclameeren, en ik geef niets; zooniet, dan zal ik toch trachten met eenen der laatsten te zijn, om het te betalen. Hoe het ook zij, ik hoop van UEd hierop ten spoedigste antwoord te krijgen.

Verder niets nieuws, als veel complimenten aan Familie en vrienden; en zijt van mij allen gegroet,

Uw onderdanige en minnende Zoon
MICHAEL SMIETS.

⁷⁾ Hoofdelijke omslag, een belasting bij de Limburgsche bevolking zeer gehaat.

Rex Glorïae.

.....

Op Palmzondag heb ik weer aan Rolduc zitten denken. Dat gebeurt niet zoo dikwijls, als je werk in overvloed hebt en tijd te kort, en er op zoo'n verre afstand weinig is om je er aan te herinneren. 't Is immers veel mooier om vooruit te kijken, de wazige verte van de wijde toekomst in met zijn schat van mogelijkheden: even staren naar verre idealen en dan weer vooruit, stap voor stap gestadig voort langs de weg, die er heen voert.

Maar toch, soms, 't hoeft maar een enkel woord te zijn, gelezen of gehoord — dan knipt plots de reminiscentielamp weer aan om een stuk van 't voorbij te belichten met een felle klaarheid alsof 't weer heden was. En dat gebeurt onder andere altijd op Palmzondag.

Er zijn weinig dagen uit het Rolducsche leven, die zoo'n indruk op me gemaakt hebben, als die dag. Was het de vacantie, die je in 't hoofd zat: composities voorbij en morgenvroeg „daar gaat ie weer, daar gaat ie weer” in de vroegte huistoe? Was het de jonge lente, die werkte in het hout, waren het de kastanjeknoppen langs de ijzeren weg, die begonnen te glimmen, druipend van lijmg sap, en op bersten stonden of misschien, bij een late Paschen, de eerste bloesems in de vruchtboomen achter het H. Hartbeeld? Waren het de plechtigheden in de kerk, palmprocessie en passie? Ik denk, dat het alles samen geweest is: de blijde stemming, van buiten af gewekt, die je voor de innerlijke schoonheid van de liturgie nu biezonder toegankelijk had gemaakt. En wat is Palmzondag dáár rijk aan.

Wat een wondere verbinding van vreugde en droefheid, in één dag alle contrasten van de lijdensweek bijeen. Eerst de jubel van de Hosanna's: de jongens der Hebreëen, die te hoop loopen om de Christus, de Zoon van David, de Koning van Israël; 't wuivende groen van de palmtakken en de veelkleurigheid van de kleeren op de weg. Moest je niet mee blij zijn, als je rondtrok door de gangen onder de zang van dat heerlijke Gregori-

aansch, dat z'n mooiste melodieën voor vandaag scheen bewaard te hebben; als buiten, tusschen de Maartsche buien door, de zon z'n goud over de natte daken strooide, daar boven het carré, dat het schitterde en spatte van licht, — alsof er in de verte niet de dreiging zat van een nieuwe bui, die straks weer zou bedekken al dat wit en blauw van wolken en lentelucht.

Collegerunt pontifices et pharisaei concilium et dicebant: quid facimus. De priesters en phariseeën belegden een vergadering en zeiden: Wat moeten we doen? Dát was de bui, die daar in het Westen hing en over de Hosanna's der kinderen zou komen. Maar nu keken we daar nog niet naar en trokken rond in zonnige stemming, terwijl de Antifoon vol eenvoud voor ons vroeg „dat we met Engelen en kinderen getrouw mochten bevonden worden, terwijl we de overwinnaar van de dood ons Hosanna toeriepen.” Ik weet niet, of ik toen ook al zoo nagedacht heb bij die woorden. Ik denk zelfs wel van niet. Maar de muziek alleen al hoorde zoo echt bij heel de stemming.

Tot dan eindelijk bij de gesloten deur de processie ineenschoof. Wij zangers mochten vooraan voor de beurtzang van het gloria laus, dat van achter de deur geïntoneerd werd. Dan kwam dat onvergetelijke, dat gemaakt heeft, dat ik altijd aan Rolduc zal denken als ik de 23ste Psalm bid; dat, meer misschien nog dan de passie, hét moment was in de Palmzondagviering: Attollite portas, principes, vestras, et elevamini, portae aeternales, et introibit Rex gloriae. Opent uw poorten, o vorsten! wijkt vaneen, gij eeuwige poorten, en binnen zal treden de Koning van Heerlijkheid. Wat klonk dat waardig en vol gezag: stem van de Christus, die het recht zich verdiend heeft, binnen te gaan in het Hemelsch Jeruzalem, waarvan de poorten tot nu toe gesloten stonden. Triomfantelijk zal Hij 't Hem omstuwende geloovige volk binnenvoeren in eeuwig geluk.

Maar van binnen klinkt op hoogen toon

de vraag: Wie is dat, die Koning van Heerlijkheid? Fier is het antwoord in het besef van 't onaantastbaar recht op die groote tijds: „De Heer, sterk en machtig; de Heer, machtig in den strijd. Toch blijft de deur gesloten, zwart en zwaar. Een tweede sommatie, een tweede vraag, een tweede antwoord. En nog eens weer, steeds hooger en dringender. Tot na die derde keer, als er nog bijgevoegd is: De Heer der Heerscharen, Hij zelf is de Koning van Heerlijkheid, het kruis dof op de deur bonst en deze wijd open gaat, gereed te ontvangen de triomfeerende Christus.

Zoo trokken we dan de kerk binnen in Zijn gevolg, achter Zijn veldteeken aan, het kruis, dat ons de toegang tot de hemel geforceerd had. We voelden ons groot in de dienst van zoo'n Koning.

Maar dan ineens het contrast van de Palmzondag: de zwarte bui, die was aan komen drijven over de zonnehemel. Onder het aangrijpend verhaal van Matthaeus' passie verstomden de Hosanna's en langzaam, langzaam werden we uit de blijde vreugde van daarstraks ingeleid in het grootste treurspel der menscheid, waarin boven alles uit de snepende kreet van het Barabbas en Crucifixatur domineerde. Wie van de oude Rolduckers is zich dat niet blijven herinneren, altijd? Hoeveel zinnen van Matthaeus' lijdensverhaal staan nog altijd voor me op muziek als ik ze lees of hoor lezen, met zelfs het stereotype *si-do-re-do-si-si* van den koördirecteur er telkens nog voor. Van Pothast ken ik niets dan zijn Passie, maar dat is voldoende geweest om altijd van hem te blijven houden. De Passie van Palmzondag is een stuk van Rolduc geworden, vast ingegroeid, als een niet meer te scheiden deel, in het complex van herinneringen aan de jaren, daar doorgebracht, die in je blijven leven voor goed en die zoo nu en dan weer te voorschijn komen zooals op dezen Palmzondag.

Hier hadden we ook plechtigheden, ook palmwijding en processie. 't Waren echte palmen, geen onoogelijke takjes van het buxusboompje. In de vroege morgen, voor zessen — in Indië is 't leven vroeg — trokken we rond de kerk. Tusschen de slaperige hui-

zen van de Europeesche wijk klonken de Hosanna's ijl in de frissche ochtenlucht.

Maar een Rolduc was het toch niet.

Een paar dagen later heb ik er weer over zitten mijmeren. Maar nu was het 1200 Meter hoog boven de vlakke van Djocja, op de Plawangan, die vooruitgeschoven staat naar het lagere land als een voorpost van dat machtige berggevaarte, dat Merapi heet. Beneden, wijd uit, de lage velden van Djocja, Solo en Kedoe, met hun bevolking van miljoenen. De dessa's dicht aaneen: donkere toefen van bamboe en klappers tusschen het lichte groen van sawahs en rietaanplant. Hier en daar de brutale witheid van een schoorsteen, waar de suikerfabrieken lagen. En ver weg, langs heel de wijde horizon, de Indische Oceaan. Twee bergruggen kwamen van beide kanten en snoerden het kleed van groen samen, zoodat het maar met een nauwe doorgang het water bereikte. Maar we keken van onze hooge standplaats makkelijk over die bergen heen en konden zien, hoe soms een zware golf met witschuimende kop van verre kwam aanrollen in bar geweld, om straks te pletter te loopen tegen de rotsen van Java's Zuidkust. Achter ons wisten we de zwarte vulkaankegel, die tot 3000 Meter de lucht inboorde en er zijn witte rooksluier in het ijle liet verwaaien.

Dat was wel een plaats om je fantasie te laten gaan, om eens even te droomen buiten de werkelijkheid. In m'n hoofd zat nog dat Gloria laus et honor: Glorie en lof en eer, U, Christus, Verlosser en Koning. Het was of vanuit de wazige verte ging komen de triomfantelijke Christus, van over de onmetelijke oceaan, in een kleed van zon en licht en schittering. Breeduit woei de plooi van Zijn mantel, die zee en land omvatte en Zijn stap was rustig en waardig. Hij kwam om bezit te nemen van het land, dat daar voor hem lag.

Attollite portas, principes, vestras: maakt open de poorten, want de Koning van glorie komt. Maar de poort hangt nog in 't slot, onwrikbaar en tartend; slechts weinigen zijn er, die vragen: Wie is Hij, die Koning van glorie? Ze kennen Hem niet en weten niet,

wat Hij hun komt brengen, want van achter de gesloten deur zien ze niet de heerlijkheid van Hem, die hun toegang vraagt.

De Christus ging voorbij over 't land. Zijn zegen liet Hij er, maar Zijn land was 't nog niet. De poort bleef nog dicht voor de in-tocht van de Koning.

Toen dacht ik aan Holland en aan Rolduc, aan al die jonge harten, die Hem wel kennen, Hem kunnen kennen tenminste, als ze willen. Gooit jullie dan wijd open de deur van je hart, open voor de Christus-Koning, laat Hem er ongehinderd binnen trekken. Jong leven moet idealen hebben, die lichtend uitsteken boven het grauwe alledaagsche; moet iets hebben, waarvoor het zich enthousiast kan maken. Maak je warm, voor een voetballer, voor een tennisser of cricketer, goed. Maar maak je toch zeker enthousiast voor Christus. Laat die een ruime plaats innemen in je hart; Hij is immers de Rex gloriae, de Koning van glorie. Als je wat om Hem geeft, dan wordt dat zoo'n mooi ding in je leven, waar je een houvast aan hebt, overal en in alle omstandigheden; waar je je goeie bui weer terug haalt, als je pas hebt staan „kankeren” op alles en nog wat; dat je

hoog uit trekt boven het laagbij-de-grondsche van een materialistische wereld. Als je de bons van Zijn kruis op de deur hoort, laat Hem dan binnen, ontvang Hem zooals je een koning ontvangt. Of weet onze tijd niet meer, wat een koning is?

As je dat doet, dan, ja dan weet ik zeker, dat de Christus ook hier de poorten zal open vinden, door het gebed van die velen, ver weg, geforceerd, gesprongen door 't dynamiet van de genade, die zij hebben verdiend.

En als Hij weer komt van over de zee, dan zal de weg vrij zijn, dan zal van dessa tot dessa de tontong slaan, dat 't geluid opklinkt tegen de berg op; 't zal een vroolijk geluid zijn onder de stralende tropenlucht. Want dan is 't niet meer de godin van de Zuidzee, die over de banjirrende rivieren naar boven trekt om haar gemaal, de Merapi, te bezoeken, terwijl het verwarde geraas waarschuwt, zich toch niet te wagen in de bankring van die machtige geest, maar 't zal zijn de Koning van Heerlijkheid, die komt in Zijn Rijk, om er te heerschen voor altijd.

P. ZOETMULDER S. J.

Djocjacarta.

Pinkstervacantie?

.....

In de uren, dat mijn ziel geneigd is tot zelfinkeer en stil overpeinzen, grijp ik vaak naar mijn oud cahier, waarin ik, als leerling van Rolduc, nu twintig jaar geleden, eenige gedachten schreef. En toen ik het dezer dagen weer open sloeg, las ik een stukje, dat ik kort na mijn heengaan van Rolduc schreef als een stille, mij alleen bekende hulde aan een goeden vriend en hoogvereerden oudleermeester Dr. H. Derckx. De eerste pagina's van dezen huldegroet, den oudleermeester gewijd, schrijf ik hier over, omdat ze de versche weergave zijn van de gevoelens, die een negentienjarige na een achtjarig verblijf in Rolduc in alle oprechtheid gevoelde en die hem ook nu nog na vele jaren uit het hart konden zijn opgeweld.

„Eens, — jaren van blijde jeugd zijn sindsdien vergaan — ging ik ter schole, nog onbewust van hetgeen het leven mij daar bieden zou. Doch het duurde niet lang, of een gloed van liefde beving mijn ziel voor het heilig oord, waar deugd en wetenschap mij werden geschonken. En thans, nu 's levensgang mijn schreden elders stierde, ontwaar ik vaak bij al de vreugde, die het heden mij biedt, een stil heimwee naar de jaren, die zoo blij en onbezorgd zijn heengevloten. Met den dag gevoel ik het dieper: aan Rolduc heb ik mijn hart verpand, Rolduc bezit en bewaart zoo trouw het schoonste kleinood van mijn leven. Rolduc zag mijn jeugd openbloeien en mijn jonge dagen overgaan tot de rijpere jongelingsjaren.

Ailbertus' trouwe school deed in mijn hart ontbranden het heilige vuur van idealen, deed in mijn ziel ontwaken den sluimerenden drang naar wetenschap, die in God haar bron en monding vindt; naar schoonheid, die, gezocht in aardse dingen, van de aarde naar den hemel de ziel streven doet; naar deugd, die vastheid geeft aan het leven, die leiding schenkt aan den geest en moed en kracht weet in te spreken, waar menschenpogen moedeloos werd opgegeven. Rolduc houdt vast omsloten al wat in mijn hart in heilige

stonden ruischte, wat mijn geest in verrukking peinsde en wat mijn tong heeft uitgezongen in blijden jubelzang. Naar dat oord in ons schoone Zuiden ijlen mijn gedachten, gedragen op wieken van liefde en verlangen. Geen Kerstklok kan haar blijde klanken spreiden over 't land, of mijn hart is heengesneld, weg, weg — en blijverheugd, innigstil zit ik weer neergeknield in de crypte op blijden morgen van Gods geboortefeest, met volle teugen drinkend het zoet genot van hartontroerend zingen en in zieleweelde biddend, totdat overvol het naar mijn lippen welt zoo innigzoet: O, divine enfance de mon doux Sauveur, Adeste fideles, laeti triumphantes. Nooit greep dieper weer mij aan dan in de kerk van Rolduc, als Jeremias' klaagliederen de heilige hallen vulden, en nooit schalde er blijder Alleluia, dan wanneer daar de Paaschklok luidde.”

In een vorig Jaarboek (1925) heb ik vol zorg voor dreigende veranderingen gebeden de oude Rolducse tradities toch te handhaven. En waarom ik dit nu weer herhaal? Niet, omdat ik te klagen heb over het huidige Rolduc, integendeel. Maar omdat vandaag van buiten mij het eerste symptoom is bekend geworden van een geestesgesteldheid, die ook Rolduc zijnsdanks zou kunnen meeslepen op een weg, dien ik niet anders zien kan dan als een verkeerden, en welke uiting ik een aanslag acht op de essentie van het gemeenschapsleven eener kostschool.

De neiging naar Pinkstervacanties dreigt ook aan de kostscholen ingang te vinden. Een toegeven aan deze streving beteekent, dat, nu Kerstmis en Paschen reeds in de vacaties vallen, het derde van de hoogste kerkelijke feesten, Pinksteren, ook gevierd zal moeten worden in een huis, dat verlaten is door hen, die alleen in staat zijn zulk feest te maken tot een uiting van een hooge geestelijke vreugde, in een huis, dat doodsch is, omdat de ziel daarvan is uitgegaan. Men zegt, dat de jongens dit feest dan zullen kunnen vieren

in den huiselijken kring, met hen, die hun het meest na staan. Wie nuchter genoeg is om de realiteit te zien, weet goed, dat deze viering dan toch minder een godsdienstige dan een huiselijke en zelfs buiten-huiselijke zal zijn. Voor de kinderen, die thuis komen, moet immers iets worden gedaan. Er moet een uitgaantje van worden gemaakt, bezoek aan familie en vrienden. En wat is heerlijker voor een kostschool-jongen dan „uitslapen”, met als gevolg een late Mis? En wat zal er terecht komen van de verdere godsdienstoefeningen op dien hoogen dag? De kinderen zijn immers een paar dagen te gast en dan moet die dag toch anders zijn dan hij op de kostschool zou worden gevierd. Maar zelfs, al ware dit niet zoo, dan nog is het beginsel foutief. Ik zal de laatste zijn om aan de rechten der ouders te tornen, maar hun rechten zijn beperkt, doordat zij uit vrijen wil de opvoeding en het onderwijs toevertrouwen aan anderen. Sinds goed katholiek onderwijs op zooveel plaatsen van ons vaderland wordt gegeven, houdt het besluit der ouders om hun kinderen op een kostschool te plaatsen vooral in: hulp in hun taak van opvoeders. Ze vragen steun voor hun kinderen in moeilijke jaren; ze vragen karaktervorming en inwijding in de katholieke mentaliteit. Ze brengen daarvoor offers — ik erken het, zware offers — om hun kinderen in die mooie jaren, dat ze groeien tot jonge mannen, toe te vertrouwen aan de geestelijke leiders van de kostschool. Uit onbaatzuchtige liefde voor hun kind, aanvaardden ze, dat naast hun beeld in de ziel van den jongen groeit het beeld van den leeraar en den priester, die hem onderwees en vormde. Het kan niet anders of de jonge man neemt over van de gedachten en de levenshouding van den leeraar, die hem leidde. Dat is een offer van ouderliefde, waarvoor ik steeds vol eerbied heb gebogen, wanneer ik de groote, diepe vreugde onderging iets te herkennen van mij zelf in den jongen man, die woord of voorbeeld had weten te maken tot een bezit van hem zelf.

Dat is de vreugde, die naar gelijkheid streeft met die eener moeder, die haar kind immers bemint als een nobel werk, waarin ze zich zelf herkent. En de hooge voldoening,

die de opvoeder met de ouders deelen mag, is die spontane liefde van den jongen, die van Ginneken eens heeft genoemd: „dat nobele, heel bijzondere voorkeurswelbehagen van ons hooge hart in sommige goede wezens, wier beeld wij in onzen kennenden geest met ons omdragen.” En als opvoeder ben ik me steeds bewust van de groote dankbaarheid, die ik aan de ouders ben verschuldigd, dat ze mij dit aandeel gaven in hun taak, maar ook in hun voldoening en in alle oprechtheid wijs ik allen dank van ouders en jongens af, omdat zij mij meer gaven, dan zij van mij ontvingen.

Die opvoedingstaak heeft de kostschool ten opzichte van den jongen te vervullen. Om die taak, die op hooge vruchten is gericht naar behooren te vervullen, zijn bepaalde voorwaarden vereischt. Die voorwaarden zijn deels persoonlijke, bij opvoeder en jongen gelegen, deels zakelijke. En onder die laatsten is wel de meest noodzakelijke, het beleven van het gemeenschapsleven der communautiteit in den meest vollen zin. En tot de essentie van het katholieke gemeenschapsleven behoort het meeleven van de hooge en diepe spanningen in het kerkelijke leven, die zich uiten in de tijden en de feesten van het kerkelijk jaar. En men rukke ons de jongens niet uit de hand op die hoogtij-dagen, wanneer we hen kunnen opstuwen tot het enthousiasme, waartoe hun blijde, jonge zielen zóó rijk in staat zijn. Wie op die dagen aan het altaar staat, offerend voor die allen, wier zielelevens hem werden toevertrouwd, voelt de sterke, bezielende eenheid met die lange scharen, die te communie gaan. En de jongens weten zich één met ons, als ze met ruime ziel en blijde oogen elkander en ons een zalig Hoogfeest wenschen. En vraag hen, straks, als ze het oude huis hebben verlaten naar hun herinneringen: de feesten staan er in vastgelegd als de goudstralende schakels, die de dagen verbinden. En als Goddank, Goddank, nog altijd weer bewaarheid wordt het schoone woord van den vroegeren directeur Corten: „C'est bien là ton privilège, Rolduc, que quiconque a habité sous ton toit, s'il a le coeur noble, ne t'oubliera jamais”, dan is de herinnering aan de gods-

dienstige viering van de kerkelijke feesten in Rolduc daarvan de sterkste grond.

En wanneer elken Zon- en feestdag de Hoogmis en elken dag tijdens de vacantes de H. Mis door één der priester-leeraren voor de jongens wordt opgedragen, dan zijn dat uitingen eener traditierijke godsdienstige samenhoorigheid, aan welke men niet tornen mag door er iets aan te ontnemen en zeker niet een hoogtepunt.

Moge Rolduc sterk kunnen blijven staan tegen alle ontbindende tendenties, op den grondslag van een uit lange traditie voortgesproten opvoedsysteem en gesteund door het vertrouwen van hen, die met Rolduc verantwoordelijk staan voor die heerlijke jonge levens, die wij mogen leiden.

Pinksteren 1929.

Bij een nieuwe Fontein.

.....

De welbekende fontein in het carré, die zoo zelden spoot en sinds lang in staat van verval verkeerde, is dezen zomer door een nieuwe vervangen. Het bassin is verkleind, maar het houdt thans water, waarin sierlijke goudvisschen zich tusschen droomerige waterplanten bewegen. Bij het Directeursfeest van 1888 liet Mhr. R. Corten zich door de nieuwe fontein van toen inspireeren tot een gelegenheidsgedicht, dat de 14-jarige Henri Wismans, de latere Rolducsche leeraar, thans pastoor te Sevenum, voor Directeur Everts declameerde. Wij meenden, dat het gedicht op de oude fontein van genoeg waarde was, om het bij de meer poëtische nieuwe van 1929 voor de historie te bewaren, en laten 't dus hier volgen.

LA FONTAINE.

Je t'aime, ô source gracieuse,
Qui vient d'orner notre préau,
Toi qui si fière, si joyeuse,
Lance en l'air tes gerbes d'eau!

J'aime ton onde cristalline
Quand vers les cieux prenant l'essor,
Dans le soleil qui l'illumine
Elle se change en perles d'or!

J'aime le bruit dans la piscine,
Dans ta cascade de rubis!
J'aime ta nappe où se dessine
Et se mire la belle Iris!

Dis-moi, fontaine, que j'envie,
D'où ces ébats toujours joyeux?
Dis-moi, d'où l'immortelle vie
Que tu parais ravir aux cieux?

Ma vie, mon enfant, murmura-t-elle,
— Murmure que j'ai bien compris —
Une source la renouvelle
Et sans cesse la rajeunit.

Mais toi, qu'admires-tu mes ondes,
Mon jeu, mon immortalité?
Il est des sources plus fécondes
Plus rayonnantes de beauté.

Pas n'est sur terre de fontaine,
Pas n'est jet d'eau si ravissant,
Que la source toujours sereine
D'un coeur intègre et innocent.

Ses doux attraites charment le monde
Et les regards de l'Eternel!
D'où vient la grâce qui l'inonde,
Enfant? C'est du coeur paternel!

Naar Valkenburg.

.....

's Avonds tevoren werd de stemming reeds erin gezongen, toen voor de tweede keer in de Mei-maand — misschien wel 'n unicum in de annalen van Rolduc — 't „Vers l'autel de Marie” vanaf 't jubé door de kerk klonk, de hoofden even verwonderd deed opzien, dan begrepen en overgenomen werd en allen machtig deed uitjubelen „marchons avec amour!"; en weer deinde op en neer de zachte melodieuze golving van smeekeende jongensstemmen: „donne, donne nous un beau jour”, weer stuwde met aandrang omhoog de kinderlijke liefde tot Maria om mooi weer. En 't was noodig, want de ongewone zomerhitte van de laatste dagen deed menig- een tegen 'n lange middagwandeling opzien. De volgende dag zouden we 'n pelgrimstocht- uitstapje maken naar Houthem en Valkenburg; een congé jusqu'au souper, zooals we 't later door pastoor Ribbergh hoorden noemen, 'n zeldzaam traditioneel voorrecht, voor de latere generaties van Rolduc ten eenenmale onbekend, was uit de lucht gevallen.

Woensdag 29 Mei. De dag begint eenigszins grijs. Laag bij de grond hangen nevelstrepen en de heele morgen trachten dichte wolkenmassa's de zonnestralen van de herademende aarde weg te houden. Na 'n worsteling van enkele uren viert het hoog glanzende hemellicht zijn overwinning in verblindende schittering, de laatste schuwe wolkjes vluchten spoedig weg, 'n nieuwe dag heeft z'n glorievolle intree gedaan. De vierde les valt weg, 't diner is om half twaalf en 'n klein uurtje later heerscht 'n gezellige drukte voor 't huis, waar zich om de respectievelijke hoofd-leeraren klasgroepjes vormen. Ordelijk naar waardigheid gerangschikt, wat begrijpelijker wijs op 'n enkele plaats tot verschil van meening leidt, wordt afgemarcheerd: Klein Rolduc voorop en de Filosofen in de achterhoede openen en sluiten de lange trein, die zich als 'n reuze zwarte slang door de nog groene korenvelden naar 't Oranjeplein beweegt.

In afdeelingen wordt met aparte wagens

van de tram naar Heerlen gereden, waar we op 't zonnige perron nog 'n tijdje op de trein moeten wachten. Na 'n ware verovering van plaatsen, die de ordelijke indeeling hopeloos in de war schopt, vertrekken we na 'n korte vertraging in de richting van Valkenburg. Langzamerhand verandert 't overheerschende sombere mijnlandschap van uitgestrekte vlakten met breede torens, zware ijzerconstructies en in de lucht scherp afgesneden pyramiden in 't meer bekende lachende heuvelachtige uiterlijk, dat Zuid-Limburg karakteriseert. Wijd in 't rond strekken zich nu uit op zacht glooiende heuvels de sappige weiden en de zware van vruchtbaarheid glanzende akkers, prijkend in hun jeugdig-frissche voorjaerstooi. Regelmatig stampend bonken de rollende wielen hun eentonig gebons op de gladde ijzeren staven. Forsch waait de wind tegen de voortsnellende trein, rookwolkjes uit de zwaar dampende locomotief vervliegen en telkens verschijnen fleurige kleurrijke stationnetjes met sierlijke tuintjes als schilderijtjes voor 't open raampje van de coupé. In de verte, hoog uitstekend boven de lentegroene omgeving, roept de uitzichttoren ons 't welkom toe in 't land van Valkenburg.

Knersend krijschen de remmen langs de wielen en met 'n ruk staan de wagens stil. Op 't perron plots 'n leven en beweging, die zelfs 't typisch oud stationnetje, — al dadelijk 'n voorwerp van belangstelling, — zelden te zien kreeg en lang duurt 't voor 't laatste rijtje alumni van Mhr. van der Mühlen 't contrôlehekje is gepasseerd.

Van hier loopen we 'n steile binnenweg af, die uitkomt op de prachtig aangelegde rijweg naar Houthem. De temperatuur is zeldzaam goed, zoodat voorloopig niemand over te groote hitte kan klagen. Hooge dun belooverde boomenrijen werpen grillige schaduw op de blinkende van zonlicht hel beschenen macadam. 'n Fijn windje beweegt zacht de kleine teere blaadjes; over en door elkaar loopen hun schaduwbeeldjes op de

IN HET OPENLUCHTTHEATER TE VALKENBURG

ROLDUC TE HOUTHEM

ROLDUC TE HOUTHEM

warm gestoofde weg, waarlangs vele villa's en landhuisjes in de stille achtermiddag in schelle kleurschakeering tusschen 't groen te voorschijn schieten.

't Begint warmer te worden, vooral waar de trotsche boomen plaats maken voor woningen en de van hoog neervallende zonnestralen rechtstreeks hun onbarmhartige hitte van de warme wegbedekking terugkaatsen. Gapingen beginnen te ontstaan in de lange massale stoet, die zooals te begrijpen — we worden op 'n kleine duizend geschat! — veel belangstelling van verschillende kanten ondervindt.

Keurig de vaderlijke vermaning van de Directeur opvolgend, loopen allen rechts van de weg, rooken enkel sigaren — óók geen dierbare pijp — en gedragen zich werkelijk als „wel-opgevoede jongelui.”

Na 'n goed half uurtje naderen we Houthem en bewonderen links van de weg 't prachtig uitzicht. Daarachter vormen dicht beboschte heuvels hangtapijten van donker weggedoken en hellicht groen. Weer verrijst 'n uitzichttoren, houten wanproduct van niets onziende exploitatie. Naar links zwenkt de kop van de stoet en richt zich naar de eenzaam liggende dorpskerk, die spoedig tot en met 't oksaal heelemaal vol is. In de in lichte barok opgetrokken kerk, overal in zacht vloeiende kleuren beschilderd met tafereelen uit 't romantisch lijkende leven van Sint Gerlachus, komen we dadelijk in de onmiddellijke nabijheid van den Heilige, die we half onbekend zoo dikwijls hadden gezien op de krypteramten te Rolduc. Maar beter leeren we hem kennen, meer verdwijnt 't romantische van zijn leven, dichter nadert de poëtische fantasie tot de harde werkelijkheid, als Pastoor Ribbergh de preekstoel heeft bestegen. In z'n eenvoudige ware verhaaltrant met zijn beeldrijke voorstellingen en klankvolle taal, vertelt hij ons op de hem eigen ongedwongen wijze van 't levensoffers van de arme kluizenaar, terwijl wij met eerbiedige oogen de muurschilderingen een voor een volgen.

En onze eerbied, ons ontzag groeit, naarmate hij verder gaat in zijn keurige toespraak, zoo rijk en zoo helder van inhoud en ge-

dachten, en stiller wordt 't in de lichte kerk als onze oudleeraar, nu landelijk dorpsheer, ontroerd spreekt over 't eenvoudige geloof en de eerlijke liefde, die de vrome bewoners van 't dorpje hier zoo dikwijls toonen. En 't is duidelijk met zijn langdurige kostschoolondervinding, dat hij op 't einde van zijn mooie preek de hoop uitspreekt, dat allen hun godsdienstig leven mogen verrijken en verinnigen door 'n diep en eenvoudig geloof naar 't voorbeeld van deze nederigen van hart. 'n Plechtig lof volgt aan 't weelderig pompeuse altaar, overigens met fijne smaak versierd; treffend te zien die kerk vol met jonge mensen, hartelijker dan ooit biddend onder den indruk van woorden tot 'n jongenshart gericht. Na deze geestelijke komt 'n andere zeer welkome verfrissching. De Filosofen met de drie hoogste klassen van 't Gym en de Première — niet heelemaal op haar gemak in deze klassieke omgeving — schijnen het 't best te hebben getroffen. Ieder krijgt 'n broodje met ham, 'n stuk Limburgsche vla en koffie of bier. De heele rest in „'t Geuldal” krijgt, door 'n noodlottige(!) vergissing enkel limonade te drinken. Zeker door de mindere gezelligheid, misschien ook wel door 'n ietsje verontwaardiging stappen ze daar wat vroeg op, zeer waarschijnlijk in de hoop dat 't Rotspark in Valkenburg meer zal bieden. Zoo komt 't, dat ze langs 't hoogere gezelschap komen, dat 'n eindje verder heel genoeglijk om prettige tafeltjes zit in 'n groote tuin, die buiten door 'n goed in 't oog vallend opschrift wordt aangeprezen als „Kinderspeeltuin”! Uitbundige hilariteit, leedvermaak, lachen en schreeuwen van de langstrekkende heeren en jongens. 't Hooge gezelschap blijft ijskoud, lurkt kalm aan de koffie, slokt uitdagend 't niet al te beste fleschjesbier en laat de anderen kalmpjes de rotswoningen gaan bezichtigen. De prefect en de directeur kunnen hen eerst wegstrijken uit de aangename omgeving, waar eenigen in de laatste minuten draaimolen en dergelijke bestormen en er zoowaar niet meer af te krijgen zijn. Gelukkig dat de parade voorbij was!

Nu terug naar Valkenburg: door 't beroemde dal van de Geul, dat snel voort-

schietende dartele stroompje, dat speelsch en uitgelaten, voortruischt in duizenden ronde en hoekige bochtjes en onverwacht keerende wendingen; dat inhammen slaat, kolkjes boort, wit blinkend of dof glanzend als 'n zijdelint glijdt en sliert door bosch en wei, vrij in open lucht, donker in schaduw van overhangende boomen, rolt in ijle vaart door 't hellende land van Limburg; 't kleine riviertje, nu door de al te lange droogte onnatuurlijk in z'n stroom belemmerd: bittere ontgoocheling, diepe teleurstelling voor onze noordelijker vrienden, die meenden te gaan zien „minstens zoo iets als de Maas”.

Maar de heerlijke onvervalschte natuur, dat romantisch loopende voetpaadje, dat in grilligheid wedijvert met de bedding van de Geul, 't smalle wegje, dat zich klimmend en dalend heenslingert door de struiken, waar men nu eens bukt onder de laag hangende takjes, dan weer loopt door priëltjes van jeugdig sprankelend groen, 't weggetje langs de Geul, dat wondere uitzichten geeft op 't stil liggende dal, dat sprookjes toovert in de schilderachtige omgeving, dat ligt in 'n waas van droomerige romantiek, die schoonheid spreekt enthousiast, maakt eenigen stil in afgetrokken mijmer, wekt elders spontaan opwellende geestdrift die onverholten uitgalmt in 't „Limburg mijn Vaderland”. En die uiting van jeugdige blijheid, van innerlijke ontroering schalt weldra op voor en na, klaterend vallen de juichende klanken terug van de weerkaatsende heuvels, vermengen zich en ringen samen met 'n gekweel van de vele vogelsoorten hoog in de boomen en diep uit de struiken.

De lange stoet is in kleine groepjes uiteengevallen, die nu ieder op zich in stevige marsch of bedaard wandelend, allen achtereen zingend, pratend en lachend, vrij en onbezorgd

dezelfde kronkelende lijn volgen, blij in één groote lentevreugde in zoo heerlijke natuur. De eersten beklimmen reeds de trappen van 't Rotsparc, waar in 't Openluchttheater 'n welgemeend hoera wordt uitgebracht op degenen, die deze schitterende dag hadden georganiseerd; 'n groote groepfoto wordt nog gemaakt en dan trekken we door 't mooie park naar boven en genieten vanaf de terrassen van 't eenige panorama beneden ons. Reuzetabletten met ranja en bier doen de ronde, de kellners sjouwen en rennen, wanhopig uitkijkend; menige dorstige keel wordt op 'n harde proef gesteld. Tenslotte zijn echter allen tevreden gesteld en worden leege glazen gevuld, gezelliger en vroolijker wordt de stemming, algemeene tevredenheid heerscht; maar... de tijd is onverbiddelijk. Nog even kunnen we 'n bezoek brengen aan de in aanleg zijnde grot van Lourdes. 'n Mooie gedachte deze dag in de stilte van de vallende avond te sluiten aan de voeten van de MeisKoningin. Salut, o Vierge Immaculée!

We zijn op de terugreis als de zon, 'n dikke roode bal, langzaam naar beneden zakt achter 'n donkere mijn; rustig dreigende vuurgloed boven 't zwarte even wit-omwolke te maaksel voor arm menschelijk zwoegen, gloeiende nachtboede in de vredige avonddrust, die de zielen richt naar omhoog, die dwingt te zien de schoonheid der natuur, de grootheid van de Schepper. Ratelend rollen de tramwagens en even gaat de groote bol heel schuil achter de zware steenmassa, vlamt even 'n roode brand achter de zwarte pyramide.

Plechdig, grootsch einde van 'n overschoone dag.

L. PAULUSSEN.

De Rekstok.

.....

Heb je het ook nooit gehad, dat een of ander geluid je plots terugbracht tot iets, dat je al lang meende vergeten te zijn? Omdat voor jou dat bepaalde geluid hier of daar vast mee verbonden is en datzelfde geluid, toevallig na jaren ergens gehoord, heel die geschiedenis uit je onderbewustzijn weer naar voren brengt. Het is alsof uit de opslagplaats van oude filmpjes — je herinnering — door dien gehoorprikkel dat bepaalde filmpje automatisch op het projectietoestel geschoven wordt en begint te draaien.

't Is warm geweest vandaag. Bij het open raam zit ik te studeeren, kalm aan, nee, studeeren is het niet, ik werk een dictaat bij.

Massaal en zwart tegen de zomeravondslucht staat het flatgebouw aan de overzijde.

Plots slaat het ijzeren hekje in een der kleine gangetjes tusschen dat huizenblok dicht.

Dat geluid, zoo bekend, waar hoorde ik het vroeger? O ja, hoe dikwijls heb ik het niet gehoord! Zittend in de strafzaal op Rolduc, terwijl de andere jongens, welke dien dag gelukkiger geweest waren, nog een half uurtje op de cour door konden spelen. Geschreeuw en lawaai uit de verte, gepraat van jongens bij de beugelbaan, vlak onder het raam, kwam tot je over. En dan ineens die bekende, heldere metaalklank. Sterke jongensarmen hadden de zware stalen stang van den rekstok opgeheven, hoog boven hun macht, aan den eenen kant vlug door een helper op de gewenschte hoogte vastgezet, het andere eind echter dan snel latende vallen op de ijzeren pin. O, die klank...., uit duizenden te herkennen. Zat je aan het raam dan keek je even naar buiten, wie of er zijn krachten zou gaan probeeren.

Ineens merk ik, dat ik geweldig groot in mijn dictaat ben gaan schrijven. Zoo zit ik er al in, dat ik me werkelijk in de strafzaal waande, mijn blaadje vol Fransch schrijvend. „Kleine strafzaal” één blaadje, „groote strafzaal” drie blaadjes, dat was toch immers het

minimum vereischte, waar ieder zich stipt aan hield? Het schrift kwam er zoo nauw niet op aan en dus werd er meestal belachelijk groot geschreven. Des te meer tijd had je om lekker naar buiten te staren en niets te doen of stiekum je spannend boek verder te lezen....

O, dat geluid daar juist. Het was niet het hekje, nee, het was de rekstok. De rekstok op Rolduc, op de Hollandsche cour. De rekstok met de ijzeren palen. Op de Limburgsche cour, ook juist naast het bordes, stond er ook een, maar die had houten palen en stond zoo slapjes op zijn beenen, dat hij haast omviel als je er aan zwaaide. Nu zal daar ook wel een ijzeren staan, maar in onzen tijd nog niet. Neen, toen concentreerde zich heel rekstokminnend Rolduc om dien aan de Hollandsche cour. Slechts daaraan werd het heele jaar door gewerkt, maakten de kleineren een buiteling, verdergevorderden een schroef, een enkele krachtpatser den reuzenzwaai.

Tegen het Directeursfeest werd er geregeld geoefend en gaven enkele gymnasten, des avonds na het souper, demonstraties voor een kijkgraag publiek, zittend op beugelbaan, brug of rand van het bordes, terwijl de deelnemers geleund stonden tegen den studiezaalmuur, de hemdsmouwen opgestroopt, de handen inwrijvend met hars uit de een of andere vioolkist.

Maar de grootste triomphen werden gevierd op den „Jour de jeux”. Al vroeg in den morgen werden de oefeningen aan den rekstok gehouden. Dan verscheen eerst vader Stessen met de filosofenjury en sloeg een kleine jongen groote roffels op een kleine trom, waarop velen zich verzamelden in rijen er om heen, op het bordes, in de vensterbanken der studiezaal, terwijl ook boven op een der leerarenkamers eenige hoofden van sportliefhebbende heeren in het raam verschenen.

Dan werkte ieder der inschrijvers, nu tip-top in kort broekje en op gymnastiekschoenen, zijn programma af, na afloop door het

publiek bedankt en geëerd met een applausje, grooter of kleiner naarmate hij meer of minder favoriet of zijn werken meer of minder af was, terwijl vader Stessen lakoniek bij een der groene palen stond, zich slechts even in de oefeningen mengend met een kort „ja” of „af”, de beide filosofen naast hem, met geleerde gezichten en met papier en potlood, zakelijk opteekenend wat „de Stes” er van zeide.

Keurig werd er dan dikwijls gewerkt tot op het laatst enkele grapjassen, hangend in de ellebogen aan den rekstok, de handen vast aan hun bretels en de beenen werpend naar achter en omhoog, een maximum aantal draaitoeren wilden halen, tien, vijftien, twintigmaal rond, tot ze er pijn van hadden in de ellebogen en met vuurroode en vertrokken gezichten half duizelig weer op den grond stonden.

En als dan ten slotte de een of ander het al hoog opgevoerde record toch nog wist te breken met een of twee toeren, sloeg er een enthousiasme op uit die kijkende jongens, dat het „Record du monde battu, dit of dat, die en die, la Hollande” op de Olympiade, moeilijk meer vreugde kan verwekt hebben. Zelfs de houten broeder op de Lim-

burgsche cour, die kwaad en jaloersch zijn groene kop had afgewend, moest dar even over het bordes heen kijken, alsof hij wou zeggen: „Toe, probeer dat ook eens aan mijn veege lijf, ik zal me heusch wel staande houden”.

Lachend en schreeuwend verdeelden de jongens zich dan na afloop over de cour, naar de andere spelen toe en kon de rekstok weer wat bekomen van al dat zwaaiende gewicht, maar niet lang, want eenige kleineren wilden de juist geziene toeren eens gaan probeeren en met alle macht kregen ze de stang wat lager, aan den eenen kant vlug de pin er in, het andere eind echter weer latende vallen en...

Was dat nou het hekje dat dicht sloeg of hoorde ik in mijn verbeelding zoo duidelijk die vallende stang? Ik weet het niet. De maan staat juist nu schuin boven mijn raam. Ik doe mijn licht uit, ik werk toch niet meer. Dat komt van dat filmpje, maar het was een aardige afleiding even.

Toe, hekje, sla nog eens meer dicht des avonds, wil je?

Utrecht.

FR. KOCH.

Jean Laumen, onze aftredende nachtwacht.

Onder het Rolducsche dienstdoende personeel neemt de nachtwacht zeker een belangrijke en verantwoordelijke plaats in. Zoo verklaar ik het mij ook, dat niet zelden overduidelijke dingen omtrent zijn persoon onder de leerlingen verteld worden; ik herinner mij, dat in mijn studententijd algemeen geloofd werd, dat de toenmalige functionaris zwaar gewapend en vergezeld van een vervaarlijken hond zijn nachtelijke rondgangen deed door Rolduc.

Toch, ik herhaal het, is de positie van nachtwacht een zeer verantwoordelijke, en aan zijn waakzaamheid is het voor een niet gering gedeelte te danken, wanneer wij van nachtelijke rampen, als inbraak en brand bleven verschoond.

Sedert eenige maanden dan heeft Jean Laumen zijn ambt neergelegd en genoot hij een soort otium cum dignitate; een dezer dagen verliet hij Rolduc, om in zijn geliefde geboorteplaats Sittard, zijn laatste levensjaren te gaan slijten — 23 jaren is hij te Rolduc geweest en 16 daarvan als nachtwacht.

Wie hem overdag ontmoette met zijn onmisbare, dampende pijp in den mond, behoefde slechts weinig moeite te doen om hem aan het praten te krijgen; over alles en nog wat wist hij te vertellen en niet zelden toonde hij zich in zijn sappig Sittardsch dialect echt geestig en slagvaardig. Overdag verrichtte hij weinig en slechts lichten arbeid, de nachttijd bracht zijn eentonig, maar toch belangrijk werk. Voor hem begon bedtijd bij het volle daglicht, n.l. na het middagmaal; tegen half tien, wanneer de Rolducsche jeugd in Morpheus' armen lag, verscheen hij op zijn terrein. Eerst overtuigde hij zich angstvallig, of alle buitendeuren gesloten waren, om dan zijn rondzwervingen te beginnen door de gangen en zalen. Het zou ons niet verwonderen, als hij dan dezen of genen,

die hem toevallig ontmoette, wel eens met schrik vervuld heeft. Hij had wel iets spookachtigs, wanneer hij vooral 's winters gestoken in een langen dikken jas, met de pet diep getrokken over zijn hoofd, met zijn kleine halfgeopende oogjes, in de eene hand een brandende lamp, in de andere een flinken stok, met de huissleutels bengelend op zijn kruk, op zijn viltten sloffen zich bewoog door onze gebouwen.

Het moeten wel lange, traag voortkruipende uren geweest zijn, die hij aldus zooveel jaren in de nachtelijke stilte heeft doorgebracht. Van half tien tot 's morgens kwart voor vijf, wanneer hij zijn taak beëindigde met het wekken van het ander dienstpersoneel.

Een tijd lang verheugde hij zich in het gezelschap van een hond, doch toen deze ontdanks 's meesters koesterende liefde zich ontrouw toonde, heeft Laumen geen plaatsvervanger gevraagd. Zeker, zoo nu en dan kon hij eens gaan praten met dezen of genen, die zijn werk voortzette diep in den nacht of een bezoek brengen aan een zieke, dien hij wist te troosten op de hem eigene manier („heir, het wer is gesègend“). Het rooken van een onnoemelijk getal pijpjes tabak, het drinken van kopjes troost, nu en dan een bezoek bij Jezus in de kerk, geheimzinnig verlicht door het flinkerend licht der godslamp, brachten eenige afwisseling in zijn eentonige bezigheden; toch meen ik, dat een zeker soort roeping, en in elk geval een geest van toewijding voor dat werk vereischt is, en daaraan ben ik overtuigd, dat het wee, dat de H. Schrift uitspreekt over hen, die den dag vervaanderen in de nacht, niet op hem van toepassing is, integendeel, dat hij 's Heeren loon en Rolduc's dank verdiend heeft voor zoo langjarigen trouwen arbeid.

Leonard Wijnen.

.....

De oudjes verdwijnen, met Laumen ging van Rolduc een tweede oudgediende heen, n.l. Leonard Wijnen; deze kon wijzen op een nog langeren staat van dienst; hij kwam te Rolduc in 1896 en heeft er dus 33 jaren gewerkt. Het grootste deel daarvan was hij werkzaam als knecht der infirmerie en van de badinrichting. Jaren lang droeg hij de zorg voor beide alleen, en toen een zuster-ziekenverpleegster werd aangesteld, werden het hulpdiensten, welke hij te verrichten kreeg. Leonard's taak is geen gemakkelijke geweest. Een dezer dagen las ik ergens, dat zieken gemakkelijk egoïsten worden, wat dan te zeggen van jeugdige zieken, van niet weinig quasi-zieken, die zoo licht overdrijven en zoo gaarne hun verblijf in bed willen verlengen? Voor deze laatsten toonde L. zich niet zoo gemakkelijk en zoo kan verklaard worden,

dat er onder de jongens over hem wel eens geklaagd werd, maar schrijver dezer regelen, die hem tientallen van jaren aan het werk zag, kan in alle oprechtheid getuigen, dat Leonard steeds heeft uitgeblonken door groote stiptheid in het vervullen van zijn taak, dat hij nooit te laat was op zijn post, waar die hem ook riep, en dat zijn geest van toewijding en opoffering werkelijk bewondering afdwongen, wanneer zij gevraagd werden voor ernstig ongestelden.

Deze kleine tengere man, met zijn groot plichtbesef, met zijn kinderlijken godsdienstzin, heeft te Rolduc zijn werk verricht, totdat hij niet meer kon, totdat hij noodgedwongen zich terugtrok in den schoot zijner familie te Schaesberg, waar voor hem nog eenige tijd van welverdiende rust moge zijn weggelegd.

Wanneer is Rolduc gebouwd?

.....

Ter aanvulling van het medegedeelde in „Schetsen en Herinneringen” (blz. 72) geven wij hier nog eens de volledige lijst der jaartallen van den bouw van Rolduc.

De crypte	1108.
De Kerk	1130—1209.
De toren	1624.
De torenspits	1678.
Hoektoren en directeurswoning	1676.
De roode poort, naar Klein-Rolduc	1730.
Oostgevel, langs de speelplaats	1752.
Instituut, naast de Kerk	1848.

De aula (na den brand)	1874.
De eetzaal	1876.
Het nieuwe priesterkoor	1893.
De nieuwe gang tusschen Kerk en carré	1895.
Klein Rolduc	1898.
Het H. Hart-beeld	1920.
De gymnastiekzaal	1922.
De economiegebouwen	1923.
De nieuwe zuidervleugel	1923—1924.
De nieuwe noordervleugel	1925—1926.
Het zusterhuis	1926—1927.

.....

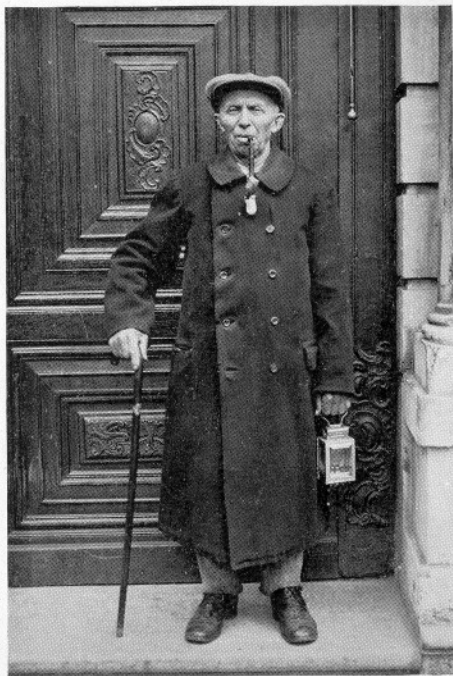
4879

ROLDUC IN VOGELVLUCHT (WESTZIJDE)

Photo K. L. M.

PORTIER J. DERIX

NACHTWACHT LAUMEN

BESTUUR MISSIEVEREENIGING

Rolduc!

.....

Daar staat het zwart op wit!

ROLDUC!

Hoe kunnen zes letters zooveel uitdrukken?

Hoe kunnen twee lettergrepen zulken schoonen klank vormen?

Hoe kan één woord zulk een wonder-schoon en machtig schilderij voor den geest brengen? Ach hoeveel is reeds geschreven over die zes letters, die twee lettergrepen, dat eene woord?

Hoe veel reeds gezegd en toch hoe weinig uitgedrukt!

Het is met Rolduc als met alles wat werkelijk schoon en mooi is, men raakt er nooit over uitgepraat. Hoe veel is reeds gezegd over de schoonheid van een bloem, de macht van den wind, de woede der golven en toch hoe veel zal er nog over geschreven worden, bladzijde na bladzijde, boek na boek! Zoo ook over Rolduc! dat schoone oord, waar zooveel arbeid verricht, zooveel strijd gestreden en zooveel liefs genoten werd en nog dagelijks wordt.

Ja, ook strijd gestreden wordt er!

De machtige, nooit eindigende strijd tusschen het mooie in den mensch en het lagere, tusschen goed en kwaad! de groote strijd der karaktervorming. De mensch wordt spoedig geïmponeerd door vuur en oorverdoovend lawaai, en als men b.v. een van die reusachtige ijzergieterijen bezoekt, dan staat men met ontzag en een zekere angst te kijken naar die kleine, groezelige, halfnaakte menschen, die dat roodgloeiende ijzer kneden en vormen alsof het bakkersdeeg ware, die de reusachtige machines bedienen met een druk op een knopje, dikwijls zelfs lachend en schertsend zonder schijnbaar veel aandacht te besteden aan hun toch inderdaad inspannende taak!

Dan krijgt men een gevoel van eerbied over zich voor de groote macht van den mensch! Maar als men dan weer in de vrije natuur komt of terugkeert in de eenzaamheid van zijn kamer, en men denkt een weinig dieper, dan beseft men, dat het hier slechts geldt het dwingen van het vloeibare, willooze ijzer in vooraf klaargemaakte vormen en als men dit dan vergelijkt met de reusachtige taak van het vormen van honderden karakters, dan begrijpt men een stuk van het reuswerk, dat verricht wordt in een school als Rolduc. Hier is van gieten geen sprake, hier is het een langzaam buigen, een schaven en polijsten met eindeloos geduld, elken dag, elk uur een weinig meer. Hier is geen sprake van vooraf klaargemaakte vormen; hier is iedere vorm verschillend, terwijl al die vormen later één groot en machtig geheel moeten maken, het machtig geheel van de Katholieke Kerk!

O Rolduc! Hoogoven, waar het ruwe erts gesmolten wordt om daarna gehard en gestaald te worden, om voldoende weerstand te kunnen bieden aan de geweldige wrijving van het dagelijksch leven in de groote wereld.

O Rolduc! Reusachtig aambeeld, waarop dat roodgloeiend ijzer (ja, dat waren wij!) gesmeed wordt tot nuttige onderdeelen der Kerk en Maatschappij!

O Rolduc! Kunstsmederij, waar het hardste staal uitverkoren wordt om gesmeed te worden tot die krachtige en onverbreekbare schakels, die ons stervelingen met God verbinden, de Priesters!

Elgin (U. S. A.)

B. ROHLING.

INHOUD.

.....

Oud-Prefect L. Tijssen (Adelphoi)	3
Aan onzen Herder (R. Klinkenbergh)	11
Kroniek	12
Prijsuitdeeling	18
Jaarverslagen	
Mariacongregaties	28
Derde Orde	29
Kruisverbond St. Gerlachus	30
Missievereeniging Rolduc	31
Academie St. Augustinus	33
Academie Alberdingk Thijm	34
Tooneel, Muziek en Zang	36
Sport en Spel	
Voetbal	38
Hockey-Cricket-club Unitas	41
Tennisclub R. T. C.	41
Leerarencorps	42
Lijst van Leerlingen	43
Personalia	49
In Memoriam	
Mgr. Dr. P. Mannens. — Prof. P. Geurts	52
Mgr. Dr. Alph. Ariëns	
Ter Inleiding	53
Iets uit de Rolducsche jaren van Alphons Ariëns (Dr. J. F. M. Sterck)	54
Herinneringen aan Alphons Ariëns (P. C. P. de Louw)	57
Iets over Ariëns (V.)	59
H. Latiers	66
R. Tilman	67
Moderne Glasramen in de Rolducsche Kerk	70
Het Kerkhofje	72
Uit oude brieven	74
Rex Glorïae (P. Zoetmulder, S.J.)	77
Pinkstervacantie?	80
Bij een nieuwe fontein	83
Naar Valkenburg (L. Paulussen)	84
De Rekstok (Fr. Koch)	87
Nachtwacht Laumen	89
Leonard Wijnen	90
Wanneer is Rolduc gebouwd?	90
Rolduc! (B. Rohling)	91

.....